

A close-up photograph of a young girl with long, straight blonde hair and bangs. She is looking down with her eyes closed, blowing on a white dandelion seed head that is held in her mouth. She is wearing a light-colored, possibly grey or beige, jacket. The background is a soft, out-of-focus warm brown color.

Pobresa infantil

Una qüestió de drets

Lamiae Al-Ghacham Touimi

2n D. Batxillerat

Antonio Pérez Adsuar

Departament de Socials

2015/2016

Agraïments

No m'agradaria començar la presentació d'aquest treball sense abans agrair a totes i cascuna de les persones que hi ha col·laborat i han fet possible l'elaboració d'aquest projecte; en especial m'agradaria dirigir-me a:

La fundació Ayuda en acció, per la seva iniciativa, dedicació, interès, assistència i ganes de formar part d'aquesta petita recerca; gràcies per ensenyar-me el vostre treball; les diferents escoles amb les quals treballem, i les respectives directores dels diversos centres de Sant Ildefons, que lluiten i reivindiquen dia rere dia, els drets de l'infant.

Al Centre Obert de Rocafonda, per haver-me brindat l'oportunitat de conèixer i posteriorment treballar, amb els seus nens. Uns nens plens d'innocència, alegria, candidesa i veritat; d'ells m'emporto moltes coses, la més important potser, és que davant les diverses situacions que t'enfronta la vida, el més important és mantenir sempre la teva essència.

Als meus tutors de treball de recerca: María José Rueda, per haver-me animat i ajudat en la iniciació d'aquesta investigació; i a Antonio Pérez Adsuar, pels seus consells, recomanacions i suggeriments transmesos al llarg d'aquests gairebé quatre mesos.

A la meva família; i en particular a la meva mare per la confiança dipositada en mi, pel suport moral i emocional, i pels cafès amb "extra" de sucre que tant m'agraden i que m'han acompanyat nits senceres com aquesta. Per tot això i més; gràcies, mare!

I finalment, no m'agradaria concloure aquest apartat, sense agrair a tots els meus companys, que han realitzat l'enquesta; i en especial a David Molina, per motivar-me, impulsar-me i animar a tirar endavant aquesta recerca. Gràcies.

ÍNDEX

Introducció.....	4
<u>Bloc 1: Marc teòric.</u>	
1. Definició dels conceptes.....	5-10
1.1 Pobresa infantil.....	5-6
1.2 Llindar de pobresa infantil.....	6
1.3 Exclusió social.....	6-7
1.4 Fundació o associació.....	7-9
2. Orígens de la pobresa infantil a nivell mundial.....	11-13
2.1 Conflictes bèl·lics.....	11-12
2.2 Indiferència per part dels països.....	12-13
2.3 Desastres naturals.....	13
3. Orígens de la pobresa infantil a nivell nacional.....	14-27
3.1 Crisi econòmica espanyola 2008.....	14-27
3.1.1 La dècada prodigiosa (1998-2008).....	14
3.1.2 Causes i esdeveniments.....	15-16
3.1.2.1 El <i>boom</i> immobiliari.....	15
3.1.2.2 Elevada inflació.....	16
3.1.3 Indicadors de la crisi.....	16-19
3.1.3.1 Augment de l'atur.....	16-17
3.1.3.2 Descens del PIB.....	17-18
3.1.3.3 Augment dels preus.....	18-19
3.1.3.4 Creixement deute públic.....	19
3.1.4 Conseqüències.....	20
3.1.4.1 Noves reform. del govern..	20-24
3.1.4.1.1 Educa. pública..	20-21
3.1.4.1.2 Sanitat pública..	21-23

3.1.4.2 Protestes i vagues.....	24-25
3.1.4.3 Conseq. Demogràfiques....	25- 26
3.1.4.4 Pobresa infantil.....	27- 28
4. Mesures contra la pobresa infantil.....	28-30

Bloc 2: Cos de la memòria

Part I. Ayuda en acción..... 31-47

1. Introducció.....	31-32
2. Objectius.....	32
3. Els seus inicis.....	33-45
3.1 Objectius i estratègies.....	34-35
3.1.1 Propòsits.....	34
3.1.2 Visió i concep.del món..	34-35
3.2 Economia i M.de finançament.....	36-38
3.3 Col·laboracions i altres projectes.....	39
3.4 El seu equip.....	40
4. El dia a dia d' <i>Ayuda en acción</i>	41-46
4.1 El compromís amb el seu país.....	41-44
4.2 La família i els infants.....	44
4.3 Sant Ildefons; un barri ple d'histèries..	45
4.4 Dia mundial de la infància.....	46
5. Conclusió.....	47

Part II. Entrevistant als més petits..... 48-67

1. Introducció.....	48-49
2. Objectiu.....	49
3. Preguntes.....	49-51
4. Respostes.....	52-62
5. Elaboració del pla: <i>nosaltres també tenim drets!</i>	63-66
6. Conclusió.....	67

Part III. La visió dels nostres polítics.....	68-70
1. Introducció i objectius.....	68-70
2. Anàlisi dels prog.electorals.....	70-78
2.1 Prog. Electorals 2011.....	70-74
2.1.1 PP 2011.....	71-73
2.1.2 PSOE 2011.....	73-74
2.2 Prog.Electorals 2015.....	75-78
2.2.1 PP 2015.....	75-76
2.2.2 PSOE 2015.....	77-78
3. Conclusió.....	79
Part IV. Som el que construïm.....	80-87
1. Introducció.....	80
2. Objectiu.....	81
3. Resultats.....	81-86
4. Conclusió	87
Bloc 3. Conclusions i altres	
Conclusions generals	88-89
Bibliografia i Webgrafia.....	90-91
Annexos.....	92-107

INTRODUCCIÓ

Àfrica, Amèrica del Sud i Àsia són els principals continents que normalment la societat tendia a associar amb regions “pobres”; ja que les condicions que viuen alguns d'aquests països, són realment precàries i plenes de carències. En canvi, anomenàvem rics aquells Estats com França, Amèrica del Nord, Alemanya, Regne Unit i fins i tot Espanya. Malgrat això, avui dia sembla que les coses han canviat; sembla que la pobresa ja no només és cosa *d'aquells del sud*, sinó que també és cosa nostra; i si no, només cal llegir les dades.

A Espanya més de 2,5 milions de nens i nenes viuen en llars amb grans dificultats per assumir les despeses bàsiques tals com la llum, l'aigua o l'alimentació. A Espanya 4,2 milions de persones es troben en situació d'atur. A Espanya els estudiants més perjudicats tenen el 53% de probabilitats de repetir curs. A Espanya 1 de cada 5 famílies es troben en risc pobresa i exclusió social. A Espanya, un país gran, acollidor, europeu, seductor i aparentment ric, és també el segon país de la Unió Europea amb més pobresa infantil.

Els antecedents que acabem de llegir, són realment impactants, alarmants i denigrants; no pot ser que encara succeeixin aquestes coses; no pot ser que encara **permetem** que succeeixin esdeveniments com aquests.

La pobresa afecta no només a una família, i en particular als infants; les víctimes més vulnerables; sinó que també al futur de tot un país. És per tot això, que he decidit emprendre una investigació sobre la pobresa infantil i l'exclusió social, els que crec que són a parer meu els damnificats més injustos de totes aquestes circumstàncies.

Vull saber que hi ha sobre la política, és a dir, *realment els nostres governadors realitzen i/o elaboren totes mesures necessàries per a l'eradicació d'aquesta problemàtica?* Vull entendre també, si la societat d'avui dia, és a dir, els ciutadans que formen la nació, *saben d'aquest “fenomen” que afecta centenars dels nostres menors?* I sobretot, vull conèixer les reaccions i posteriorment les conseqüències, que comporta a l'infant viure en aquestes condicions: *veritablement, els més petits són conscients de la situació que pateixen? Canvien les seves actituds i/o formes de veure la vida, davant aquestes “limitacions de la vida”?*

Totes aquestes preguntes i/o hipòtesis són les que es tractaran durant tota la temàtica, i les quals s'intentaran, mitjançant enquestes, entrevistes i anàlisis, obtenir-ne respostes.

A Espanya,
més de 2,7 nens
són **candidats a la**
pobresa

Marc teòric

Cal actuar

Bloc 1.
Part teòrica

1. DEFINICIÓ DELS CONCEPTES

Leeray.ca

“Children are the world's most valuable resource and its best hope for the future.”

**John
F. Kennedy**

Abans d'endinsar-nos a la principal qüestió del tema; la pobresa infantil, cal tenir en compte una sèrie de conceptes que ens ajudaran a entendre millor la temàtica, i així poder arribar, mitjançant informacions, proves i documents a una bona conclusió. Per això, hem de començar per l'arrel de la hipòtesi, per definir què és la pobresa.

La **pobresa** és la situació o condició socioeconòmica d'una persona, comunitat i/o població que està privada, és a dir, que no pot accedir, a satisfer les seves necessitats bàsiques, com per exemple, menjar, disposar d'una propietat privada, o simplement no poder disposar d'una bona educació.

El terme pobresa prové de la paraula pobre, que deriva de *pauper*, *pauperis*, originària del llatí i que significa “infèrtil”, i que s'oposa al mot *dives*, *divitis* que vol dir ric.

Hi ha dos nivells i/o tipus de pobresa:

- **Pobresa absoluta:** es produeix quan el nivell d'ingressos no arriba a satisfer les necessitats bàsiques, com per exemple l'alimentació.
- **Pobresa relativa:** es produeix quan malgrat tenir les necessitats bàsiques cobertes, el nivell d'ingressos segueix sent menor en comparació a la majoria de la població.

Quan la pobresa afecta al desenvolupament físic, mental i psicològic dels infants, com per exemple no poder disposar d'una bona alimentació, higiene o educació es parla de **pobresa infantil**, perquè

no només afecta tota una població en general, sinó que afecta un sector en concret; els infants.

Però, quan es considera que una persona és pobre? Què està vivint una situació límit? Per contestar aquestes preguntes cal fer al·lusió al **llindar de pobresa**, ja que és l'ingrés mínim, necessari per poder satisfer les nostres necessitats. De fet, l'última enquesta realitzada per l' Institut Nacional d'Estadística, confirma en l'informe publicat el 26 de maig del 2015 (*Encuesta de Condiciones de Vida de 2014*¹) que la taxa de pobresa ha crescut un 1,8%, respecte a l'any anterior (2013), situant-se a un 22,2%, és a dir, que un de cada cinc espanyols viu per sota del llindar de pobresa. A més a més, l'enquesta assenyala que durant l'any passat (2013) el llindar de risc de pobresa per llars d'una persona se situava a un mitja anual de 7.961 euros nets, i que en llars formades per dos adults i dos menors de catorze anys, aquest llindar a se situava a uns 16.719 euros. Cal però assenyalar, que el percentatge de pobresa més elevat feia referència als menors de setze anys que es troben a un 29,6%.

També en aquesta enquesta, es confirma que el 16,1% dels espanyols arriba amb "molta dificultat" a final de mes.

Actualment, com ja comentava en la introducció la pobresa és un tema que preocupa Europa i als governants dels respectius països. El fet, és que si una família no té els suficients recursos per dur a terme una vida més digna, els principals afectats seran els més petits de la casa; els nens

Una de les principals conseqüències de la pobresa és l'**exclusió social**, que es produeix quan un determinant segment o part de la població, que a causa de la seva escassetat de recursos tant socials com econòmics, no pot accedir a participar en les activitats de la societat, com per exemple a l'activitat laboral, és a dir, si determinada persona no ha pogut formar-se ni tenir uns estudis, no podrà accedir a la vida laboral. Aquest és un dels objectius pel qual UNICEF lluita cada dia, una organització que té com a principal finalitat, garantir el compliment dels drets de la infància. Aquesta organització es basa en una llei anomenada: **Convention on the Rights of the Child**, en català Convenció dels Drets del Nen. Aquesta llei que intenta ser de caràcter internacional, de la qual parlarem més endavant, té com a base la principal premissa:

¹: INE (2015). *Encuesta de Condiciones de Vida (ECV-2014)*. Recuperat agost del 2015, des de [http://www.ine.es/prensa/np908.pdf].

Tots els nens menors de divuit anys tenen dret a ple:

- Desenvolupament físic, mental i social.
- Llibertat d'expressió: expressar les seves opinions sense estar sotmès a cap tipus de pressió.

El 10 de febrer del 2015 la **Red Europea Contra la Pobreza** (AEPN) presentava un document sobre Espanya, en el que s'informà que entre els anys 2009 i 2013, el país havia experimentat un creixement de gairebé un milió de persones que es trobaven en risc de pobresa i exclusió social, exactament 1.320.216. Vegem el gràfic.

Gràfic 1. Gràfic de tipus lineal extret del diari *El Mundo*, basat en les dades publicades per EAPN (European Anti Poverty Network) o AEPN (Red Europea Contra la Pobreza) el 2009. Mostra la població en risc de pobresa durant el períodes 2009 i 2013.

Aquest gràfic de font secundària, ens mostra l'evolució de la pobresa en el país espanyol des de 2009 fins al 2013. Com podem observar entre els períodes 2009-2012, el risc de pobres i d'exclusió social ha anat creixent de manera notable, i a partir del 2012-2013, sembla que la situació es estable, dintre de la gravetat; però segons la AEPN, això no es degut a una millora de les condicions de vida, sinó a un **empobriment general** de la població.

Davant aquesta situació, són moltes les persones que s'organitzen, per intentar resoldre aquest problema. És allà on sorgeixen les diferents fundacions, associacions, institucions...

Una **Fundació** és una organització i/o institució de caràcter privat o públic, sense cap ànim de lucre i reconeguda per la llei, que sorgeix per la voluntat d'una o més persones, anomenats **fundadors** o **instituidors**, que destinen el seu patrimoni a la realització de serveis

que puguin ser d'interès general a la societat, per tal d'ajudar així als diferents col·lectius.

Els principals objectius d'una fundació són els següents:

- **Defensar els Drets Humans.** Els fundadors o instituïdors han de vetllar per la seguretat i compliment dels drets humans.
- **Lluitar contra l'exclusió social.** Per exemple, a la fundació *Balia por la infancia* duen a terme diferents activitats, com la creació de centres de reforç i orientació, a la comunitat de Madrid. Actualment estan atenent a 800 menors d'entre 3 a 12 anys, que estan en risc d'exclusió social.
- **Cooperació pel desenvolupament.** Les fundacions han de desenvolupar activitats que ajudin a millorar la societat, i per tant contribueixin en el creixement del país.
- **Creació de programes de caràcter educatiu, cultural, científic, esportiu, etc.** Els encarregats de la fundació han de desenvolupar alguna activitat que proporcioni un benefici general a la societat.

BALIA, por la infancia

És una organització sense cap ànim de lucre i sense cap mena de caire religiós, basada en el desenvolupament integral de la infància i joventut en situació de risc.

Com ja hem dit, les fundacions treballen sense cap ànim de lucre, és per això que intenten impulsar la solidaritat i el benestar de la població, país...

L'òrgan de govern d'una fundació es denomina **patronat**. Aquest, està format per un o diferents membres assignats pel fundador, on la seva principal finalitat, és **representar la fundació**, i **controlar el compliment dels objectius** pel qual la fundació es creà.

L'organització que s'encarrega de vetllar i/o protegir aquests organismes, i de garantir el compliment dels seus objectius, s'anomena **protectorat**. Actualment qui exerceix aquesta funció és l'Administració Social Central de l'Estat o les Administracions Autònòmiques.

Normalment, les fundacions es financen a través de les aportacions, llegats i donacions o a través de les rentes que genera el seu patrimoni. És clar, que si es tracta d'una fundació pública l'aportació més gran, econòmicament parlant, serà la rebuda per part de l'administració.

És molt important no confondre fundació amb associació, que són dos conceptes aparentment semblants, ja que els dos persegueixen objectius d'interès social i són entitats sense cap ànim de lucre, però amb una gran diferència. Mentre que una associació, és considerada un conjunt de persones unides per uns interessos comuns, una fundació és considerada com a "una persona (fundador) que aporta el seu patrimoni amb fins socials."

Més!

www.fundacionbalia.org

Existeixen però, altres diferències entre el seu funcionament, finançament i tancament, entre aquestes dues institucions. Per exemple en el cas de la primera, els membres que formen l'associació, tenen o disposen d'una major autonomia l'hora de prendre decisions. En canvi, les persones que formen part d'una determinada fundació, es regeixen per la voluntat dels instituïdors, és a dir, tenen menys llibertat a l'hora de decidir que i com fer alguna cosa.

Pel que fa a la segona, al finançament, els membres que constitueixen l'associació han de pagar una quota mensual. Mentre que les fundacions, reben un ingrés inicial per part dels fundadors. Cal esmentar, que les dues poden rebre altres ingressos, aconseguits per donacions, aportacions... de segones persones.

I per últim, en cas que una associació decideixi tancar, el seu patrimoni dependrà del que hi estigui escrit en els estatuts, que no té res a veure amb el tancament d'una fundació, on els seus béns i drets anirien destinats a altres fundacions privades o públiques, que persegueixin fins i/o objectius d'interès general.

A continuació, en la **Taula 1** poden observar les principals diferències entre aquests dos conceptes:

PRINCIPALS DIFERÈNCIES ENTRE ASSOCIACIÓ I FUNDACIÓ		
	ASSOCIACIÓ	FUNDACIÓ
CONCEPTE	“agrupació de persones amb interessos comuns”.	“patrimoni aportat per part del fundador, destinat a fins d'interès socials”
FUNCIONAMENT	Major autonomia en la presa de decisions	És regeixen per la voluntat inicial dels fundadors
FINANÇAMENT	-Quotes periòdiques dels membres. -Més altres ingressos	-Import inicial per part del fundadors -Més altres ingressos
EN CAS DE TANCAMENT	El patrimoni (béns + drets) dependrà dels estatuts	El patrimoni (béns + drets), destinat a altres fundacions (públiques o privades), que persegueixin els mateixos interessos.

Feta aquesta primera presa de contacte amb la temàtica, definint els principals conceptes que ens ajudaran a entendre millor la teoria, informació i/o documentació que es trobarà més endavant en el treball, cal posar-nos mans a l'obra, i per això cal començar pels inicis, pels orígens de la pobresa a escala mundial: com ha sorgit?, per què ha passat?, entre altres qüestions, per poder entendre o donar una explicació el què passa actualment aquí a Espanya.

2. ORÍGENS DE LA POBRESA INFANTIL A ESCALA MUNDIAL

UNICEF

La pobresa provoca que el nivell d'ingressos d'un país, estigui per sota respecte els altres països, privant així l'accés als serveis educatius, sanitaris i alimentaris a la majoria de la població, que a la vegada comporta que aquests no puguin interactuar en les diferents activitats de les altres societats. De fet podríem arribar a dir, que aquest fenomen que s'estén per tot al món des de fa molts anys, arriba a **destruir no només una societat sinó una cultura**.

"La pobresa, com ja he dit, endureix el meu cor i la meva necessitat em feia mirar amb indiferència la dels altres".

Daniel Defoe

Però per poder fer front i combatre la pobresa, cal conèixer les seves causes i aquells factors que fan que avui dia aquest fenomen prevalgui, i que més a més cada vegada vagi creixent i es vagi extenuant.

Les principals causes de la pobresa mundial són les següents:

2.1 Conflictes bèl·lics

Si donem una ullada al nostre passat, podrem observar que gairebé el 60% de la nostra història es resumeix en guerres, i més guerres. I és que els conflictes bèl·lics, normalment originats per desacords i disputes entre els diferents països i/o estats, han provocat una gran **devastació econòmica i humanitària** (augment de la mortalitat), i **grans destruccions** (edificis, carrers, immobles, obres...). Fins i tot podríem dir que les guerres perjudiquen les diferents cultures, ja que són molts els ciutadans que en període bèl·lic decideixen immigrar a altres països, deixant enrere la seva família i el seu país.

Però, per parlar de guerres no cal remuntar-se l'any 1914, quan es va produir la primera Guerra Mundial, o al 1939 amb la segona Guerra mundial. Avui dia un dels conflictes bèl·lics més preocupants és el que s'està produint a Síria, un conflicte que ja porta més de quatre anys, i que les forces europees encara no han pogut aturar.

Fa relativament poc, concretament el 2 de setembre del 2015, tots els diaris del món publicaven una imatge que commocionà a milers de persones. La imatge era aquesta:

Il·lustració 1. Imatge extreta del diari *El país*, el 2 de setembre del 2015

El nen que apareix a la fotografia, es deia Aylan Kurdi i tenia 3 anys. La seva família va decidir viatjar fins a Turquia per poder després accedir fins a Europa, perquè la situació que vivien a Síria cada vegada s'agreujava més, i per això es van embarcar en un bot, que durant el viatge va naufragar. Dels quatre membres de la família que viatjaven, només va sobreviure el pare, els altres (mare i els dos fills) van morir.

El cos d'un dels dos fills, d'Aylan va aparèixer a les costes de Turquia. Una imatge que va estremir a tot el món i, que va fer que els governants de les principals forces europees reflexionessin sobre la situació.

En resum, les guerres provoquen no només la destrucció massiva d'un país, sinó la destrucció massiva d'una societat.

2.2 Indiferència per part dels països

Hi ha països que els hi provoca indiferència allò que passi en un país o en un altre. Només miren i actuen a favor dels seus interessos i/o beneficis, i davant de situacions tan impactants com la

què acabem de veure, o la què es va produir l'any 2004 a Tailàndia a causa d'un tsunami, no col·laboren per ajudar aquella població. La seva implicació és mínima, o de vegades nul·la.

Tot això provoca, que el món es fragmenti en dos blocs molt evidents: els **països pobres** i els **països rics**. Dos blocs que estan separats per un únic factor: els diners.

2.3 Desastres naturals

Un altre factor clarament determinant com a principal causa de la pobresa que hi ha en el món, són els **desastres naturals**. Aquest pot ser, és un dels factors que menys podem aturar o prevenir.

Els tsunamis i terratrèmols són els més freqüents, i poden destruir tot un país, ja que no només s'han de tornar a restaurar i construir totes les infraestructures, edificis i establiments, sinó que també s'ha d'atendre, a tots els ciutadans; a tota una població.

Un exemple clar, d'aquest tipus de causa, és el que va succeir a Haití.

El dia 12 de gener del 2010, es va registrar un terratrèmol amb un epicentre a 15 km a la capital d'Haití, Puerto Rico. Aquest sisme va provocar segons el diari *El Periódico*, 225.000 morts, 310.928 ferits, més d'un milió de damnificats i uns danys col·laterals de més de 5.600 milions d'euros.

Il·lustració 2. Imatge realitzada per Cristóbal Manuel, un del fotògrafs del diari espanyol *El País*.

España es el cuarto país que más dinero dona a Haití: 34 millones de euros.

20 minutos

Aquest terratrèmol va acabar amb tot un país. Actualment, Haití encara no s'ha recuperat del tot, malgrat les grans ajudes que va tenir en el seu moment el país, per part de les grans potències mundials, com els Estats Units o Alemanya.

Il·lustració 3. Imatges actuals d'Haití, fotografiades per Cristóbal Manuel

3. ORÍGENS DE LA POBRESA INFANTIL A ESCALA NACIONAL

Una vegada contextualitzat l'origen de la pobresa a escala mundial, cal fer al·lusió i/o endinsar-nos a l'origen de la nostra temàtica; la pobresa infantil, que provoca que avui dia hi hagi un **35,4% de menors de 16 anys, que es troben en risc de pobresa i exclusió social**, segons les últimes dades de l'Enquesta de Condicions de Vida realitzada per Institut Nacional d'Estadística.

3.1 Crisi econòmica espanyola 2008

Sens dubte una de les causes, que ha provocat que els últims anys a Espanya, s'incrementés el percentatge i/o nombre d'infants que es troben per sota del llindar de pobresa, és la crisi espanyola actual que es va originar ara fa set anys; al voltant del 2008.

Però, què va originar aquesta crisi? Que va succeir a Espanya als anys anteriors a 2008? Per què es parla de la "burbuja immobiliària" com a principal causa? Per què responsabilitzen els bancs, d'aquest declivi econòmic espanyol? Bé, aquestes són algunes de les qüestions que tractarem a continuació, per intentar comprendre l'origen d'aquest desequilibri econòmic.

3.1.1 La dècada prodigiosa (1998-2008)

Durant els anys 1998 i 2008, Espanya va viure i experimentar una de les èpoques més prodigioses de la seva història, ja que va percebre un gran creixement en la seva economia. De fet, dins de la Unió Europea era una de les principals potències, i un model i/o exemple a seguir pels altres països.

Una de les característiques més destacades d'aquest període era la **contínua disminució de la taxa d'atur**, la qual cosa va comportar una gran estabilitat laboral a la majoria de la població espanyola. Aquest fet, va fer que els ciutadans tinguessin una sensació de "tranquil·litat", respecte a la seva economia, fet que comportà que aquests aprofitessin aquesta situació, on la construcció era el principal motor del país, per a comprar pisos, cases..., ja que consideraven que en un futur, els preus d'aquestes habitatges augmentarien.

A més, tant el mercat automobilístic, com el turisme nacional i internacional, es trobaven en una situació d'auge dins del cicle econòmic, i gaudien d'un excel·lent moment. D'altra banda, al sector o el sistema financer, també creix notablement, i s'aprofita d'aquesta gran situació econòmica per a beneficiar-se.

3.1.2 Causes i esdeveniments

3.1.2.1 El *BOOM* immobiliari

“España está a salvo de la crisis financiera.”

Zapatero

Com ja apuntàvem anteriorment, la construcció s’havia convertit durant molts anys, en el principal motor de l’economia espanyola. Per tant, durant aquells períodes, va haver-hi un gran desenvolupament immobiliari arreu d’Espanya; a les zones muntanyoses, a les costes, zones rurals...

Durant aquesta etapa, les principals empreses beneficiades sobre el que està succeint a Espanya són les immobiliàries. Aquestes, sabent en el gran moment d’auge en la que es troba la construcció, decideixen reinvertir els beneficis que treuen de les seves vendes, en la compra de nous terrenys.

A més, la població veu aquest moment com una **gran oportunitat per comprar immobles**, ja que els preus d’aquestes eren molt més assequibles aleshores, perquè pensaven que en un futur, els preus pujarien, i no els podrien comprar. Per tant, tenim que el nombre de contractes de compravenda creix exponencialment.

Com que hi havia molta més oferta que demanda, les immobiliàries van pujar els preus dels pisos, que a la vegada va fer que augmentés el valor dels terrenys, ja que es basa en funció dels beneficis potencials, la qual cosa suposà l’increment del cost dels habitatges.

Tot això va desencadenar que el 2005, el fenomen de la “**Burbuja Immobiliària**”, ja que cada vegada el preu dels habitatges estaven més sobrevalorats, i a més a més, nosaltres seguíem construint. Com que, els preus cada vegada eren més elevats, va provocar que molts ciutadans, amb el salari que rebien no poguessin fer enfront d’aquests preus. D’aquesta manera, els bancs van aprofitar aquesta situació per rebaixar les seves exigències concedint crèdits, a les famílies, empreses...

L’any 2007, el deute de les famílies, les administracions públiques i les empreses, cada vegada era molt més gran. Tal va ser el fet, que el 2008, algunes famílies es van haver d’hipotecar, fins a quaranta anys.

Mesos més tard, Estats Units va entrar en crisi, i va afectar de manera indirecta a altres països entre els quals es trobava Espanya, i allà va començar el **declivi econòmic**; els bancs van deixar de prestar diners, que a la vegada va fer que el **Producte Interior Brut** disminuís, les empreses van tancar, el qual provocà un gran augment de l’atur, que a la vegada va generar que les famílies no poguessin fer enfront dels seus deutes.

La vinyeta!

Pandorga

3.1.2.2 Elevada inflació

Al juny del 2008 Espanya havia acumulat en els últims tretze anys un 5% d'inflació, és a dir, que els preus dels béns i serveis havien augmentat un 5% en aquests últims períodes, la qual cosa significava que el **poder adquisitiu** de la moneda, havia disminuït. A més, la gran caiguda del preu del petroli junt amb el problema de la "burbuja immobiliària" entre els anys 2003 i 2008, van provocar molta por a les institucions governamentals, sobre el risc de **deflació**.

Tot això va donar lloc a la gran crisi espanyola que encara avui dia està present en les nostres cases.

3.1.3 Indicadors de la crisi

Totes aquestes causes van comportar grans canvis a la societat espanyola d'aleshores, i que encara perduren avui dia. El gran **creixement de l'atur**, **pujada dels preus**, **increment del deute públic**, **descens del producte interior brut** i un **ambient de corrupció**, han estat els indicadors que auguraven una situació de crisi en el país. Vegem-ne algunes de les característiques de cadascun d'alguns d'aquests indicadors.

3.1.3.1 Augment de l'atur

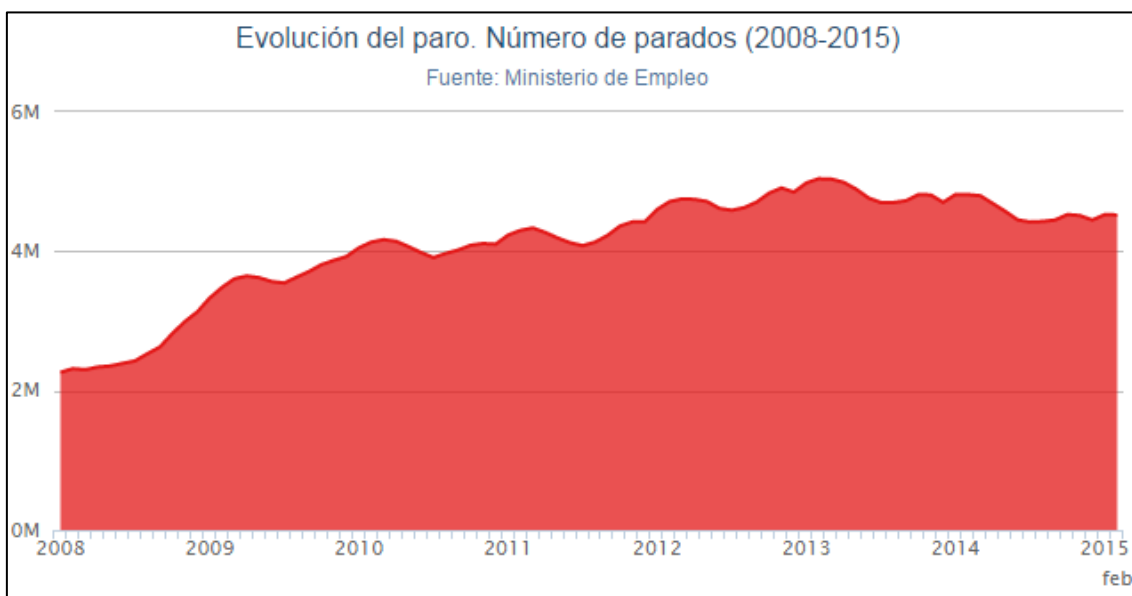
Segons l' Institut Nacional d'Estadística ², a finals del 2006 es registrà un 8,26% de taxa d'atur aquí a Espanya, la xifra més baixa assolida a l'estat espanyol respecte a la desocupació. A partir d'aquesta data, el nombre de persones que es troben a l'atur cada vegada anava augmentant gairebé de forma exponencial fins al 2013.

L'any 2008 amb l'inici de la crisi, hi havia un 3.206.000,8 de persones que es trobaven sense treball. El 2009, aquesta xifra va augmentar un 4,87%. L'any 2010 hi hagué un 20,11% de persones que es trobaven a l'atur. A la tardor següent es va registrar un 22,56%. El 2012 va augmentar 3,2%. La temporada posterior la taxa d'atur es va situar a un 25,77%. L'any 2014 va disminuir un 2,03%, i en l'actualitat segons les últimes dades establertes per l' INE, la taxa d'atur se situa a un 21,18%.

Vegem el gràfic de la següent pàgina.

---

² INE (2015). *Encuesta de población activa*. Recuperat setembre del 2015, des de [http://www.ine.es/prensa/epa_tabla.htm].

Gràfic 2. Gràfic lineal elaborat pel *Ministerio de empleo* al 4 de febrer del 2015. Mostra l'evolució de la taxa de desocupació dels períodes 2008 fins al 2015. Com podem observar entre el 2008 i el 2013 podríem dir que l'atur ha anat augmentant de manera notable, i que a partir del 2013 el nombre de a l'atur ha anat disminuït de manera moderada.

3.1.3.2 Desens del Producte Interior Brut (PIB)

El **Producte Interior Brut**, també anomenat PIB, és un terme que s'utilitza dins de l'àmbit de la macroeconomia³, per designar el valor de producció dels béns i serveis produïts durant un període determinat. Normalment el PIB, indica la riquesa d'un país, ja que com més produeix (béns i serveis) un país més ric és aquest.

Per calcular el Producte Interior Brut d'una regió, país o un conjunt, freqüentment s'utilitza aquesta fórmula.

$$\text{PIB} = \text{Consum} + \text{Ingressos} + \text{Despeses} + \text{Número d'exportacions} - \text{Número d'importacions}$$

Durant l'últim semestre del 2008, el Producte Interior Brut va registrar un descens continuat, que provocà que Espanya entrés en **època recessiva**, que va perdurar fins a l'any 2010, però que després a partir de la temporada següent va tornar a la situació inicial que es descrivia en el 2008.

³ És una branca de l'economia que s'encarrega d'estudiar els sistemes econòmics: processos de producció, d'intercanvi i consum dels béns i serveis, d'una regió, país i/o conjunt.

Aquestes èpoques de recessió i no recessió (estabilitat) que es varen donar sobretot entre els períodes 2008 i 2013, van comportar que el **PIB per capità**⁴ d'Espanya hagi passat a ser d'un 105% de mitjana en l'Unió Europea⁵ en 2006 a registrar un 95% en l'any 2013.

3.1.3.3 Augment dels preus

La **Inflació** és l'augment dels preus dels béns i serveis que comporta efectes negatius en l'economia de l'estat. Normalment aquest concepte va lligat amb el poder adquisitiu, ja que quan ens trobem en època d'inflació, el poder adquisitiu disminueix. Per exemple, un treballador cobra 100€/mes, i compra 500k de menjar mensualment. Si el preu dels productes augmenta, només comprarà 300k, perquè amb el salari que cobra no pot comprar-lo, per tant, el seu poder adquisitiu disminueix.

Durant l'any 2007, com ja apuntaven en l'apartat de causes es va experimentar una gran inflació en el país. Segons l' Institut Nacional d'Estadística en aquella època es va registrar un 4,2% de taxa d'inflació, a causa de l'augment del petroli, i posteriorment, en els anys consecutius a aquesta causa s'afegiria l'augment del preu del pa, la llet i els ous.

“Nuestra sociedad ha llegado a un momento en que ya no adora al becerro de oro, sino el oro del becerro”.

A. Gala

⁴ Relació que s'estableix entre el Producte Interior Brut d'un país i el nombre d'habitants que té determinat país.

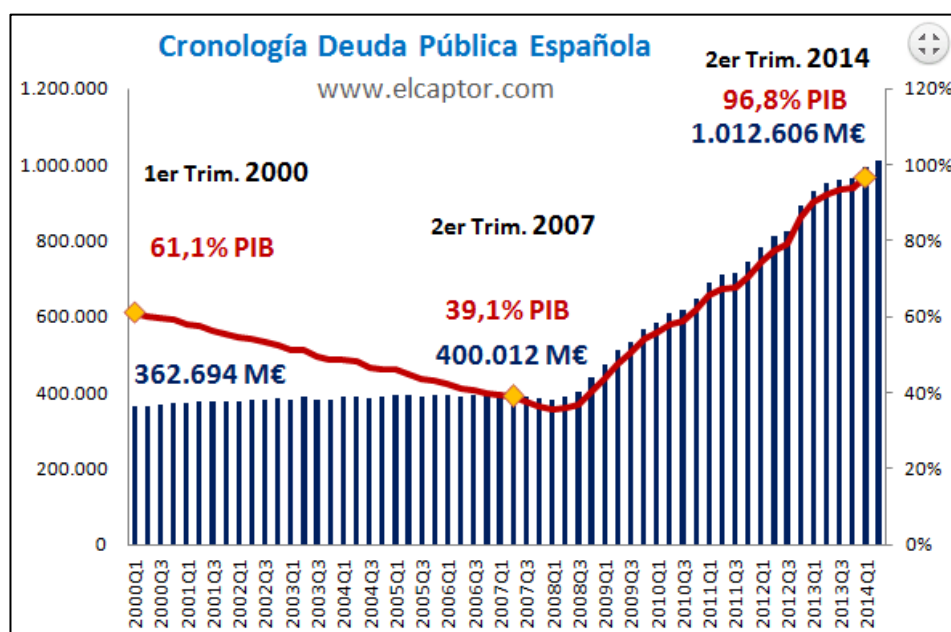
⁵ És la unió i l'acord econòmic i polític entre el diferents estats que es troben majoritàriament en el continent europeu.

Des del 2007 i sobretot el 2008, els preus no han parat d'augmentar gairebé de forma exponencial, provocant un descens del IPC⁶ i del poder adquisitiu.

3.1.3.4 Creixement del deute públic

Des del 2007 el deute públic cada vegada ha anat incrementat el seu valor. En aquell any el deute públic se situava en un 36,1% del PIB. El 2010 es va situar a un 60,1% del PIB i després de tres anys, es va situar a un 93,4%.

Segons l'informe realitzat pel diari *El Mundo*⁷ el 17 d'abril del 2015, el deute públic espanyol actual se situa a un 98,3% del Producte Interior Brut.

Gràfic 3. Gràfic lineal (polígon de freqüències) realitzat pel diari espanyol, *elcaptor* al 5 de desembre del 2014, mostra l'evolució del deute públic a l'estat espanyol dels períodes 2001 fins al 2014. Com podem observar des dels anys 2001 al 2007 el deute públic decreix, i a partir del 2008 fins al 2014 el deute públic augmenta de forma exponencial fins a arribar als 1.012.606 milions d'euros.

⁶ Índex del Preu i al Consum (IPC), és un indicador estadístic de l'evolució del cost de vida a Espanya. Mostra l'evolució del nivell de preus del conjunt de béns i serveis bàsics que consumeix una família.

⁷ *Elmundo* (2015). *La deuda pública sube y se sitúa en 98,3% del PIB en febrero*. Recuperat setembre del 2015, des de [http://www.elmundo.es/economia/2015/04/17/5530c2f622601d462c8b4571.html].

3.1.4 Conseqüències

Una vegada vistes les causes i els indicadors que varen anticipar l'entrada d'una gran crisi econòmica dins de l'estat espanyol, cal veure algunes de les conseqüències que va comportar això, i com a dia d'avui encara ens afecten.

Un dels efectes que va comportar aquesta situació de **declivi econòmic** són les gran protestes i vagues que van succeir i encara succeeixen en contra d'algunes reformes preses pel govern, que posen en perill el creixement i el desenvolupament de la població, com són les reformes realitzades dins l'àmbit sanitari i els canvis promulgats dins de l'àmbit educatiu. Vaguem-ne algunes de les mesures preses.

3.1.4.1 Noves reformes del govern

3.1.4.1.1 Educació pública

Dins de l'àmbit educatiu des del 2008 amb l'entrada d'aquesta inestabilitat econòmica i social, les reformes i les retallades que s'han anat succeint dins d'aquest entorn han estat diverses; des de les pujades de les quotes universitàries i les reduccions de les beques, fins a les retallades dels salaris als professors o directament l'acomiadament d'aquests.

Cal dir, que l'educació espanyola no sempre suposava una despesa "excessiva" per a les institucions governamentals. De fet, el govern el 2008 només destinava un 4,6% del PIB per l'àmbit educatiu, segons les dades publicades per OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic). Actualment segons els pressupostos elaborats pel 2016, publicats el 4 d'agost del 2015 es destinaran aproximadament uns 2.483,9 milions d'euros per a l'educació.

Des de l'entrada de la crisi a Espanya algunes de les decisions preses pel govern, justificades com a mesures "necessàries per a sortir de la crisi", i que van afectar tota la població, són les següents:

- **Pujada de les taxes universitàries.** Segons l'informe elaborat per la comissió europea **National Student Free Support Systems 2013-2014**⁸, Espanya es troba en la vuitena posició amb les quotes universitàries més cares de tota Europa amb un mínim de 713€ i un màxim de 2.011€, superant a països veïns com França amb un 183€ i a Alemanya amb un màxim de 1000€. Dinamarca, Finlàndia, Malta, Suècia i Grècia tenen educació completament gratuïta. En la primera posició es troba el Regne Unit amb 11.099€ com a quota màxima.

⁸: M. Zafra (2014). *Precio Uni. Públic*. Recup. 09/15, des de [elpais.com]

- **Reducció de les beques.** El 3 d'agost del 2015, *Europa Press*⁹, una agència privada de notícies líder, a Espanya, va publicar que a l'estat espanyol es van reduir un 11,5% les beques per al sistema universitari del curs 2013-2014, un total de 124.01 milions d'euros menys que el curs anterior.
- **Retallades en el professorat d'educació.** Segons el *Ministerio de Educación* entre el 2010 i el 2011 a Canàries, València, Extremadura, Galícia, Madrid i Ceuta va haver-hi 2.861 professors menys per a atendre a 46.000 estudiants. A més, a les retallades en el professorat se suma la disminució dels seus salaris i l'augment de les seves hores laborals. Malgrat això, les últimes publicacions dels diaris informen que dins de la Unió Europea, Espanya és un dels països on millor pagat està el professorat, seguit d'Alemanya, Turquia i Montenegro, segons l'informe anomenat *La profesión docente en Europa*.
- **Augmenta el nombre d'alumnes en les aules.** Durant els últims anys el nombre d'alumnes per aula s'ha incrementat de manera notable. En el 2012 les aules d'educació primària ja varen notar el canvi; hi havia entre 25 i 30 alumnes per classe. A les aules de secundària va haver-hi i encara en molts centres segueixen entre 30 i 36 alumnes, i en les classes de batxillerat entre 35 i 42 estudiants per classe, degut a les poques infraestructures i/o col·legis establerts.

Totes aquestes reformes preses i aplicades per les institucions governamentals, han provocat que les escoles **PÚBLIQUES** retrocedeixin un pas enrere.

3.1.4.1.2 Sanitat pública

Segons els informes i/o comparatives realitzades des de la Unió Europea, Espanya es troba entre els millors països que disposen d'una excel·lent sanitat. De fet, l'estat espanyol disposa de grans centres sanitaris com el que podem trobar a Barcelona; San Juan de Déu. Malgrat això aquesta s'ha vist molt afectada per les retallades i/o reformes dutes sobretot pel govern actual: el partit popular, dirigit pel president de l'estat, Mariano Rajoy, que han fet que cada vegada el sistema es vagi deteriorant, i sigui menys eficient.

9: CET (2015). *Educación recortó un 11,5% el presupuesto para becas universitaria en 13-14*. Recuperat 10/15, des de [<http://www.europapress.es/sociedad/educacion/noticia-educacion-recorto-115-presupuesto-becas-universitarias-2013-2014-20150803185653.html>].

Vegem-ne algunes de les conseqüències ocasionades per aquestes mesures preses pels governadors.

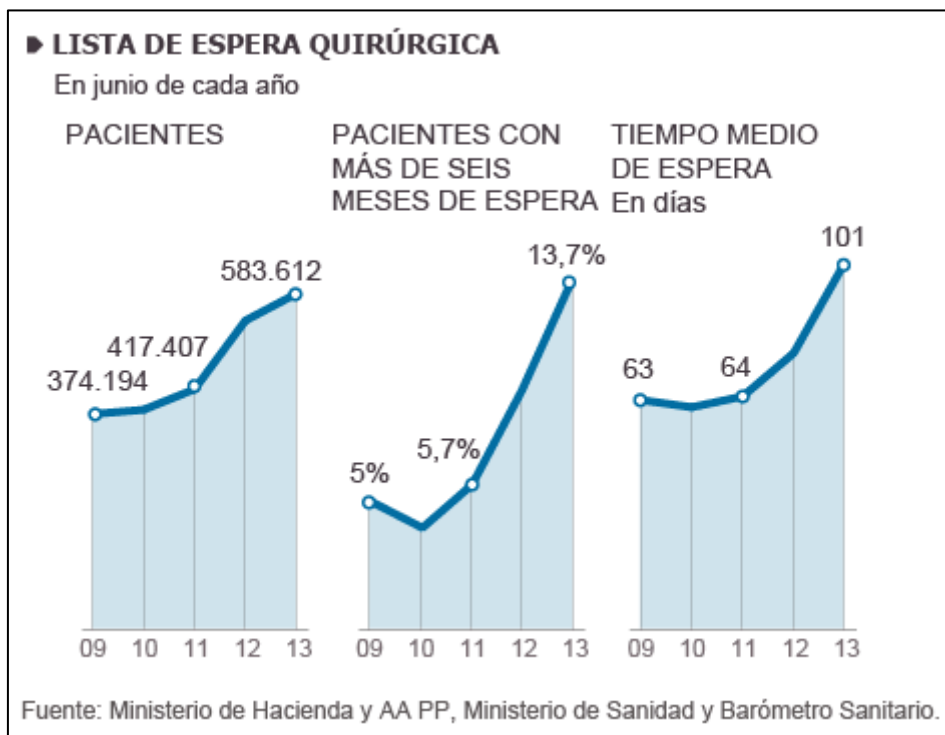
- **Disminució del pressupost destinat per a la sanitat.** Sobretot a partir del 2009 cada vegada l'estat assumia menys costos i/o despeses respecte a la sanitat. En aquell any es van destinar 72.939 milions d'euros per a cobrir les despeses de la sanitat i el 2013 només es destinava 63.006 milions d'euros per a cobrir-les, és a dir, es va reduir 9.933 milions d'euros. Veguem el gràfic següent:

Gràfic 4. Gràfic elaborat pel diari *El Mundo*, al 13 de març del 2015, mostra les despeses sanitàries assumides per l'estat entre els anys 2009 i 2013. Com es pot observar entre al 2009 i els quatre anys posteriors la despesa de les administracions públiques en la salut ha disminuït un 13,6%, és a dir, un 9.933€.

- **Grans llistes d'espera.** Amb l'increment dels últims anys de persones que necessiten passar per quiròfan, un nombre reduït de metges, doctors i especialistes, degut a les retallades del personal, i amb el tancament de diverses plantes; han provocat que les llistes d'espera cada vegada siguin molt més llargues, fins arribar a ser gairebé d'un any, depenent del grau d'urgència.

Vegem el gràfic de la pàgina següent.

Gràfic 5. Gràfic elaborat pel diari *El Mundo*, segons les dades publicades pel *Ministerio de Hacienda y AA PP*, *Ministerio de Sanidad y Barómetro Sanitario*, mostra la llista d'espera entre els períodes 2009 i 2013, depenen del nombre de pacients i el temps que es triga fins a realitzar l'operació.

- **Deficiència d'infraestructures.** Una de les majors preocupacions actualment, és millorar les infraestructures d'alguns hospitals perquè els pacients puguin estar més còmodes. Per això és molt important disposar d'una bona higiene, d'un nombre moderat d'habitacions i del material necessari per a tractar el pacient.

Il·lustració 4. El 29 d'agost del 2014, el diari *El Diario* va publicar la següent notícia; tres metges van rebutjar treballar a l'hospital de Cuenca, *Virgen de la luz* per les males condicions laborals. La imatge presa per Plataforma en Defensa de la Sanidad Pública, mostra la concentració dels treballadors davant de l'entrada de l'hospital, reclamant una millora de les condicions.

L'entrada d'aquestes reformes i/o retallades, tant sanitàries com educatives, no han estat ben acollides per la societat espanyola, ja que en comptes de reforçar i millorar el desenvolupament del país, el què han fet és empitjorar les condicions.

L'inici de la crisi i les noves polítiques de govern, també han suposat el començament de les grans manifestacions, protestes i vagues generals.

3.4.2 Protestes i vagues

Una de les primeres vagues generals i manifestacions que es van donar a començaments de la crisi espanyola del 2008, va ser la què es va produir el dimecres **29 de setembre del 2010**, anomenada 29s. Aquesta

vaga va ser organitzada i convocada pels principals sindicats; Comissions Obreres (CCOO) i Unió

Il·lustració 5. La fotografia extreta del diari *la informació*, mostra la congregació de milers de treballadors en la gran via de Madrid. Amb una pancarta sota el nom "Así, no rectificación ya".

General dels Treballadors (UGT), contra la reforma laboral promulgada pel ex-president del país, José Luis Rodríguez Zapatero, que va ser el primer en realitzar les seves primeres retallades i/o modificacions; com la pujada dels impostos, la reducció dels salaris i pensions. És per tot això que, aquell dimecres al matí es van paraitzar alguns mitjans de transport, la majora dels centres industrials van romandre tancats i es varen bloquejar les principals vies de les grans ciutats com Madrid i Barcelona.

Aquesta protesta no va tenir grans fruits, ja que el govern va seguir executant els seus plans establerts. Cal dir però, que a l'octubre d'aquell mateix any el ministre de treball Celestino Corbacho, va dimitir a causa d'aquesta gran protesta i de la xifra tan elevada d'aturats que hi havia aleshores; gairebé quatre milions de persones es trobaven a l'atur.

Aquesta manifestació va ser l'inici d'altres grans manifestacions com, la vaga general que es va produir el dijous **29 de maig del 2012**, una vaga convocada com ja és tradició per les diferents organitzacions sindicals com CCOO, UGT, USO (Unió Sindical Obrera), Solidaridad Obrera, CGT (Confederación General del Trabajo), entre altres, en contra de les noves polítiques implantades pel nou govern d'Espanya, partit Popular dirigit per Mariano Rajoy. Aquesta reforma com les altres anteriors varen suposar la pujada dels impostos i la reducció del salari dels treballadors, entre d'altres.

Aquesta protesta, es va donar sota el lema “Quieren acabar con todo, con los derechos laborales i sociales”.

La protesta va desembocar l'anomenada vaga general europea del 2012, també coneguda com a 14N, on no només va participar l'estat espanyol, sinó també varen participar altres països de la Unió Europea, com Xipre, Malta, Portugal, Itàlia, entre d'altres.

Des d'aleshores les protestes no han cessat, només el 2013 es van produir 1.259 vagues segons l'informe realitzat per CEOE (Confederación Española de Organizaciones i Empresariales). Als anys següents segons les últimes publicacions dels diaris, les protestes van disminuir un 24%.

Actualment encara segueixen aquests moviments, amb la finalitat d'intentar millorar les condicions tan socials, polítiques i econòmiques.

3.1.4.3. Conseqüències demogràfiques

A partir del 2007 i 2008 el creixement de la població a Espanya es va estancar. A partir del 2012 el nombre d'habitants cada vegada era més baix, i Espanya entrava en una situació de gran declivi demogràfic, ja que la natalitat va començar a disminuir degut a la gran crisi econòmica, molts ciutadans espanyols van començar a emigrar a altres països, i l'estat espanyol va rebre més de mig milió d'immigrants durant el 2013.

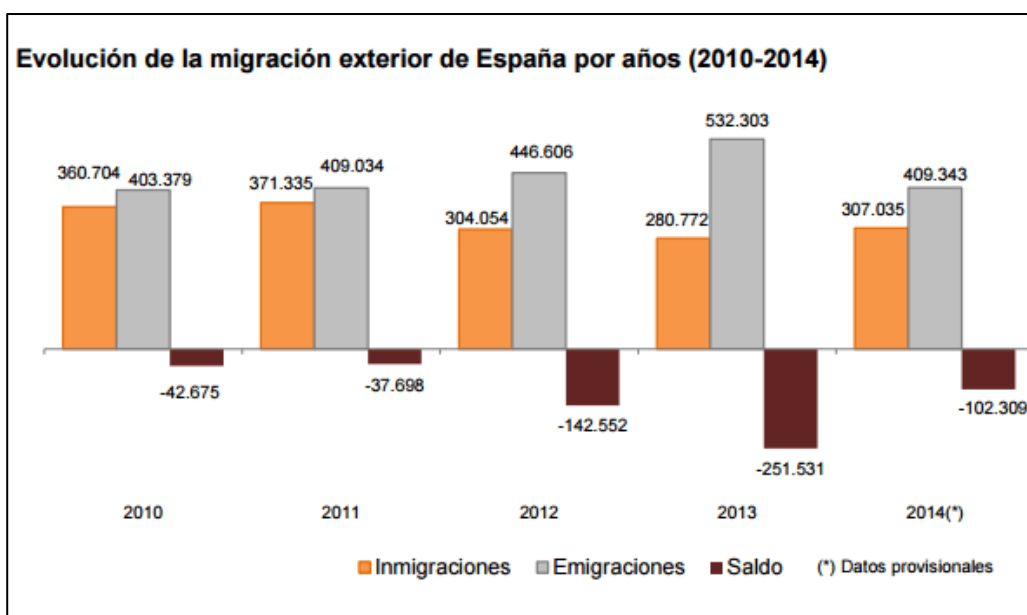
A més, la mortalitat podríem dir que cada vegada és molt més estable, ja que l'esperança de vida és molt alta. De fet, segons el últim informe revelat per la Unió Europea¹⁰, situa a Espanya com l'estat amb més esperança de vida, amb un 82,5, seguit d'Itàlia (82,4), França (82,1), Suècia (82,8), Luxemburg (81,5) i Holanda(81,1).

L'últim document revelat per l'Institut Nacional d'Estadística, informa que Espanya va disminuir 72.335 persones durant el 2014, que equival a un total de 46.439.864 d'habitants al 1 de gener del 2015.

Vegem la següent representació.

---

¹⁰: Julio Carbó (2014). *España se ha convertido en el país de la UE con mayor esperanza de vida*. Recuperat 10/15, des de [<http://www.elperiodico.com/es/noticias/sociedad/espana-convertido-pais-con-mayor-esperanza-vida-3741318>].

Gràfic 6. Informació extreta de l'últim informe realitzat per l'Institut Nacional d'Estadística (2015), sobre la demografia. Aquest gràfic de barres múltiples, mostra el nombre d'immigracions, emigracions i el saldo d'aquestes durant els períodes 2010-2014, aquí a Espanya. Com podem veure les emigracions des del 2010 fins al 2013 a anat creixent de manera notable, i a partir del 2013 fins al 2014 van disminuir 122.960.

3.4.4 Desigualtat econòmica

Com sempre quan es produeixen aquest tipus de situacions en què el país està submergit en una situació econòmica delicada, els més damnificats són el pobres, classe obrera. Segons la OCDE¹¹ (**Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico**), entre els períodes 2007 i 2010, els ingressos del 10% de la població més pobre varen baixar un 12,9% durant tot l'any, i 10% dels més rics només varen baixar un 1,4% en un any. A més, informa que Espanya és un dels països amb més desigualtat econòmica dins de la Unió Europea. En la primera posició es troba Grècia, seguit d'Islàndia i Irlanda.

Tot això afecta de manera directa a la societat espanyola, ja que dona lloc a la divisió dins del mateix estat, entre les persones benestants i els pobres.

¹¹: Marina Valero (2015). *Espanya es el país con más desigualdad de ingresos entre ricos y pobres*. Recuperat 10/15, des de [\[http://www.elconfidencial.com/economia/2015-07-06/espana-es-el-pais-con-mayor-desigualdad-de-ingresos-entre-ricos-y-pobres_915583/\]](http://www.elconfidencial.com/economia/2015-07-06/espana-es-el-pais-con-mayor-desigualdad-de-ingresos-entre-ricos-y-pobres_915583/).

3.1.4.4 Pobresa Infantil

Sens dubte una de les conseqüències més clares d'aquesta gran crisi econòmica que encara avui dia la estem patint, és la pobresa infantil. Si els pares no treballen, i no tenen uns ingressos mínims per a poder fer enfront a totes les seves despeses, els primers damnificats respecte a aquesta situació seran als infants.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística del 2012, el risc que pobresa infantil entre els menors es trobava entre un 29,9%, el que significava que un de cada tres nens estaven patint aquesta situació.

Menors de 18 anys en risc de pobresa moderada i severa

Anys	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pobresa absoluta	2.066.00	2.271.000	2.202.00	2.427.000	2.449.000	2.508.000
Pobresa relativa	941.000	873.000	1.101.00	1.277.000	1.284.000	1.282.000

Taula 2. En aquesta taula de dades extreta de l'*Eurostat* 16-06-2014, podem veure l'evolució dels menors de 18 anys que es troben en risc de pobresa entre els períodes 2007 i 2008, segons si és pobresa absoluta (manca nivell d'ingressos per poder satisfer les seves necessitats bàsiques) o pobresa relativa (malgrat tenir un nivell d'ingressos, no poden satisfer les seves necessitats).

Com ja comentàvem en apartats anteriors, avui dia el nivell de risc de pobresa infantil o exclusió social es situa entre un 35,4% entre els menors de 16 anys, segons el baròmetre AROPE¹² conforme amb les dades publicades per INE, en el 2014 la pobresa es va incrementar un 3,5%.

A escala estatal la comunitat amb més risc de pobresa infantil i exclusió social conforme les últimes dades publicades pel baròmetre AROPE, és Ceuta amb un 57,6%, seguit de Múrcia (56,5%), Andalusia (51,1%), Extremadura (46,2%), Castilla-La Mancha (41,3%), València (40%), Canàries (39,6), Cantabria (39,2%), Castella i Lleó (34,7%), Astúries (33,2%), Melilla (29,9%), Illes Balears (29,6%), La Rioja (29,6%), Catalunya (29%), Aragó (28,8%), Madrid (23%), Galícia (21,8%), Navarra (21,3%) i finalment el País Basc (18,7%).

^{12:} *At-risk-of Poverty and exclusion*, és un indicador europeu que permet comparar i determinar els països de la Unió Europea amb més risc de pobresa infantil.

Davant aquestes dades tan importants, Espanya es troba, segons l'informe realitzat per Càritas Europea 2014, en el segon lloc dels països de la Unió Europea amb més risc de pobresa infantil i exclusió social, seguit de Romania, Bulgària, Grècia, etc.

4. MESURES CONTRA LA POBRESA INFANTIL

El 22 de juny del 2012 l'exsecretari de l'Estat de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, Juan Moreno anuncià l'aplicació de noves mesures per pal·liar la pobresa infantil a l'estat espanyol, després d'una reunió amb la presidenta d'aleshores d'UNICEF Espanya, Consuelo Crespo, amb els representants de Cruz Roja Espanya, Càritas Espanya, Plataforma de Infancia, EAPN Espanya (European Anti Poverty Network) i el Secretari Gitano, que plasmà la greu situació que viuen un dels col·lectius més pobres que hi ha al país: aproximadament el 90% de la població gitana es troba per sota del llindar de pobresa, segons les dades establertes l'any 2012.

Per lluitar contra la pobresa infantil i l'exclusió social, el govern desenvolupà quatre plans per a combatre aquesta greu situació que estan patint milers de famílies, i on els principals afectats són els infants.

Aquests quatre plans són:

- **Estratègia Nacional per a la Inclusió Social de la Població Gitana a Espanya 2012/2020**
- **Pla Nacional d'Acció per a la Inclusió Social al Regne Espanyol 2013/2016**
- **Pla Estratègic Nacional d'Infància i Adolescència 2013/2016**
- **Pla Integral de Suport a la Família 2015/2017**

El primer pla **Estratègia Nacional per a la Inclusió Social de la Població Gitana a Espanya 2012/2020**, elaborat a finals del 2012 i impulsat arran de les dades establertes aquell mateix any: més del 90% de la població gitana es troba sota el llindar de pobresa, segons les dades establertes aquell any.

Aquest pla té com a principal finalitat reduir el percentatge de famílies que es troben sota el llindar de la pobresa, garantir unes millors condicions de vida i intentar que els infants tinguin una bona educació i accés a tots als recursos sanitaris disponibles que hi ha l'Estat.

“La mayor
violència
es la
pobreza”

**Gustavo
Gutiérrez
Merino**

El segon pla, el **Pla Nacional d'Acció per a la Inclusió Social al Regne Espanyol 2013/2016**, té com a objectiu reduir el nombre de d'infants que es troben en risc de pobresa infantil, aconseguir una taxa global d'ocupació d'un 74%, i que un 68,5% estigui ocupada per a les dones, moderar la taxa d'abandonament escolar, aconseguir que les persones entre 30 i 34 anys tinguin uns estudis superiors, minorar l'índex d'atur juvenil i reforçar l'educació (ajudar a tots aquells menors que es trobin sota el llindar de pobresa, per tal que aquests puguin tenir les mateixes oportunitats que els altres infants), invertir més en despeses socials, sobretot dins de l'àmbit educatiu i sanitari, i finalment intentar construir una societat més justa i igualitària, mitjançant ajudes econòmiques a les famílies més vulnerables a l'exclusió social, i intentar cobrir totes les necessitats bàsiques dels menors, per tal que es puguin desenvolupar dins de la societat.

Tots aquests objectius, segons les institucions governamentals s'aconseguiran mitjançant la reorientació de les polítiques actives d'ocupació, concentrant l'acció en les persones que porten molt de temps sense treballar i que tenen una formació mínima, per tal de prevenir l'exclusió laboral d'aquestes persones i que a poc a poc vagin formant part del mercat laboral, i sobretot reforçant aquestes polítiques en aquells territoris on hi hagi una gran taxa d'atur i on el nivell mitjà dels estudis sigui més baix. També s'impulsarà la contractació de persones amb major risc de vulnerabilitat social, a través de bonificacions per la contractació de persones en exclusió social i col·lectius amb especial dificultat (discapacitats, víctimes de violència de gènere, aturats de més de 45 anys...). Per això, és desenvoluparan eines que permetin detectar situacions d'exclusió social, i ajudar-los a formar part de nou, de la vida laboral. A més, s'intentarà posar en marxa una *“garantía juvenil”*, amb la finalitat de què amb un màxim de quatre mesos després d'acabar els estudis o hagin estat acomiadats, joves que no superin el 25 anys rebin noves ofertes de treball, d'aprenentatge...

"La pobresa
es veu
obligada a
temptar tots
els camins."

Séneca

A més, segons aquest projecte, un dels seus plans d'actuació és garantir un sistema de prestacions que permetin ajudar econòmicament, a les famílies en menors d'edat que tinguin o no, un mínim de recursos (alimentació, educació, sanitat...) i procurar garantir una prestació de serveis bàsics per a tota la població, sobretot als col·lectius més vulnerables.

Pel que fa al **Pla Estratègic Nacional d'Infància i Adolescència 2013/2016**, desenvolupat el 5 d'abril del 2013 elaborat per la ministra de sanitat, serveis socials i igualtat d'aleshores, Ana Mato Adrover, les Administracions públiques autonòmiques locals i de l'Estat, les principals ONGs i l'Institut Universitari de Necessitats i Drets de la Infància i l'Adolescència, de la Universitat de Madrid.

“Los niños
son la
esperanza
del mundo”

José Martí

Aquest pla té com a principal objectiu protegir els infants i els adolescents, promoure el coneixement de la situació de la infància i l'adolescència, sensibilitzant a la població i la mobilitzant els agents socials, donar suport a les famílies que es troben en d'exclusió social i situació de vulnerabilitat social, per tal que els infants puguin tenir una bona educació i d'aquesta manera poder accedir al mercat laboral sense problemes, protegir els infants en els mitjans de comunicació i ajudar-los fer un bon ús de les tecnologies de la informació general, intervenir mitjançant ajudes econòmiques i socials, ajudant aquells menors que es troben desprotegits, desenvolupar una educació de qualitat, on tots els nens i nenes tinguin les mateixes oportunitats, per tal de què en un futur pròxim puguin accedir sense problemes al món laboral, integrar una sanitat de fàcil accés per als menors més vulnerables, i finalment intentar que els infants i adolescents participin en la societat, mitjançant l'adequació dels entorns, afavorint els entorns tant mediambientals com socials.

Finalment, l'últim pla impulsat per les institucions governamentals és el **Pla Integral de Suport a la Família 2015/2017**, que ha estat elaborat el 14 de maig del 2015, on els seus principals objectius són: protegir a les famílies que es troben en situació de vulnerabilitat social, impulsant ajudes econòmiques i posant a plena disposició els serveis bàsics, per tal de garantir un desenvolupament present i futur de la família, donar suport a la maternitat, per tal de millorar la situació demogràfica de l'estat causada arran de la crisi econòmica del 2008, i per acabar les desigualtats dins de les famílies: tant els homes com les dones, tenen les mateixes oportunitats i drets dins de l'àmbit laboral i social.

**1 de cada 3 nens
espanyols viuen
en risc de **pobresa****

Cos de la memòria

Actuem!

Bloc 2.
Part pràctica

Part I

AYUDA EN ACCIÓN

Plaça del mercat, Sant Ildefons

“Queremos estar al lado de las personas que sufren pobreza, exclusión y desigualdad; Queremos ayudar.”

Ayuda en acción

■ 1. Introducció

Fa poc vaig conèixer a una família encantadora, plena d'il·lusions i esperances; la mare radiava llum, el pare inspirava confiança i els seus fills sempre amb un somriure a la boca. Aquell dia vaig tenir el plaer d'escoltar la seva història; que malauradament no és la primera que viu en aquestes condicions, al país.

El pare fa anys que no treballa, era constructor, però l'empresa va tancar i milers de treballadors van ser acomiadats aquell dia. Fins al moment, podien sobreviure; ell cobrava la taxa d'atur i la mare encara treballava com a netejadora. Però la situació no era del tot estable. Mesos més tard, la mare va ser acomiada de la seva feina. Els dos estaven a l'atur. La situació seguia sent inestable.

Després de l'atur, van haver de demanar ajuda, de la qual no s'hi ha avergonyeixen. Actualment, la família composta per quatre fills, reben aproximadament 645€ de l'ajuda que els hi ha concebut el

govern. Malgrat això, la situació continua sent inestable; paguen 240€ de l'habitatge, i al voltant de 185€ de subministraments, només tenint en compte les factures de l'aigua i la llum, el butà (tres bombones per mes) i el telèfon mòbil. Amb la resta de diners, concretament 220€, han de cobrir totes les necessitats dels quatre infants: alimentació, material i/o matrícules del col·legi, roba, excursions, etc.

A final de mes al compte corrent hi ha 85€; per si cal pagar alguna cosa important. A més la família assegura que hi ha dos mesos especialment difícils de "superar"; setembre (tornada a l'escola, la qual cosa inclou pagar llibres, materials, matrícules de quatre fills) i desembre, una època de festes i celebracions (implica una gran despesa: regals, menjar, etc.) Però afirmen que gràcies a l'ajuda de veïns, amics, familiars, associacions de veïns, etc. poden cobrir aquestes necessitats.

Aquestes persones que dediquen part del seu temps en ajudar i/o col·laborar en diverses causes, són les que fan possible que les famílies espanyoles, i de tot el món, puguin sortir-se'n, i dur a terme en major o menor mesura una vida molt més digna. D'aquesta manera, no he volgut començar la introducció de la primera part pràctica, sense relatar aquesta història, i deixant molt clara una cosa; **demanar ajuda està bé, perquè per sort en el món existeixen milers de persones que donen cada dia assistència a centenars de famílies**, aquesta és la tasca de l'associació de la qual parlarem a continuació, i a la que gràcies a ella he pogut conèixer i profunditzar més en la temàtica, i complir un dels meus propòsits.

■ 2. Objectius

Un dels meus grans objectius es conèixer més a fons com treballen les diverses associacions i/o fundacions del país. *Vull conèixer-les. Vull estar un dia amb elles, que m'expliquin la seva història, el seu treball i les seves visions, percepcions i/o opinions de les situacions actuals.* És per això, que a finals de novembre del 2015, em vaig posar en contacte amb *Ayuda en acción*, una de les fundacions que està atenent a milers de famílies a través dels seus projectes.

Abans però d'explicar la meva experiència amb l'associació, donarem pas a una breu explicació sobre els seus orígens, com s'organitzen, els models de finançament i altres aspectes importants per la temàtica.

3. Els seus inicis

Ayuda en acción (1981) és una organització espanyola que té l'objectiu millorar les condicions de vida dels col·lectius més vulnerables dels diferents països; tant del sud (Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia) com del nord (Espanya).

Actualment, és una de les fundacions més reconegudes i importants de tota Espanya, gràcies a la seva activitat i/o tasca realitzada; 120 programes, 135.000 col·laboradors i més de 22 països que poden desenvolupar algunes de les seves capacitats gràcies a l'intervenció d'*Ayuda en acción*. Tot això fa que avui dia, més de 3.300.000 persones tinguin l'oportunitat d'estudiar, treballar i alimentar-se.

Els seus trenta anys de treball i d'experiència han permès a l'organització diferenciar-se de les altres, mitjançant l'apadrinament; que ofereixen l'oportunitat als seus socis no només de col·laborar amb una aportació econòmica, que contribueix a la millora de les condicions de vida del nen/a i de la seva família, sinó també permet que aquests s'involucrin de manera directe, emotiva i personal amb els seus apadrinats, amb la finalitat de desenvolupar el valor i/o **vincl de la solidaritat**.

Com ja comentàvem anteriorment, l'associació no només està present a l'estat espanyol sinó que també en altres països com Haití, Perú, Mali, entre d'altres, és per això que en moltes ocasions l'ha portat a aliar-se amb altres organitzacions com per exemple **ActionAid Internacional**.

ActionAid Internacional, és una entitat i/o institució que naix a partir de la cooperació amb diversos membres de la Red ActionAid Alliance, de la qual forma part la fundació de la qual parlem. Aquesta organització té com a principal objectiu combatre la pobresa i les desigualtats a escala mundial, a través de programes i accions de sensibilització i conscienciació, d'algunes de les condicions extremes que estan patint alguns països del continent asiàtic, africà, sud-americà, entre d'altres.

Les seves principals finalitats són:

- Millorar el futur dels països que estan vivint una extrema i dura situació, a causa dels desastres naturals, conflictes bèl·lics...
- Millorar les condicions tant socials com laborals de la dona, en els països on regne la desigualtat de sexes i el masclisme.
- Lluitar contra la pobresa general a escala mundial

- Conscienciar i responsabilitzar a les institucions governamentals dels diferents països, dels problemes econòmico-socials.

Ayuda en acció es considera una organització apolítica i aconfessional, que defensa les llibertats d'opinió i la diversitat cultural. A més, <<escoltem y aprenem dels pobres per ajudar-los a identificar i satisfer les seves pròpies necessitats, encoratjant-los a pressionar als governadors dels mateixos països, i fent campanya i demanant un canvi d'aquells que detenen el poder en l'escenari internacional>>.

■ 3.1 Objectius i estratègies

3.1.1 Propòsits

El principal objectiu de la fundació és promoure la solidaritat com a valor, mitjançant programes i accions, amb la finalitat de què els països vulnerables a la pobresa i l'exclusió social, puguin desenvolupar les diferents capacitats i/o activitats tant econòmiques com socials que contribueixen a la millora del mateix país.

Seguint aquest objectiu principal l'organització es constitueix en els següents principis:

- **Compromís amb els drets humans i la dignitat de les persones.** Promouen el respecte i dret de les persones amb la finalitat de què puguin dur a terme una vida digna com la resta de les altres persones.
- **Independència.** Com ja comentàvem anteriorment, *Ayuda en acción* és una organització aconfessional i apolítica, és per això que respecte a la llibertat d'opinió i de cultura de les persones amb les qui treballa.
- **Transparència.** L'organització intenta desenvolupar les seves activitats socials de manera clara i precisa, eficient i eficaç.
- **Esforç col·lectiu.** Treballen amb la corresponsabilitat de les persones davant els interessos comuns, mitjançant el compromís i la fidelitat a aquestes.

3.1.2 Visió i/o concepció del món

L'organització *Ayuda en acción*, aspira a la creació d'un món sense pobresa, exclusió social i sense desigualtats. Un món on <<les persones s'ajudin les unes a les altres i puguin desenvolupar les

seves capacitats i gaudeixin plenament dels seus drets>>; un món on **totes les persones puguin participar de la vida política, econòmica i social de la seva societat i/o país.**

3.1.3 Estratègia establerta

Per desenvolupar els objectius plantejats inicialment, *Ayuda en acció*, intenta respondre de manera directa i a llarg termini amb un model d'estratègia que faci front als canvis o reptes constants que té el món en el que vivim, com són:

- **Un món globalitzat.** Un món guiat per les desigualtats econòmiques, socials i polítiques; la divisió del món entre els països pobres (sud o perifèria) i països dels rics (nord o centre). Per contra, aquesta globalització permet, mantenir una societat interconnectada i generadora de canvis.
- **Canvis climàtics.** Els canvis climàtics provoquen l'accentuació dels desastres de naturals, contaminació l'augment de l'efecte hivernacle i sequeres, entre d'altres, que suposen un gran problema per aquells països subdesenvolupats o del Tercer Món.
- **Incapacitat del govern per acabar amb la pobresa i l'exclusió social.** Durant al llarg de la història s'ha demostrat que són molts els països, on els governadors es veuen incapaços de fer enfront als problemes socials i econòmics que pateixen les seves poblacions.

Cal tenir en compte però, que hi ha països (minoria) que viuen en una situació de precarietat, a causa de mala gestió política de les institucions governamentals; com és l'aplicació determinades lleis que provoquen l'efecte contrari d'afavorir a la ciutadania i/o població.

Per fer front tots aquests reptes l'associació procura sempre treballar al costat de les persones més necessitades i vulnerables. És per això, que la seva estratègia parteix de la següent base:

<<Les carències de les persones no són necessitats per cobrir, sinó una expressió dels drets als qual han de poder accedir: educació, salut, alimentació i igualtat>>.

És a dir, l'educació, l'alimentació, l'higiene, la igualtat, entre altres necessitats bàsiques, no són mancances que tenen les persones més pobres, sinó que són drets als que ells d'igual manera que les altres persones, han de poder accedir. És per això, que la fundació, intenta que de les seves actuacions se'n obtingui un resultat tangible per a les persones amb les quals treballen. A més pretén que aquestes actuacions es donin i s'adaptin de la mateixa manera que succeeixen els canvis a escala mundial.

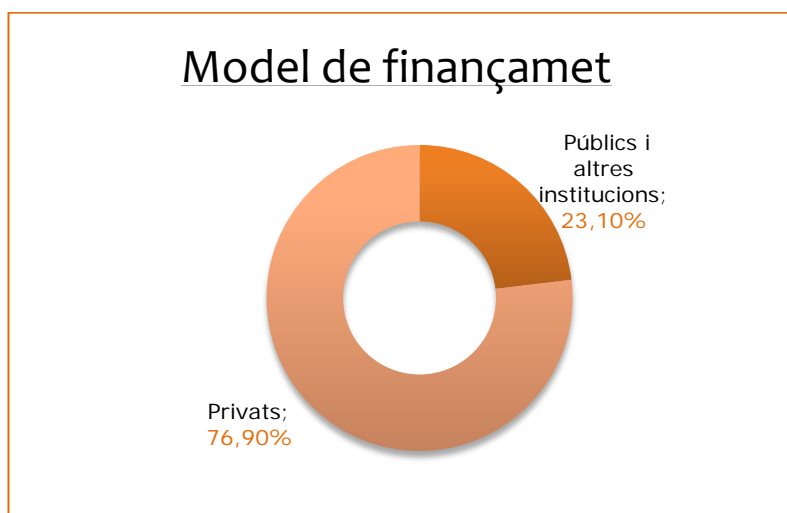
■ 3.2 Economia i model de finançament

Tal com apuntàvem anteriorment, aquesta organització té com a principal principi o valor la transparència sobre totes les activitats socials que realitza.

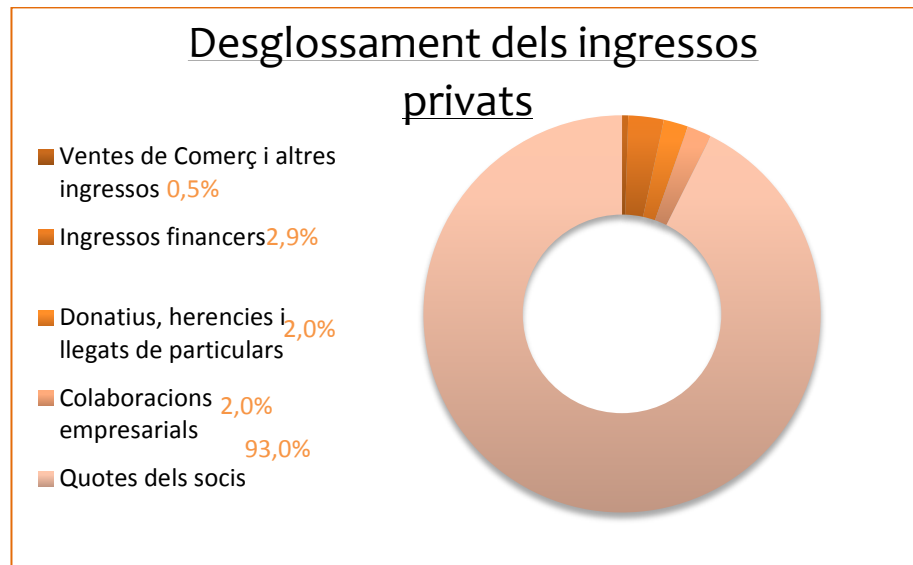
Els seus principals ingressos i/o suports econòmics que rep l'organització per tal de desenvolupar les seves tasques socials, són de caràcter privat, és a dir, provenen de diferents empreses, donatius, de les quotes dels socis, de les entitats financeres, entre d'altres. Aquests ingressos constitueixen el 76,9%.

L'altre 23,1% forma part d'algunes institucions públiques, com alguns organismes nacionals tals com l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional pel Desenvolupament (AECID), que constitueix el 57,6% del percentatge inicial, d'algunes administracions autonòmiques i locals (34,4%), de la Unió Europea (5,1%) i organismes multilaterals (0,2%).

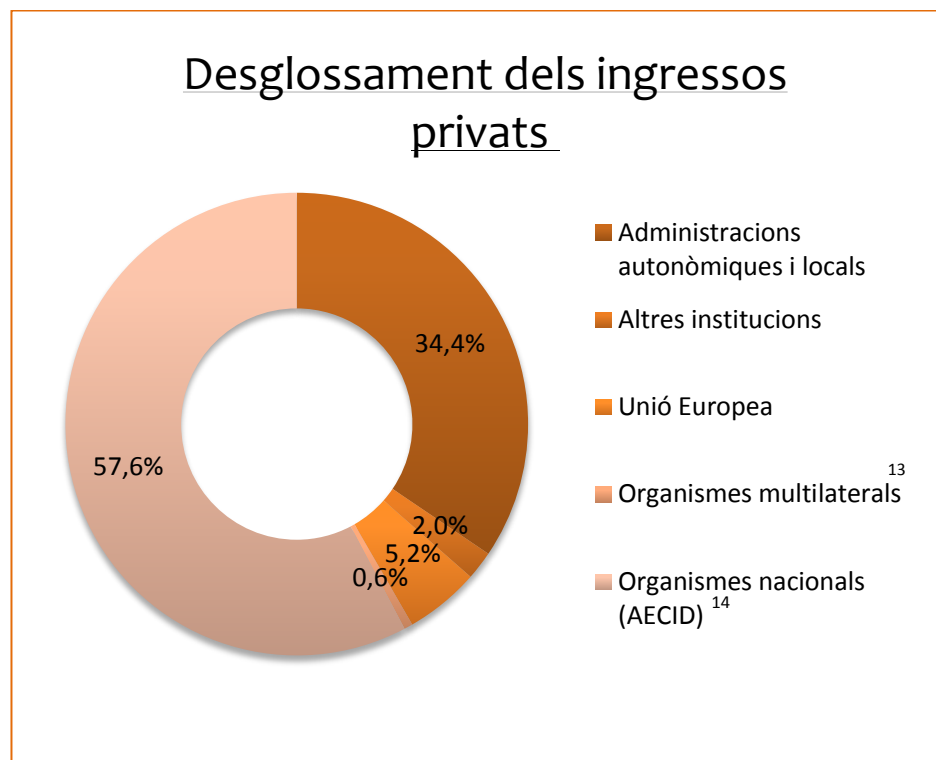
Vegem-ne els següents gràfics que il·lustren les dades esmentades anteriorment.

Gràfic 7. Gràfic d'anelles que mostra el model de finançament de l'organització cooperativa *Ayuda en acció*. Com podem observar els ingressos privats constitueixen gran part del seu finançament per a dur a terme els seus objectius.

Gràfic 8. Gràfic d'anelles presenta les diferents entitats, organitzacions i/o col·laboradors privats, que formen part dels ingressos no públics de l'organització *Ayuda en acción*. Com podem observar les quotes dels socis representen la major part d'aquesta aportació econòmica.

Gràfic 9. Gràfic d'anelles que mostra el desglossament dels ingressos públics. Com podem veure, les administracions autonòmiques i locals són les institucions que més contribueixen dins d'aquest tipus d'ingressos.

13.- Organització constituïda per tres o més països, amb l'objectiu de treballar conjuntament a favor del desenvolupament del mateix país.

14.- Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament. És el principal organisme de gestió d'Espanya, que s'encarrega de lluitar contra la pobresa i el desenvolupament del país.

Les dades representades en els gràfics anteriors han estat extretes de la pàgina web de la pròpia organització. Per a més informació, podeu consultar <http://www.ayudaenaccion.org/onq/>

Algunes de les institucions públiques i privades amb les que treballa la cooperativa són la Generalitat Valenciana, Dia, Hartmann, 40 principals, GAES, LIDL, Obra Social La caixa, entre d'altres.

Il·lustració 6. La imatge extreta de la web oficial d'Ajuda en Acció, mostra algunes de les entitats/organitzacions amb les que treballa actualment.

Tots aquests ingressos i/o aportacions econòmiques que rep l'organització tant d'institucions o entitats públiques com privades, estan destinats íntegrament al desenvolupament, reforçament i creació d'altres programes socials, i a cobrir totes les despeses generades per la seva activitat; com per exemple el pagament dels salaris dels treballadors o al pagament dels subministraments.

■ 3.3 Col·laboracions i altres projectes

Tal com apuntàvem inicialment *Ayuda en acción* és una organització cooperativa que participa en altres projectes de diferents institucions perquè tal com deia el veneçolà, Simon Bolivar; *En la unión está la fuerza*.

A continuació veurem alguns d'aquests projectes amb els quals col·labora actualment.

- **CONGDE (Coordinadora Estatal d'organitzacions no governamentals del Desenvolupament).** Aquesta coordinadora de ONGDE té com a principal objectiu el treball conjunt de les organitzacions i/o entitats que tenen una finalitat comuna. Per complir les fites dóna suport tant econòmic com social a cadascuna de les fundacions amb les quals treballa.
- **Campanya Mundial per l'Educació (CME) Espanya.** És la Coalició Espanyola de la Campanya per l'educació. Aquesta coalició intenta lluitar a favor de la igualtat d'oportunitats.
- **Associació Espanyola de Fundacions.** L'Associació Espanyola de Fundacions és una associació privada i independent, que agrupa a diferents fundacions amb diferents finalitats.
- **Associació Espanyola de Fundrasing.** S'encarrega principalment de captar fons per al desenvolupament del mateix país, entre altres coses.
- **Coordinadora Estatal de Comerç Just.** La coordinadora Estatal de Comerç Just (CECJ), és una plataforma espanyola que agrupa a més de vint-i-cinc països que lluiten a favor del **Comerç Just**.

El Comerç Just és un sistema comercial basat en la solidaritat amb la finalitat d'ajudar al desenvolupament dels països més vulnerables a la pobresa i exclusió social.

■ 3.4 El seu equip

L'organització està constituïda per 1.054 persones, entre les quals trobem treballadors, socis i voluntaris. Està formada per 481 persones que conformen els socis, 310 que componen el personal "qualificat" i/o especialitzat d'*Ayuda en acción* i per més 263 voluntaris, només a l'estat espanyol.

Totes aquestes persones fan possible el compliment de les fites proposades prèviament, mitjançant la realització de la seva activitat social; la millora de les condicions de vida dels nens i nenes, i consegüentment la millora de les condicions de més de tres milions de famílies, on els seus drets han estat i s'estan vulnerant.

A més, << *La igualtat de gènere és una de les nostres prioritats*>> és per això què el nombre d'homes i dones que conformen la plantilla de l'organització està pràcticament equilibrada; 50,32% de dones i 49,68% d'homes.

L'equip directiu responsable de la gestió de la fundació està constituït per set directors; cadascun d'ells administrador d'una àrea específica; Alberto Casado, encarregat de les campanyes; Beatriz Martín, delegada de les aliances estratègiques; Marta Marañón, responsable de relacions públiques; Jorge Cattaneo, gestor del departament de planificació i operacions; Carlos Ochoa, encarregat de la qualitat del servei i altres; i Eduardo Guijarro, dirigent del departament de recursos, i dirigit també per una Directora General, Patricia Moreira; què és l'encarregada de representar *Ayuda en acción*.

*Una vegada vist els orígens, els objectius, el model de finançament i altres aspectes relatius a l'associació, donarem pas a una altra part de la part I: El dia a dia de d'ayuda en acción, on es relataran les experiències viscudes i les tasques i projectes que estan actiu.

4. El dia a dia d'Ayuda en acción

Després de mesos de trucades telefòniques i correus electrònics, per fi ens vam veure i vaig poder conèixer amb més profunditat la meravellosa tasca que realitza *Ayuda en acción*; per fi el dia 20 de novembre vaig poder traslladar-me a Barcelona, a la seu principal que tenen a la capital de Catalunya. Allà m'esperava Azahara, Responsable del Programa Educatiu i unes de les coordinadores, junt amb altres companys, de tots els projectes que s'inicien a la comunitat catalana.

Casualment aquell dia era el *dia mundial de la infància*, una jornada que serveix per a recordar als *nens que malgrat les circumstàncies que estiguin patint, mai han de perdre l'il·lusion que els caracteritza*. A més, amb motiu d'això, l'organització havia muntat com un mena de festa en el barri Sant Ildefons, un dels districtes més pobres de Cornellà del Llobregat, i amb més taxa d'infants que es troben sota el llindar de la pobresa infantil i exclusió social, del qual parlarem més endavant. Allà, concretament a la plaça del Mercat, es reuniren totes aquelles escoles amb les quals participa l'associació, i celebrarien i reivindicarien els seus drets.

Però abans de parlar d'aquesta festa que es va commemorar a Sant Ildefons, cal conèixer altres aspectes importants de l'associació. És per això, que abans de dirigir-nos al municipi esmentat anteriorment, en varen ensenyar els seus respectius llocs de treball, i explicar la tasca que realitzen concretament a aquí a Espanya, ja que és diferent de la dels altres països amb els quals col·laboren, i que ja havíem vist en pàgines anteriors.

■ 4.1 El compromís amb el seu país

<<Ayuda en acción és una associació que en principi només treballava en països del Tercer Món, on es necessita més assistència a causa d'alguns factors que han fet que el país s'empobris. Però arran de la crisi econòmica espanyola que va esclatar a partir del 2008 i que encara és molt present en la nostra societat; Ayuda en acción es va veure amb l'obligació i el compromís d'actuar al nostre país, que és al cap i a la fi, on va sorgir aquest projecte>>. Així és com començava a relatar-me Azahara, els inicis aquí Espanya, que segons ella varen ser molt difícils i determinants, perquè sobretot a partir de l'any 2011, varen ser moltes les famílies que es varen posar en contacte amb ells, demanant ajuda perquè no podien donar ni un plat de menjar als respectius fills.

“Queremos que todos los niños, niñas y sus familias tengan las mismas oportunidades en España”.

Ayuda en acción

Concretament a la nació espanyola la seva principal tasca és <<donar suport a les famílies en risc de pobresa i exclusió social, mitjançant el compromís amb la infància, amb l'educació i la millora de les condicions de vida de les persones a través de la generació d'oportunitats laborals>>. Actualment tenen tres projectes en marxa en tot el món del qual un es troba focalitzat cap a l'Estat espanyol, i que rep el nom d'*infancia y familia en España*, i del qual ja gaudeixen sis comunitats Autònomes: Galícia, Madrid, Aragó, València, Illes Balears i Catalunya. A través de beques per als llibres, material escolar, menjadors, activitats extraescolars i tallers per a adults, ajuden no només els més petits de la casa sinó que també als més adults (parens), on assegura que <<les preocupacions econòmiques i familiars, fa que molts caps de família entrin en depressió, perquè se senten impotents quan saben que no poden donar als seus fills ni un plat de menjar >>.

Tal com apuntàvem anteriorment l'associació, intenta sobretot eradicar la pobresa infantil a través de l'assistència de centres educatius, per tal d'atendre de la millor manera possible; les necessitats bàsiques dels infants, y ajudar així a la millora de les situacions familiars. Per tant, <<les comunitats educatives es converteixen així en un motor important de la dinamització i la promoció del desenvolupament social>>.

Els principals objectius d'aquest projecte són:

1. Donar suport a les necessitats bàsiques de la infància, assegurant una alimentació equilibrada i l'accés als serveis de salut com el dentista o l'oftalmòleg.
2. Contribuir a la generació d'oportunitats socioeconòmiques per a les famílies, que els ajudin a sortir de la situació de vulnerabilitat.
3. Fomentar la igualtat; donar les mateixes oportunitats d'aprenentatge i material escolar a nens i nens de famílies en risc d'exclusió social.
4. Promoure valors que generin solidaritat, treball comunitari i responsabilitat.

“4,2 millones de personas se encuentran en situación de desempleo”.

Ayuda en acción

Arran d'aquests objectius previs i amb la finalitat de garantir el compliment de tots aquests; el projecte que es du a terme a Espanya està estructurat i/o dividit en quatre branques; que són que veurem a continuació.

INFÀNCIA I FAMÍLIA A ESPANYA

Necessitats bàsiques

Cobrir les necessitats bàsiques dels infants mitjançant ajudes tals com beques de menjador, dotació de material escolar i llibres, activitats extraescolars i reforç educatiu.

Innovació educativa

Donar suport als centres educatius a través d'iniciatives d'innovació educatives (música, teatre, etc.) que ajudin a l'alumne a desenvolupar les seves capacitats i/o habilitats tant cognitives com físiques.

Valors solidaris

Fomentar una educació que promogui valors que generin solidaritat, el treball en equip i la companyonia; a través de la participació d'altres programes.

Fem costat a les famílies

Creació i planificació de programes que donin suport psicològic, formatiu i físic a totes aquelles famílies en risc de pobresa i d'exclusió social.

La tasca realitzada per tot el personal i/o voluntariat que forma la cooperativa, fa que actualment més de **37 centres educatius** tinguin el material i les eines suficients per a desenvolupar la seva feina educativa, que més **5.150 famílies** puguin arribar a final de mes sense cap tipus de problema, i el més important; gràcies a aquest projecte més de **15.400** alumnes/infants poden dur a terme una vida molt més digna.

■ 4.2 La família i els infants

Les famílies que pateixen aquest tipus de situacions; viure sota el llindar i estar en risc de pobresa i exclusió social; i a les que la crisi econòmica espanyola, els està afectant des de fa molt de temps, són molt diverses i diferents, perquè aquest *declivi econòmic*, al cap i a la fi ha afectat en major o menor mesura a tota la població espanyola. Malgrat això, Azahara assegura però que les que més estan vivint sota unes condicions més precàries són normalment aquelles famílies nombroses, és a dir, que tenen més d'un infant, que els seus respectius pares no treballen, que viuen habitualment en barris més pobres de les ciutats, sota unes condicions límits i que els mínims ingressos que tenen són els rebuts d'ajudes, que oscil·len entre els 400€ i el 600€ al mes; que per a una sola persona aquests diners poden ser potser suficients per a cobrir les seves necessitats, i despeses, però per a famílies compostes per més de dos fills aquests beneficis són insuficients. De vegades, es pot donar el cas que aquestes no cobrin cap prestació, per diverses causes, i que llavors demanen assistència a tercers: pares, parents, amics i fundacions.

“Els estudiants més perjudicats tenen el 53% de probabilitats de repetir curs”.

Ayuda en acció

A més afirmava que existeix un alt percentatge tant de famílies estrangeres, que es troben en aquestes condicions de precarietat; que van immigrar al país en època d'auge, i que van tenir la facilitat de trobar treball, però que a causa d'aquest tràngol que està vivint l'Estat espanyol, han estat acomiadats i ara els hi costa més trobar treball, perquè actualment sobretot en aquestes situacions les empreses tenen més en compte la formació de la persona, és a dir, el seu *currículum*; com les famílies espanyoles.

També em comentava, que totes aquestes circumstàncies en les quals es veuen envoltats milers d'infants; els arriba a afectar no només des d'un punt de vista físic (mala alimentació), sinó també des d'un punt de vista mental i psíquic: *<<el nen es sent impotent davant la situació que estan vivint a casa, no entén per què els seus amics poden dur una vida feliç i sense problemes, i ell no; i això fa que el nen s'acabi frustrant>>*. Tot això, a la llarga acaba portant conseqüències com la desmotivació en l'àmbit educatiu i consegüentment acaba sent víctima, com molts altres, del fracàs escolar, etc.

■ 4.3 Sant Ildefons; un barri ple d'històries

Com ja comentàvem en les pàgines anteriors; Sant Ildefons és un dels districtes de Cornellà de Llobregat (municipi del Baix Llobregat), més pobres que hi ha a la Comunitat catalana, amb els que *Ayuda en acció* treballa d'ençà que va obrir el seu projecte al país.

Azahara em comentava, que el cas d'aquest barri va ser molt especial per què; *<<normalment som nosaltres qui a través d'informes i documents localitzem aquelles zones i/o escoles que tenen dificultats per a dur a terme les seves tasques>>*, però en aquest cas *<<va ser una persona qui es va posar en contacte amb nosaltres, i ens va demanar ajuda per aquelles escoles del districte, sense haver parlat abans amb elles>>*.

Antonio Martín Muñoz, que és el nom del ciutadà que va demanar ajuda en nom de tots aquells col·legis del barri, és una persona gran que forma part d'un grup anomenat la *peña del domino*. Un dia va decidir anar fins a la seu de l'associació que hi ha a Barcelona, per apadrinar a un nen, allà es va assabentar de les activitats que realitzava la cooperativa al país i mesos més tard, es posà en contacte amb els directors d'*Ayuda en acción* i els hi comunicà les situacions tan precàries en les quals es trobaven els diferents col·legis del barri.

Antonio Martín Muñoz, voluntari d'*Ayuda en acción*

El fet és que el motiu pel qual va decidir fer aquest pas endavant, va ser per la situació personal que estava a travessant; ell tenia un fill que se li va fer un trasplantament d'un ronyo. I va pensar que *<<si a mi em van ajudar, jo també volia ajudar aquelles persones que estan passant per una mala situació econòmica, social o personal>>*.

De fet el dia 20 de novembre del 2015, la *peña del domino* hi era a la celebració que va organitzar l'associació; tots els components que formen part d'aquest grup, s'havien passat el dia anterior en les seves respectives cuines, elaborant litres i litres de xocolata amb llet i quilos i quilos de xurros, perquè l'endemà tots els nens poguessin esmorzar i celebrar de la millor manera possible el seu dia.

■ 4.3. Dia mundial de la infància

Plaça del Mercat, Sant Ildefons

Quan vàrem arribar a la plaça del Mercat, del districte ja mencionat en altres ocasions tot estava preparat: la *peña del domino*, ja estava repartint gots de xocolata calenta i als xurros a tots els infants, els pallassos ja estaven llestos per animar l'ambient, les famílies ja havien envaït gran part del territori, i el més important, els nens de les diferents escoles amb les quals col·labora *Ayuda en acció* ja estan disposats per actuar (aquell matí tots els infants havien preparat alguna cosa: poema, cançó, ball i/o discurs, relacionat amb la temàtica esmentada prèviament).

La jornada va ser un èxit, tothom estava content i feliç. Va ser un dia ple de reivindicacions necessàries, i un dia important i diferent i especial no només pels nens, sinó que també per a totes les famílies que veien amb il·lusions i esperances els seus respectius fills; i en especial per a mi perquè vaig tenir l'honor de participar en aquest acte. Des d'aquí **GRÀCIES** a *Ayuda en acció* i a tots els menors, per compartir amb mi *un pedacito de vosotros*.

A continuació veurem algunes de les imatges realitzades aquella jornada.

Dia mundial de la infancia

■ 4. Conclusió

Després de tota la informació recollida i experiències viscudes; assistint a la seu principal de Barcelona d'*Ayuda en acció*, i assistint a aquest acte que commemorava la mateixa fundació, i que m'ha permès conèixer tant als infants, com la *peña del domino* i les directores dels respectius col·legis amb els que treballa l'organització; arribo a dues conclusions que posen un punt i seguit a altres blocs que constitueixen la part pràctica:

- **La tasca és essencial i necessàries per a les famílies.** El treball realitzat per tot l'equip d'*Ayuda en acción* és espectacular, meravellós, fonamental i imprescindible, perquè:
  1. Ajuden al desenvolupament cognitiu i físic de l'infant mitjançant programes educatius i lúdics.
  2. Promouen valors com la solidaritat i la responsabilitat a través de les activitats realitzades en els centres escolars.
  3. Donen suport econòmic (beques per a llibres i material escolar, excursions, etc.) i psicològic (tallers per reforçar l'autoestima, classes de formació laboral, contacte amb altres persones).

Per tot això i més, tasques com les que acabem de veure, les fundacions, associacions, cooperatives i tots els organismes socials, que tinguin com a principal objectiu l'assistència a les famílies, mitjançant diverses activitats, són essencials, perquè totes aquelles activitats que, a parer meu, s'haurien d'encarregar les institucions governamentals, les realitzen ells.

- **Les famílies pateixen, els infants també.** Totes aquestes circumstàncies que envolten l'infant, són d'especial preocupació per als familiars: pares i mares, perquè poden portar grans conseqüències pels menors, tals com: fracàs escolar, desmotivació, problemes en el desenvolupament intel·lectual i físic, etc.

“Una casa serà forta i indestructible sempre i quan estigui sostinguda per aquestes quatre columnes: pare valent, mare prudent, fill obedient i germà complaent”.

Confuci

Part II

ENTREVISTANT ALS MÉS PETITS

*"Totes les persones grans van ser al principi
nens, encara que poques d'elles ho recorden".*

Antoine de Saint-Exupery

■ 1. Introducció

Diuen que de vegades per entendre o comprendre alguna cosa l'has de viure, patir i sentir, només així entendràs allò; a través de la informació podem extreure fets extraordinaris, dates, llocs, sobre alguna notícia, temàtica o esdeveniment, però l'única cosa que no podem extreure de la nostra recerca és l'experiència d'haver viscut aquell succés, què és el meu parer el més important.

És per això, que a finals de novembre del 2015 em vaig dirigir al Centre Obert de Rocafonda de Mataró, un servei d'atenció als infants fora d'horari escolar, que impulsen les institucions governamentals catalanes, amb la finalitat de donar suport educatiu i psicològic als menors d'entre sis i dotze anys. Bàsicament el què pretenen aquests centres és potenciar i estimular les habilitats dels menors, col·laborar en el desenvolupament de la personalitat del infant i fer d'aquest un ésser molt més sociable. Tot això ho fan mitjançant activitats educatives i lúdiques.

El meu principal propòsit era endinsar-me més en la temàtica, és a dir, anar més enllà de plasmar una simple informació; a través del contacte amb els infants que estan patint una situació de vulnerabilitat dels seus drets.

■ 2. Objectius

El principal objectiu era plasmar les principals necessitats i les opinions i/o percepcions dels infants respecte a la societat d'avui en dia. Com?, mitjançant una sèrie de preguntes simples i senzilles, que barreassin realitat (allò que necessiten) i ideal (allò que els agradaria tenir), i a través de les respostes obtingudes **elaborar un pla adaptat a les seves necessitats**.

Per a realitzar aquest experiment vaig partir abans d'una hipòtesi, que era la següent:

Els infants de la societat actual què es troben en risc de pobresa infantil i exclusió social, amb el temps es tornen més materialistes i ambiciosos, ja que anhelen allò què no tenen.

■ 3. Preguntes

Les preguntes que vaig realitzar les podreu veure en les pàgines posteriors. Com podreu comprovar les interpel·lacions estan estructurades en els següents apartats:

- **Tot sobre mi.** En aquest apartat es realitzen preguntes més personals, íntimes que mostren els interessos, gustos i ambicions dels menors.
- **La meua casa.** Aquesta secció fa referència als habitatges dels nens i a la seva alimentació, un factor molt important i fonamental per l'infant.
- **El meu barri.** En aquesta branca de l'entrevista es preguntarà al nen sobre el seu entorn; allà on viu, és a dir, el seu barri. A través de les respostes obtingudes podrem veure les seves opinions i les seves motivacions respecte a la temàtica.
- **A l'escola.** En aquesta part de l'entrevista es pretén que l'infant mostri la seva opinió relatiu al seu col·legi; allò que li agrada i allò que no, i allò que desitjaria.
- **Societat i més.** A través d'aquest apartat s'intenta veure les percepcions que tenen els nens respecte al nostre país.
- **Extra.** Es pretén que l'infant descrigui el seu país ideal.

A continuació es mostraran les preguntes realitzades:

Tot sobre mi

1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).
2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?
3. Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).
4. Si poguessis demanar un desig quin seria?
5. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?

La meua llar

1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teua habitació? (moble, joguina, ordinador...).
2. Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...)
3. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)
4. Quin és el teu berenar preferit?
5. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?

El meu barri

1. A quin barri de Mataró vius?
2. T'agrada el teu barri? Per què?
3. Què no t'agrada del teu barri?
4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...)

A l'escola

1. T'agrada anar a l'escola? Per què?
2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?
3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?
4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?
5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?

Societat i més

1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meua mare (neteja)?
2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?
3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?
4. Què és el que no t'agrada del país?
5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

■ 4. Respostes

Com ja comentàvem en la introducció el Centre Obert de Rocafonda acull aproximadament a uns trenta nens que estan en risc de pobresa infantil i exclusió social, o què tenen algun altre tipus problema.

“Los niños son el reflejo de la bondad olvidada de los adultos”.

Anònim

Per tal d'atendre'ls correctament; ajudant-los en tot allò que necessiten, divideixen entre dos els trenta nens que atenen, de tal manera que cada tarda de 17:15h a 19:30h de dilluns a divendres ve la meitat d'un grup diferent, excepte els divendres què es reuneixen tots.

En el meu cas vaig tenir el plaer d'entrevistar a vint alumnes, ja que aquell dia coincidien tots. Les respostes obtingues varen ser molt diverses, diferents però amb grans punts en comú que a continuació podrem veure.

Com ja avançava prèviament hi ha dos tipus de preguntes; unes referents a la realitat, i unes altres relatives als seus ideals, sempre seguint la temàtica marcada. És per això, que he volgut seguir la mateixa metodologia; a continuació veurem les respostes obtingudes relacionades amb el tipus de preguntes que correspon.

** Cada resposta inclou les diverses contestes individuals obtingudes i una contesta general i/o comuna en la que **tothom** coincideix.*

La seva realitat

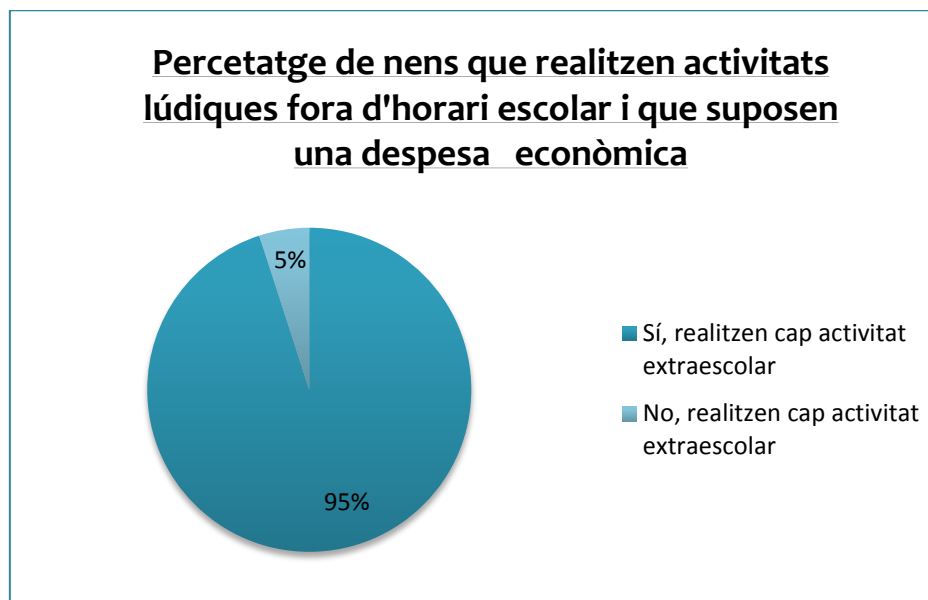
TOT SOBRE MI

1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure?

La majoria dels nens han respost davant aquesta qüestió, que el què més els agrada fer durant el seu temps lliure és jugar, ja sigui amb les joguines o amb l'ordinador. A més també els agrada ballar, cantar i sobretot estar amb la família.

Cal destacar que els nens, rarament realitzen alguna activitat fora d'horari escolar que impliqui una despesa econòmica, com per exemple anar al cinema, parc d'atraccions, etc. a causa de l'alt preu que suposa. De cada vint persones quatre van al cinema cada cinc mesos aproximadament.

Vegem el gràfic.

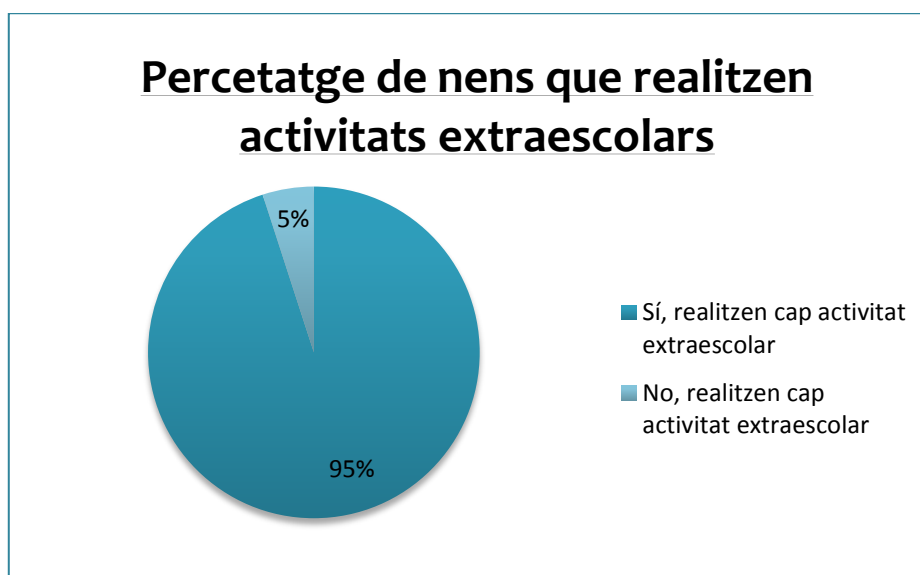

Gràfic 10. El gràfic mostra el percentatge d'alumnes que realitzen normalment activitats lúdiques, fora d'horari escolar, i que suposen una despesa econòmica.

2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?

La majoria dels menors no realitzen cap tipus d'activitat d'extraescolar (gairebé 95%), però si els agradaria realitzar-ne alguna, entre les quals es troben: patinatge, atletisme, bàsquet, piscina, circ, futbol, dansa, etc. A més, tots els infants coincideixen amb el motiu de la no realització d'aquest tipus d'activitats: **<<no fem cap tipus de d'activitat extraescolar, perquè és molt car>>**.

Observem el següent gràfic.

Gràfic 11. El gràfic mostra el percentatge d'alumnes que realitzen alguna activitat extraescolar. En aquest cas, del vint menors entrevistats només un realitzava una activitat fora d'horari lectiu.

3. Què t'agradaria ser en un futur?

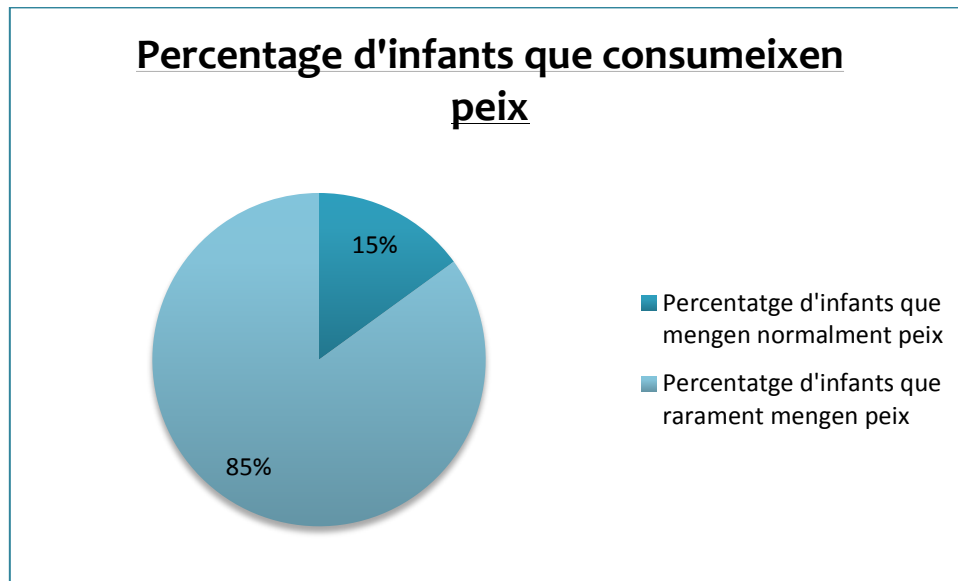
En aquesta pregunta respecte a les altres hi han hagut diferents respostes; alguns volen dedicar-se al món dels serveis, ser doctor/a, professor/a, psicòleg/a, d'altres al món dels esports com futbolista, jugador de bàsquet, i d'altres volen ser cantants, ballarí/na, etc. Malgrat la gran diversitat d'oficis, tots coincideixen excepcionalment en una cosa; **tots creuen que ho aconseguiran.**

LA MEVA LLAR

1. Normalment què és el que mengeu a casa?

Davant aquesta qüestió han estat molts els infants que han contestat que **<<normalment a casa menjo molta pasta i verdures, de vegades carn i rarament peix>>**. Però, el més important a destacar d'aquesta pregunta és que generalment els infants han respost que no mengen amb freqüència peix, un dels aliments indispensables per al desenvolupament dels més petits, ja que aporta un gran valor proteic al nostre cos. El motiu de la no consumició torna a ser l'alt preu del producte.

Observem el següent gràfic.

Gràfic 12. En la següent gràfic de sectors és mostra el percentatge d'infants que consumeixen peix. Com podem observar només el 15% dels menors el consumeixen.

2. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges?

En aquesta pregunta han hagut diferents respostes; per a molts el seu menjar preferit són els espaguetis, els macarrons i l'arròs, en canvi pels altres és la paella, el pollastre i la pizza. Però tots coincideixen un punt; només el mengen quan “<<la meva mare i/o pare me'l fa>>”; és clar que aquells plats que són més senzills, i per tant no necessiten tants ingredients per a la seva elaboració, el mengen amb més freqüència; els altres que són més complexos a causa, del gran nombre de components que es necessiten per realitzar-lo, el mengen amb menys freqüència.

3. Quin és el teu berenar preferit?

Casualment en aquesta pregunta tots els infants han coincidit; el seu berenar preferit és la xocolata. A més la majoria, la consumeixen amb gran freqüència; només tres persones de les vint entrevistades la mengen quan poden, és a dir, quan disposen dels recursos necessaris per comprar-la.

EL MEU BARRI

1. A quin barri vius de Mataró? Què és el que més t'agrada del teu barri i el què menys?

La majoria dels nens viuen com és lògic al costat del Centre, és a dir, a Rocafonda, tot i que hi ha algunes petites excepcions; només cinc persones de les entrevistades resideixen en barris com l'Havana i El Palau.

El fet que gran part dels menors visquin en el mateix barri, ha provocat que no hi hagi tanta diversitat d'opinions alhora de valorar el seu districte, ja que la generalment tots coincideixen en el mateix; *<<No m'agrada massa el meu barri, perquè és molt conflictiu, brut i no et sents gens segur. L'únic que no em desagrada és què estic al costat dels meus amics, la meva família i les persones que més estimo>>*.

A L'ESCOLA

1. T'agrada anar a l'escola? Per què?

El cent per cent dels infants coincideixen en el fet que si els agrada anar a l'escola, perquè realitzen les seves assignatures preferides com són música, educació física, matemàtiques, entre d'altres, però més enllà de tot això el què més els plau i els hi dona energia per llevar-se cada dia a les vuit del matí, és que *<<Estic amb els meus amics, aprenc i coneix-ho gent nova>>*.

2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant triges aproximadament?

Rocafonda, Vista Alegre, Germanes Bertomeu i altres, són algunes de les escoles a les quals els entrevistats hi van. Com que totes es troben en la mateixa zona on viuen, per tant el trajecte d'anar de casa seva als seus respectius col·legis, normalment és molt curt.

3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?

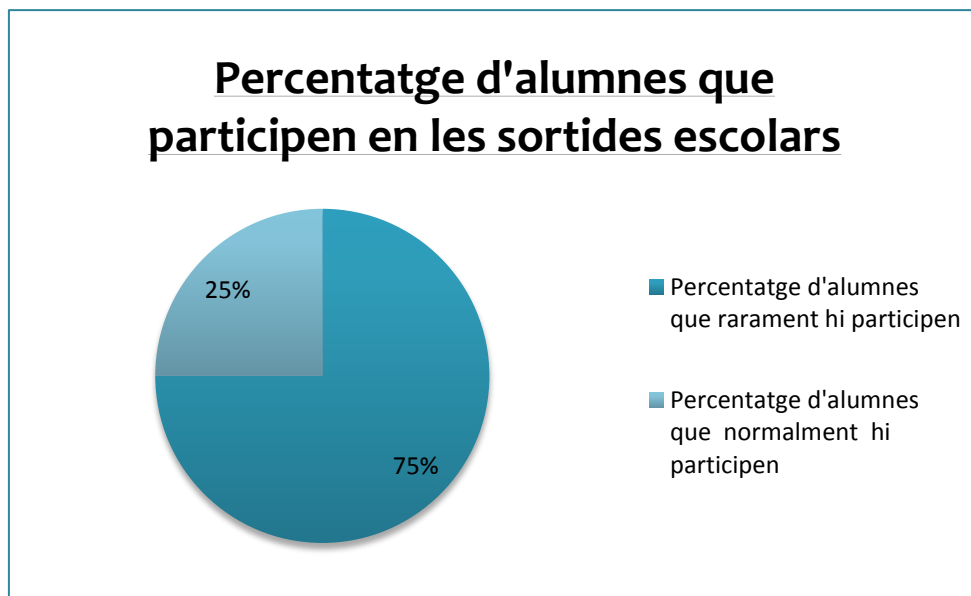
Malgrat que en les preguntes anteriors els nens han afirmat que el què més gaudeixen d'anar al col·legi és estar amb els amics, conèixer a gent nova i aprendre. També han destacat alguns aspectes negatius, com són les classes avorrides, algunes assignatures que no els interessa gaire i sobretot al malestar amb altres persones, és a dir, *<<No m'agrada que s'enfadin amb mi perquè després m'insulten>>*.

4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?

La gran majoria dels infants asseguren que anar d'excursió amb els seus respectius centres educatius, és una de les activitats que més gaudeixen, ja que aprenen i descobreixen moltes coses, i sobretot perquè *<<Surto de la rutina>>*.

Malgrat les grans ganes/energies que mostren davant aquests tipus d'activitat, són molts dels menors que no poden anar-hi, ja que suposa una gran despesa econòmica per a les respectives famílies. No obstant això, generalment els seus parents, fan tot el possible perquè els seus fills hi vagin.

Vegem el següent gràfic.

Gràfic 13. En aquesta representació és mostra el percentatge d'alumnes que freqüentment participen en les sortides escolars, i el percentatge d'alumnes que rarament hi participen. Com podem veure de les vint infants entrevistats només un terç pot permetre's realitzar aquest tipus d'excursions.

SOCIETAT I MÉS

- 1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya en Cristiano Ronaldo o en Lionel Messi? Quant creus que guanya una persona que treballa en la neteja?**

Les respostes obtingudes en aquesta pregunta per part dels infants han estat molt diverses; alguns consideren que els futbolistes Cristiano Ronaldo o Lionel Messi remuneren aproximadament dos mil euros cada trenta o trenta-un dies (per separat), d'altres que embossen més d'un milió o trilió d'unitats monetàries al mes, mentre que una senyora que treballa netejant cases ingressa mensualment entre uns cinquanta i docents unitats monetàries, al seu compte corrent.

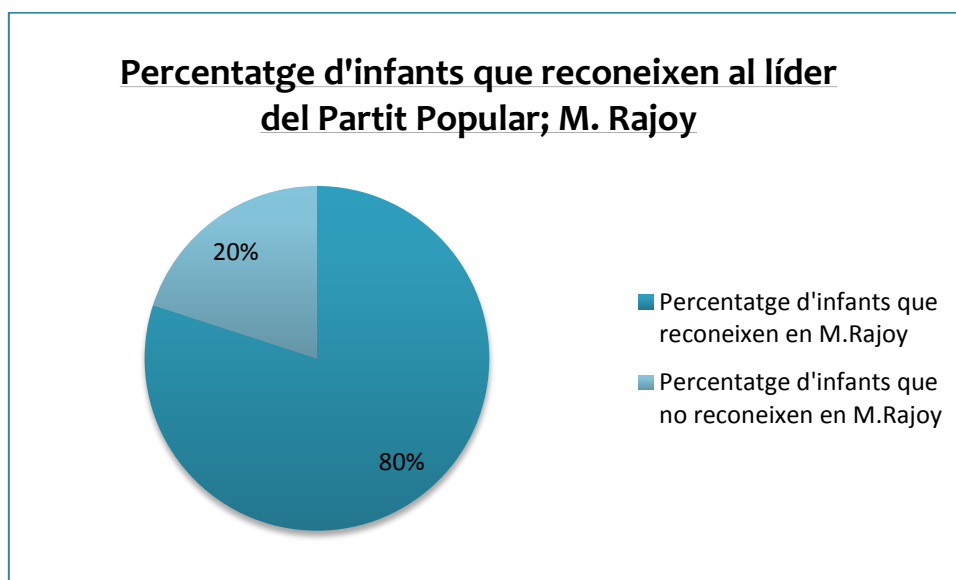
Però el més interessant d'aquesta qüestió és que tots els joves són conscients de la desigualtat salarial que hi ha entre aquests futbolistes i la persona que s'encarrega de mantenir les cases en bon estat, és a dir, que malgrat els idolatrin coneixen que econòmicament són superiors a la senyora de la neteja.

2. Coneixes aquesta persona de la fotografia (Mariano Rajoy)? De què el coneixes? Dóna la teva opinió?

Pràcticament el vuitanta per cent dels infants reconeixen al senyor de la fotografia; en Mariano Rajoy, però només el sis per cent sap qui és, és a dir, que només dotze dels vint nens entrevistats saben que és el President del Govern Espanyol.

En cavi, cal dir que quan els demanava que plasmessin la seva opinió **TOTS** coincidien en el fet que **<<no és un bon dirigent pel país, perquè deixa que hi hagi molta pobresa i crisi al l'Estat>>**.

Vegeu la representació següent.

Gràfic 13. En aquest gràfic de sectors es mostra el percentatge d'infants que reconeixen només amb una fotografia al líder i actual president de la nació; en Mariano Rajoy. Com podem observar només quatre persones no l'han sabut reconèixer.

3. Què és el què no t'agrada del país?

En aquesta qüestió no hi ha hagut una gran diversitat d'opinions, tots coincideixen que el fet que menys els agrada del seu país és que **<<hi hagi pobresa, crisi i molta gent a l'atur>>**.

El seu ideal

Seguidament en aquest apartat és mostraran les respostes obtingudes per part dels menors, respecte a allò que necessiten i/o voldrien tenir, i els seus ideals de societat.

TOT SOBRE MI

1. Si poguessis demanar un desig quin seria?

Les contestes obtingudes davant aquesta qüestió han estat molt disperses i/o diferents, però cadascuna d'aquestes tenen grans punts en comú entre elles.

Alguns dels més petits varen respondre que el què més els agradaria tenir en aquests moments serien unes entrades per a tota la família per poder anar a veure en directe a Abraham Mateo, d'altres el què voldrien tenir seria la *Wii* i la *Play Station 4* per poder jugar amb els seus respectius germans.

Els més grans en canvi demanaven desitjos tals com <<tenir més germans>>, <<que tota la meva família visques per a tota la vida>>, <<tenir un cotxe gran per poder viatjar amb el meu pare i la meva mare i els meus tres germans>> o que simplement que << no hi hagués més fam en el món>>.

Però, tal com apuntàvem anteriorment entre totes aquestes contestes, malgrat que algunes siguin tan diverses entre elles, sempre hi ha un enllaç molt especial que les uneix, i és que **els nens no són materialistes**, perquè en totes i cadascuna de les contestes obtingudes, els infants mencionen els seus pares, germans, amics, etc. No hi ha cap desig en què els més petits mirin només pels seus interessos. De fet, una de les respostes que més em va sorprendre va ser aquesta:

**<<El que més desitjaria en aquests moments és que no hi hagués més
atemptats a Síria>>**

Biel, 11 anys

Totes aquestes contestes en varen fer reflexionar; i és que de vegades **no hi ha respostes egoïstes, sinó preguntes cobdicioses**.

2. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?

Tots els infants s'imaginen una vida completament diferent a la qual viuen actualment; estan segurs que tot allò que avui dia no tenen, en un futur ho tindran; una casa més gran, amb terrassa, piscina i un gos; un cotxe per a la seva família; treballar en allò que realment els agrada, com ser professora de ball, futbolista, metge, etc. i no haver de preocupar-se pels diners. En definitiva el què ells consideren **"tenir una vida normal"**. A més, tal com assegurava un infant, de vegades **Lo bueno se hace esperar**.

LA MEVA LLAR

1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...)

Davant aquesta qüestió, cal dir que la majoria de les respostes obtingudes per part del més petits, han coincidit; tots voldrien tenir lo bàsic i allò que haurien de tenir accés tots del nens dels diferents països, que és una habitació amb lo mínim; un llit, un escriptori, un armari i unes quantes joguines.

Són molts els que asseguren que els agradaria molt tenir més joguines de las que alguns ja tenen per poder divertir-se encara més. A més afirmen, que més enllà de tenir més o menys nines per poder jugar i passar el temps, el que més desitgen tenir i el que hauria de ser al meu parer un dret per tots els infants, és tenir una llitera, un escriptori amb un ordinador per poder realitzar els seus deures i entretenir-se, un armari i una prestatgeria.

També, aprofitant que molts dels infant volien tenir un ordinador/portàtil, els he preguntat que si disposaven d'Internet a casa; alguns responien que sí i què el compartien amb la seva veïna, d'altres, que constituïen la majoria, contestaven que no. <<**Quant el necessites què fas?**>>, vaig preguntar. Molts responien que disposaven de la biblioteca, un servei completament públic, i que a més a més el Centre els hi proporcionava quan ho necessitessin, els ordinadors dels despatx que tenen accés a Internet.

2. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?

En aquesta interrogació hi ha hagut una gran diversitat de respostes; els més petits contestaven que el què més els agradaria tenir a casa seria la *Wii* o la *Play Station*, una piscina, una televisió de pantalla plasma i d'altres, el que més desitjarien tenir a casa seria un gat, <<**que no hi haguessin problemes amb els diners**>>, que <<**el meu pare visqués amb nosaltres a casa**>>, etc. Fins i tot van haver uns quants nens que varen admetre que el què més els agradaria en aquesta època de tardor/hivern, seria tenir una estufa o algun altre aparell, per poder-se escalfar.

EL MEU BARRI

1. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri?

Davant aquesta interpel·lació hi han hagut diferents contestes; alguns els agradaria construir un camp de futbol o de bàsquet i una pista de patinatge totalment gratuïta per tal de què tots els nens/es de distintes edats poguessin gaudir d'aquests tipus d'esports. D'altres edificarien un veterinari, un servei que segons ells, no suposaria cap tipus de despesa per a les famílies perquè seria

una prestació pública; una piscina molt gran a disposició de tots els menors per tal que poguessin divertir-se amb la natació; una sala de ball; un...

El més curiós de totes aquestes respostes que han donat els vint infants entrevistats, és que absolutament **totes** les coses que voldrien edificar i/o construir en el seu barri, estan relacionades amb l'ofici al qual es volen dedicar quan siguin més grans.

A L'ESCOLA

1. Què és el que més desitjaries tenir per a la teva escola?

En aquesta qüestió hi ha hagut dos tipus de respostes; unes contestes on els infants miraven més cap als seus interessos, ja que la pregunta, com diuen els castellanoparlants, *da pie a eso*; i un altre tipus de declaracions, on els nens anaven més enllà, i miraven no només pel seu bé, sinó també pel bé de l'escola i dels seus companys.

En el cas de la primera opció tenim contestes tals com *<<el que més m'agradaria tenir seria una sala de música>>*, *<<desitjaria tenir una piscina molt gran perquè tant als estius com als hiverns, poguéssim gaudir d'ella>>* o *<<M'encantaria tenir una pista de patinatge i que els patis fossin una mica més grans dels que ja ho són>>*.

I en el cas de la segona opció, les contestes, tal com comentàvem anteriorment, han estat completament diferents; alguns responien que *<<el que més m'agradaria tenir seria una sala d'ordinadors, per a tots aquells/es que no disposessin d'aquest aparell a les seves cases, per tal que així no tinguessin problemes per fer els deures>>*, d'altres contestaven *<<que a la meva escola ho tinc tot, perquè és molt gran, però si m'agradaria fer més excursions, ja que fa molt de temps que no en fem, perquè la nostra professora ens diu que no hi ha diners>>* o *<<m'encantaria que no hi hagués més conflictes ("peleas")>>* o que *<<l'escola tingués més diners per a tot allò que necessités>>* i fins i tot *<<que hi hagués un camp de futbol, per poder-hi jugar-hi tots>>*.

SOCIETAT I MÉS

1. Quines qualitats consideres que a tenir la persona que dirigeix el país?

Davant aquesta qüestió la majoria dels nens han coincidit en gairebé totes les respostes obtingudes; tots consideren que un bon dirigent és aquell que és afectuós amb la gent, que és tolerant amb la diversitat de cultures, que és sincer, que no sigui egoista, que és una persona que sempre té un somriure en la boca, i que sobre tot fos una persona que ajudés a aquelles famílies que estan passant per una mala situació econòmica, i en especial a tots els nens.

2. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

Aquesta ha estat una de les preguntes on les contestes dels més petits més m'han sorprès, perquè casualment d'alguna manera o altra tots els infants, en aquesta qüestió, tenien molt present a totes aquelles persones que estan vivint una situació difícil econòmicament o que tenen els suficients recursos per poder satisfer les seves necessitats bàsiques; **els nens m'han trencat tots els esquemes**.

Els menors en tot moment tenien clar una cosa: **“hem d'ajudar a totes aquelles persones que estan en una situació de pobresa”**, i és per això que tots han coincidit en el fet que si tinguessin tots els diners del món, els invertiren en la construcció d'una torre/sala/hotel per a totes famílies que es troben en una situació de vulnerabilitat social; per tal d'ajudar-los a dur a terme una vida més fàcil i normal (tal com ells l'han definit); on tothom tingués les mateixes oportunitats. De fet, de les vint persones entrevistades només dues han respost de manera diferent a aquesta interpel·lació.

Una d'aquestes contestes que cal destacar per la seva visió i manera d'entendre la pregunta, és la següent:

<<Suposo que si tingués tots els diners del món el que faria seria construir-me una gran mansió; ja que les persones quan tenen molts diners canvien i es tornen dolentes, així que si jo ho tingués tot, actuaria de la mateixa manera>>.

Biel, 11 anys

És curiós, com un nen d'onze anys fa aquest raonament tan clar i verdader a parer meu; quan el vaig sentir vaig pensar que, tal com deia Mohandas Gandhi (1869-1948) **<<El món és prou gran per satisfer les necessitats de tots, però sempre serà massa petit per l'avarícia d'alguns>>**.

EXTRA

Com descriuries el teu país/món ideal?

Tal com era d'esperar, després d'haver realitzat la pregunta anterior, els infants tenien molt clar el seu país/món ideal; un país on no hi hagués pobresa, on no hi hagués tanta fam, on tothom compartís i s'ajudessin entre ells; un país/món on no hi haguessin conflictes ni atemptats i sobretot una nació on tothom treballés i tinguessin les mateixes oportunitats els uns i els altres.

*En l'apartat dels annexos es podran llegir íntegrament algunes respostes obtingudes pels infants.

■ 5. Elaboració del pla

Una vegada detectades les principals necessitats dels infants, prosseguirem a l'elaboració d'un pla que plasmí les carències primordials que els menors han de tenir cobertes per tal desenvolupar les seves activitats tan educatives, com per exemple, disposar de tot el material necessari (escriptori, ordinador, calculadora...) per a poder realitzar tots tipus de treball relatiu al seu aprenentatge; com socials, ja sigui disposar de tots els aliments per a mantenir una dieta sana i equilibrada, com poder realitzar activitats lúdiques (anar al cinema, parc d'atraccions, circ...), per tal que l'infant pugui sortir de la seva zona de confort i pugui conèixer altres coses, i desenvolupar així una infància com la dels altres nens.

Per això com ja apuntàvem en les anteriors pàgines ens guiarem per la informació obtinguda en les entrevistes analitzades prèviament, a aquells nens que estan en risc de pobresa infantil i exclusió social.

Seguint aquestes pautes el pla ha quedat de la següent manera:

Nosaltres també tenim drets!

Desgraciadament la pobresa sempre ha estat una problemàtica present en les diverses societats del món; ha sigut l'única que durant molts anys no hem pogut combatre: hem acabat amb diverses guerres, més o menys èxit, hem sortit amb més d'una ocasió, d'una situació de declivi econòmic, hem lluitat per acabar amb els governs autoritaris, hem pogut construir una de les millors lligues, futbolísticament parlant, de tot el món, hem crescut cada vegada més com a ciutadans; però, mai hem tingut l'orgull de poder dir: *Hem fet fora a aquell fantasma que ha portat durant molts anys misèria a la nostra nació.*

Així que simplement ens hem conformat any rere any, a viure en un país amb algunes carències i penúries; que no només afecten els més grans, sinó que també els més petits.

Però, per sort, com en tot llibre de fantasia i lluita, sempre hi ha un petit guerrer, que lluita en contra de la indignació i a favor de la igualtat de drets entre totes les persones.

El problema és que de vegades no tothom pot lluitar, no tothom pot ser aquell petit guerrer; i amb això em refereixo als més petits. Però, no perquè no tinguin el valor o la força necessària per fer-ho -queestic segura que en moltes ocasions són més valents ells que nosaltres- sinó perquè el seu deure no és batallar amb els *monstres de la pobresa*, sinó gaudir de la seva infància; per tant són els més grans els que han de vetllar pels seus drets, i ser **LA VEU** de cadascun dels nens que formen el país, i que lamentablement estan en una situació de pobresa i exclusió social; perquè ells també tenen dret a...

01 Realitzar activitats lúdiques fora d'horari escolar, amb la família i els amics; com per exemple anar al cinema o a un parc d'atraccions cada cert temps, per tal de:

- Conèixer i millorar les relacions interpersonals
- Descobrir noves aficions i/o habilitats
- Desenvolupar les seves capacitats

02 Realitzar activitats extraescolars que els ajudi a progressar tant intel·lectualment i com físicament.

03 Créixer i tenir la possibilitat de dedicar-se allò que realment desitgen i creuen; per això han de disposar de tots els "estris" necessaris que els ajudin a realitzar allò que volen, com per exemple, una educació **gratuïta** i de **qualitat**.

- 04** Tenir una dieta sana i equilibrada composta pels aliments necessaris i nutritius; carn, peix, verdures, pasta, lleguminoses, etc. que aportin els valors proteics essencials per al **desenvolupament** del **infant**.
- 05** Gaudir un cop al mes del seu menjar preferit: pollastre, pizza, paella, pasta, arròs, etc.
- 06** Tenir la possibilitat de viure i desenvolupar-se en un barri tranquil i net; lliure de violència i conflictes, i que inspiri seguretat als residents.
- 07** Intentar crear un **ambient** escolar **tranquil** i **creatiu**, que no propicien cap tipus de disputa i/o enfrontament entre els alumnes i els mestres. A més, tenen dret a disposar d'una zona de lleure gran i còmode tant pels educadors com pels estudiants.
- 08** Poder realitzar **excursions escolars** sense necessitat de què les famílies i els infants s'hagin de preocupar dels recursos i/o agents econòmics que englobin l'activitat.
- 09** Que hi hagi una **igualtat salarial** entre les persones que es dediquen les vuit hores del dia a netejar una casa i els que s'encarreguen de marcar gols als camps de futbol.
- 10** Construir i viure en un país **sense pobresa** i crisi econòmica; on els nostres famílies treballin i puguin així satisfer les seves necessitats bàsiques.
- 11** Que el dirigent del país sigui conscient del nombre d'infants que es troben en risc de pobresa i exclusió social; i davant d'aquestes circumstàncies **actuin**.
- 12** A que els seus **desitjos** es compleixin; per això cal treballar no només des de l'àmbit personal sinó també des de les institucions governamentals, mitjançant el desenvolupament d'una infància "normal" i fora de problemàtiques.
- 13** Tenir un futur plàcid i digne; amb la llar i la família que ells hagin desitjat, i treballat en allò que realment són bons i creuen. Per això cal fer que la seva infància sigui el més tranquil·la possible, evitant situacions que puguin afectar a llarg període.

- 14 Disposar d'una habitació que tingui els mobles necessaris: escriptori, prestatgeria, armari, llit, etc. I els estris i/o aparells bàsics: estufa, ordinador, televisió, etc. Que formin l'hàbitat domèstic i Que ajudin al desenvolupament de les seves principals activitats dels infants.
- 15 Desenvolupar-se en ambient familiar tranquil i moderat; sense que el infant s'hagi de preocupar dels problemes econòmics i socials de l'entorn domèstic.
- 16 Tenir en el seu districte un espai d'oci com un camp de futbol o de bàsquet, un parc, etc. Que els ajudi a recordar, dins de les condicions lamentables en les quals viuen, que **són nens** i que ara no s'han de preocupar dels problemes econòmics i/o socials, sinó que han de **gaudir** de la seva infància.
- 17 Disposar d'un president que estigui al servei dels ciutadans; conscient de la situació que viuen milers de famílies; i que per sobretot sigui: **sincer**, **generós**, **empàtic** i que **actui** davant les injustícies.
- 18 Habilitar un refugi; pisos, casses, torres, sales, etc. Per aquelles persones que estan patint una mala situació socioeconòmica, és a dir, que estan en risc de pobresa i exclusió social.
- 19 Viure en un món sense pobresa de cap tipus, on tothom compartís. Un món on no existissin els conflictes i les guerres, i on hi hagués una **igualtat d'oportunitats** per a tothom.

“La pobresa no és natural, és creada per l'home i pot superar-se i eradicar-se mitjançant accions dels éssers humans. I eradicar la pobresa no és un acte de caritat, sinó un acte de justícia.”

Nelson Mandela

■ 6. Conclusió

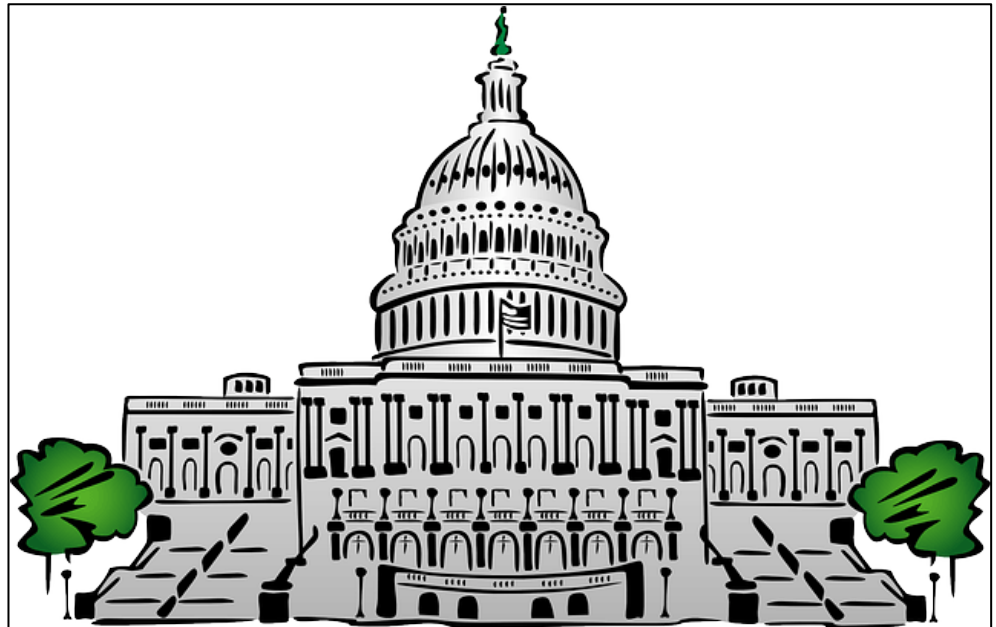
Elaborant aquest tercer bloc; mitjançant la realització d'entrevistes a vint nens que estan en risc de pobresa infantil i exclusió social, i confeccionant un pla, que plasma les principals necessitats que els nens han de tenir cobertes, a través de les contestes obtingudes per part dels infants, i parint prèviament d'una hipòtesi; he arribat a tres conclusions clares i fonamentals:

- Els nens no són superficials. Tal com apunta anteriorment en la hipòtesi inicial del tercer bloc; *“els infants de la societat actual què es troben en risc de pobresa infantil i exclusió social, amb el temps es tornen més materialistes i ambiciosos [...]”*. De vegades succeeix que un nen com menys té més vol, perquè anhela i/o desitja tot allò que no té; però res no s'allunya més de la realitat; puc afirmar que després d'haver realitzat aquestes entrevistes, que: **els infants com menys tenen menys coses volen**, això si, les petites coses que desitgen estan plenes de valors <<*que el meu pare visqui a casa meva*>> i generositat <<*tenir un cotxe gran per poder viatjar amb el meu pare i la meva i els meus tres germans*>>.
- Els infants no són ingenus. La majoria dels nens que he tingut el plaer d'entrevistar, són conscients de la situació que estan patint, és a dir, entenen que hi ha coses que ara mateix no se les poden permetre, i que estan vivint una mala situació econòmica. Però malgrat això, davant aquesta situació posen *al mal tiempo buena cara*; els nens confien en si mateixos i en els seus pares, i saben que tard o d'hora sortiran d'aquesta situació; que *lo bueno se hace esperar*; i aprenen a viure en aquestes condicions.
- La magnífica tasca que realitza el Centre Obert de Rocafonda. El treball que realitza el Centre Obert de Rocafonda, i la majoria dels centres d'aquestes característiques és **essencial** i **necessari**, ja que fan que durant unes hores els infants s'oblidin de la situació que estan patint, i tornin a recordar que són **NENS**.

Ha estat un autèntic plaer entrevistar a aquests petits, però gegants nens; plens d'innocència, candidesa i veritat.

Bloc. III

LA VISIÓ DELS NOSTRES POLÍTIQS

Casa blanca (1800)/pixabay.com

“
En política sólo triunfa quien pone
la vela donde sopla el aire; jamás
quien pretende que sople el aire
donde pone la vela.”

Antonio Machado (1875-1939)

1. Introducció i objectius

Una de les principals qüestions de la investigació era analitzar i/o determinar la visió que tenen els polítics d'avui dia, davant aquestes dades tan alarmants:

EL MUNDO Edición España Versión Clásica

SECCIONES España Madrid Andalucía Balears Cataluña Comunidad Valenciana

SOCIEDAD Informe de Cáritas Europa

España es el segundo país de la UE con más pobreza infantil, superado sólo por Rumanía

Il·lustració 6. El 27 de març del 2014 el diari *El mundo* publicava aquest titular; basat en l'informe de Càritas Europa, publicat aquella mateixa setmana.

Com un país com Espanya pot tenir i/o permetre que la taxa de pobresa infantil i exclusió social se situï per sobre del 35%?; una nació com aquesta: gran, europea, democràtica i un exemple a seguir durant molts anys per altres països, pot acceptar aquestes estadístiques tan denigrants?

Totes aquestes qüestions m'han dut a directament a l'àmbit polític, i a posar entre dit l'interès que tenen els governadors, respecte a la temàtica. Segons el diccionari de l'institut d'estudis catalans, la política és: **Ciència i art de governar, que tracta de l'organització i de l'administració d'un estat en els seus afers interiors i exteriors**. De fet ja ho diu la mateixa definició, la política **intenta gestionar i regular un estat en els seus assumptes interiors**; i amb això entenc que no només es tracta d'aplicar lleis i fer que els ciutadans dels seus respectius països, obeeixin i per tant respectin aquests estatuts, sinó que també ha de garantir unes mínimes condicions socials per als residents de cada nació. És per tot això, que som nosaltres qui escollim els nostres governadors, perquè d'ells pràcticament el 50% depèn el nostre futur.

Per comprovar l'interès de la temàtica per part dels dirigents, m'he disposat a analitzar els **programes electorals** durant les dues últimes eleccions generals; les del 2011 i les del 2015, dels dos grans partits polítics espanyols: Partit Popular (PP) i el Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE), dos grans bàndols que fins fa uns anys eren els **màxims representants dins del Parlament**, i parlo en passat, perquè actualment per sort o per desgràcia aquest bipartidisme sembla que s'ha trencat, i altres noves forces polítiques emergeixen i intenten fer-se sentir dins del país.

Abans però d'estudiar i/o examinar aquests programes polítics, cal però establir les principals diferències entre aquests dos partits.

- **Partit Popular (PP)**. Fundat l'any 1989 i sorgit d'una altra "associació política"; Alianza Popular, creada durant la **Transició espanyola**. El PP ha estat i segueix sent-ho, però amb menys repercussions, després de les últimes eleccions generals celebrades el 20 de desembre del 2015, un dels partits més votats de l'Estat espanyol. Actualment està dirigit pel qui és també el President del Govern d'Espanya en Funcions, Mariano Rajoy (1955).

Es podria definir com a un partit de dretes, conservador i tradicionalista, que busca una justícia social en el país, mitjançant altres mètodes menys reformistes i/o regeneracionistes.

- **Partit Socialista Obrer Espanyol**. Creat l'any 1879 per Pablo Iglesias, amb la finalitat de lluitar pels drets dels treballadors i amb l'objectiu de millorar les condicions socials dels ciutadans; ara però, són molts els que consideren que aquestes bases que havien donat lloc al sorgiment d'aquest partit polític, han desaparegut, i a poc a poc, tot i que amb menor ritme, té menys poder i/o influència en el país, després del 2011; quan la crisi espanyola es va agreujar en cara més.

Avui dia, l'actual Secretari General d'aquesta "associació política" és el Senyor Pedro Sánchez des del 2014; és un partit d'esquerres, i es defineixen com a reformistes, regeneracionistes i progressistes, que intenten mitjançant altres mètodes més renovadors defensar el poble espanyol.

Una vegada establertes aquestes principals diferències, ja podem passar a analitzar els programes polítics.

■ 2. Anàlisi dels programes electorals

2.1 Programes electorals del 2011

L'any 2011 va ser un any decisiu; després de quatre anys en el govern, els dirigents convoquen eleccions generals; en aquest cas ho va fer l'ex-Secretari General del PSOE i també ex-President de l'Estat Espanyol José Luís Rodríguez Zapatero.

Aquell any va ser molt important pel país, ja que tal com apuntàvem anteriorment, es posa en joc el futur de milers de ciutadans.

En gairebé uns mesos, tots aquells partits polítics que es volguessin presentar a la presidència d'Espanya, havien de preparar els seus respectius programes electorals i intentar, per una banda convèncer als habitants que ells eren la solució, per posar fi a aquesta crisi que avui dia, lamentablement encara perdura, i per l'altra banda intentar guanyar el màxim de vots possibles, per aconseguir el nombre de diputats en el Parlament, i d'aquesta manera ser un partit més fort i important, i decisiu alhora de prendre decisions.

Els **programes electorals** són escrits que intenten plasmar amb el detall més gran possible, la seva ideologia i les activitats i/o reformes que volen realitzar, amb la finalitat d'atreure el màxim de nombres de votants possibles. Aquells programes electorals del 2011 parlaven de molts assumptes: econòmica, societat, educació, sanitat, etc. Però que hi ha sobre la pobresa infantil?

2.1.1 El Partit Popular; el que Espanya necessita

El programa electoral del 2011 del Partit Popular estava especialment enfocat en l'economia del país; recordem que aquell mateix any, la crisi econòmica espanyola es va agreujar particularment, fins a assolir un 22,85% d'atur, o el que és el mateix més de 5.237.600 milions d'espanyols es trobaven sense feina. Per tant, entenc que l'atur era i encara ho és, un dels principals aliens, que cal fer front per tal de resoldre la problemàtica; perquè **una família a l'atur és igual a un nen pobre**.

L'altre gran temàtica important a destacar d'aquest document és el que ells anomenen al *compromís amb la societat del benestar*; un apartat que està especialment dirigit a les famílies, la sanitat, l'educació, les pensions, etc. El seu objectiu és <<crear una sociedad que no deje a nadie al margen, especialmente en los momentos de mayor necesidad y pensando en los más vulnerables; los niños, los mayores y las familias.>> A més afirmen que <<queremos construir una sociedad integradora con igualdad de oportunidades, delante de un país en crisis>>, i també consideren que <<la superación de la pobreza y la exclusión social constituye uno de los grandes retos de nuestro tiempo, tanto a nivel nacional, como a nivel internacional>>. Per tant, d'aquesta última frase deduïm que el PP no només vol lluitar contra la pobresa i l'exclusió social, sinó que també vol col·laborar, amb altres països aliens a combatre-la.

Tot això ho volen aconseguir mitjançant:

- La millora de l'atenció social cap als més vulnerables.
- Creació de polítiques contra l'exclusió social.
- Reformes educatives.
- La integració laboral de les persones en major risc d'exclusió social.
- Sanitat pública i de qualitat.
- I Augmentant les pensions per a les persones grans.

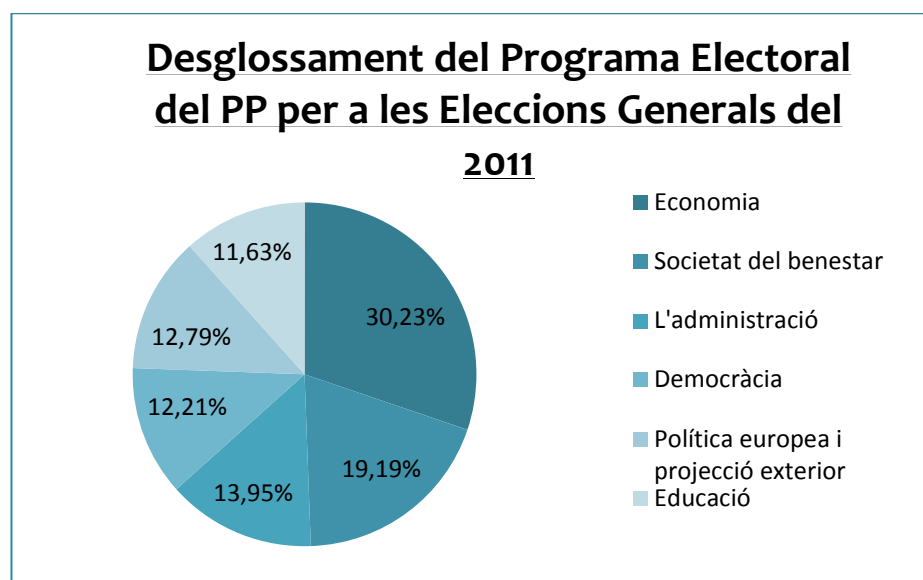
El PP té molt clar als seus objectius i les seves fites a realitzar respecte a l'Estat del Benestar; té molt clar que davant el 22,85% de taxa d'atur i davant de més 500.000 famílies que no reben cap tipus d'interès; la seva funció és donar suport a aquestes famílies, especialment aquelles que tenen més de tres menors (famílies nombroses), a través dels Serveis Públics. De fet, d'aquest apartat el 18,32% van dirigir particularment a aquest col·lectiu.

Malgrat aquest gran interès plasmat en les cinc pàgines inicials d'aquesta secció; quan es tracta de nomenar les **mesures concretes** a realitzar per complir els seus objectius, les coses canvien; si des d'un principi tenia molt clar que els menors que estaven en risc de pobresa infantil, recordem que en aquell moment hi havia aproximadament un 26% de nens que es trobaven sota el llindar de pobresa infantil segons les dades publicades aquell mateix any per l'Institut Nacional d'Estadística, se'ls havia d'entendre amb especial atenció, a la "pràctica" ja no els té tan presents; de les **dotze mesures que prendria**, si finalment era escollit president de la nació, **només dos estaven especialment dedicades a l'infant; però només una feia referència a la pobresa infantil.** <<impulsaremos un plan nacional de lucha contra la pobreza infantil que identifique las acciones prioritarias a favor de la inclusión social de los niños>>. (Aquest pla ja l'havien vist anteriorment en les mesures i/o polítiques preses pel govern). L'altre punt, feia referència a la protecció dels menors, en les xarxes socials, Internet, etc.

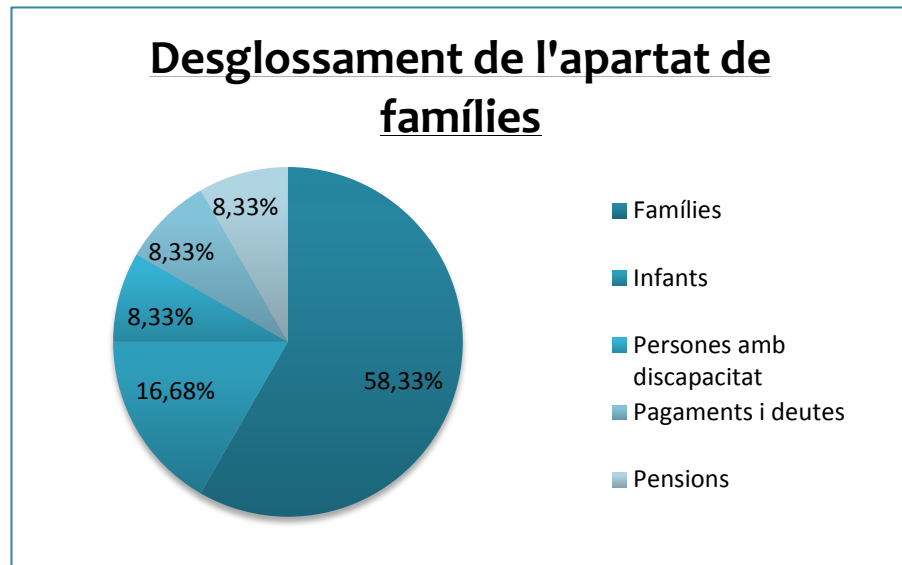
És clar, que podem pensar que el fet de dedicar uns punts especials cap a la família, ja inclou als infants; però, només de les set mesures dedicades a "l'àmbit domèstic", només tres qüestions, de les ja anomenades, inclouen de manera directa a l'infant.

La resta d'assumptes que s'inclouen en l'apartat de *mesures*, fan referència als deutes, a la gent gran i altres punts d'interès rellevant.

Vegem els gràfics següents.

Gràfic 14. El següent gràfic sectors mostra el desglossament del Programa Electoral del PP per a les Eleccions Generals del 2011.

Gràfic 15. El següent gràfic de sectors mostra el desglossament del 19,19% de l'apartat de la societat del benestar. Com podem veure, malgrat que el percentatge referent a les famílies és el més gran, gairebé només el 18% inclou directament als infants.

2.1.2 El partit Socialista 2011

El programa electoral del Partit Socialista podríem definir-lo com a un *document "equilibrat"*, ja que dedica i li dóna la mateixa importància tant en l'àmbit econòmic, com en l'àmbit social; especialment dins de l'entorn de l'educació, sanitat i en particular a les famílies, concretament aquelles que estan en risc de pobresa i exclusió social: *<<las familias son el principal elemento estructurador y transformador de nuestra sociedad>>*. A més consideren que la família és *<<determinante en el avance hacia la efectiva igualdad de oportunidades en nuestro país>>*.

Durant al llarg de tot l'escrit relatiu a l'entorn familiar, té en compte que la crisi econòmica que ha començant a experimentar el país està afectant a les famílies; especialment aquelles amb un nombre superior a tres fills; i que aquesta crisi afecta en particular a un nou col·lectiu; els nens, saben, i així ho transmeten en tot el document, que no poden abandonar-los i/o deixar-los una banda.

Per tot això, *<<nuestro objetivo central en los próximos años debe centrarse en reducir la pobreza infantil, mediante políticas de familia e infancia>>*. A més, aquest objectiu no només és *<<una exigencia de la prioridad por los socialistas a la cohesión social, sino que supone una extraordinaria inversión de futuro que dará sus frutos en forma de mejoras en la salud pública, menor delincuencia y abandono escolar, y mayor productividad>>*.

Algunes de les mesures a prendre per part dels socialistes, amb la finalitat de complir els seus objectius respecte l'eradicació i/o minimització del nombre d'infants que es troben per sota del llindar de pobresa són:

- Aprovació d'una Llei de l'Infància, que contempli les mesures específiques dirigides a aquest col·lectiu.
- Elaboració d'un Pla de lluita contra la pobresa infantil i l'exclusió social.
- Establir una conciliació laboral i familiar amb la finalitat de protegir i cuidar els infants.

En aquest cas, respecte el programa electoral del PP, és molt difícil establir un nombre de punts concrets que estiguin destinats a combatre la pobresa infantil i l'exclusió social, perquè el document està recollit en forma d'un text *elaborat i molt més complexa*. Malgrat això podríem afirmar que pràcticament el 40% de l'apartat de famílies està dedicat als infants perquè consideren que <<*Las familias más vulnerables y la falta de adaptación de nuestro sistema de protección a los nuevos tipos de familia (ej.monoparental), o la vulnerabilidad infantil en este nuevo contexto son algunos de los nuevos desafíos que exige nuevas y mejores respuestas.>>*.

2.2 Programes electorals del 2015

A continuació es plasmarà un petit resum i anàlisi dels programes polítics relatius a les Eleccions Generals del 20 de desembre del 2015, dels dos partits més votats durant els darrers anys: Partit Popular i Partit Socialista Obrer Espanyol.

2.2.1 Partit Popular; seguim avançant

El programa electoral 2015 del partit Popular, és semblant al de les eleccions passades, és a dir, l'economia de l'Estat segueix sent una de les principals qüestions a combatre; segons les últimes dades elaborades i publicades per *datosmacro*, a finals d'octubre del 2015 l'índex d'atur es situava al 21,6% del qual el 22,8% corresponien a les dones i el 20,5% era referent als homes. Malgrat això i davant la situació social en la qual ens trobem; gairebé **tres milions d'espanyols es troben en risc de pobresa i exclusió social**, el partit dirigit pel President del Govern Espanyol en Funcions, Mariano Rajoy, ha decidit donar també molta importància a la societat, famílies, i en particular aquelles que són especialment vulnerables. Per tant, la principal diferència que establím entre aquests dos últims programes electorals, és que **creix l'interès social**, amb la finalitat de <<construir una España mejor>>.

<<Las familias han sido las protagonistas indiscutibles de la historia de superación que ha escrito España en los últimos cuatro años>>. Per això, el PP té <<la convicción que garantizar un marco favorable a la familia es el mejor servicio que podemos prestar a las personas>>, i amb això <<Debemos de asegurar la protección social, jurídica y económica de las familias, para consolidar la cohesión social y fomentar la solidaridad>>.

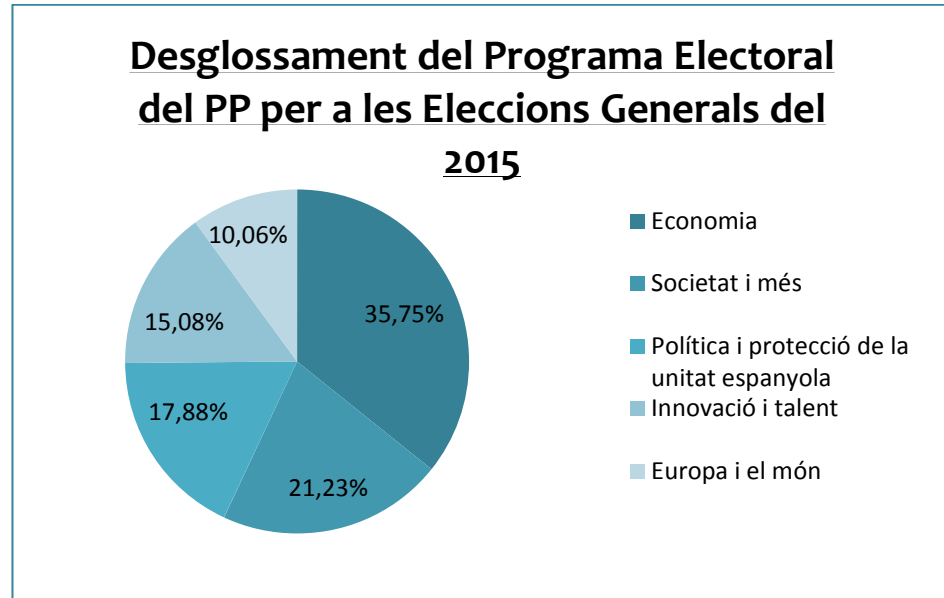
De fet, dins de l'apartat que el programa electoral dedica a la societat, no només podem trobar subapartats dedicats a les famílies, a la sanitat, educació, a la gent gran i a les persones amb discapacitats, sinó que també hi ha una secció enfocada especialment a **combatre l'exclusió social**, que tracten qüestions com la formació de les persones, deutes de les famílies, pisos d'inserció social, IRPF, rentes mínimes, etc.

A més, dintre de la branca de famílies hi ha una part de dues pàgines, dedicades especialment a la protecció de l'infant. Aquesta secció està constituïda per:

- Pobresa infantil.
- Protecció de l'infant en les xarxes socials i el maltracta.
- Altres: administració, sanitat, educació, etc.

D'aquesta manera concloem que l'interès davant la pobresa infantil ha crescut notablement; ha passat de tenir un punt dedicat a la temàtica, a tenir una secció dedicada especialment als infants.

Vegem el gràfic següent.

Gràfic 16. El següent gràfic de sectors mostra el desglossament del programa electoral del PP per a les Eleccions Generals del 2015.

2.2.2 El partit socialista: el canvi que uneix

Tal com havíem vist en el programa electoral del 2011 dels socialistes, una de les seves principals característiques respecte als altres programes analitzats anteriorment, és l'equilibri que estableix entre els àmbits econòmics, socials i polítics.

Com ja havíem comentat prèviament, l'atur torna a ser un dels temes *estrella* junt amb l'objectiu d'invertir en polítiques socials, que segons els socialistes serveix per <<[...] *anticipar y prevenir situaciones de necesidad como la enfermedad, el desempleo, la precariedad, el fracaso escolar, la pobreza i la exclusión social, o cualquier otra injusticia social*>>.

A més fa especial èfesis a la pobresa en general, que afecta milers de famílies, concretament el 22%, i en especial a la pobresa infantil; <<[...] *hay que invertir para acabar con el fracaso escolar, o la pobreza infantil [...] hay que invertir en juventud e infancia para garantizar la sostenibilidad futura de nuestra sociedad y del propio Estado del Bienestar*>>.

De fet, respecte al programa polític anterior, podem observar que dóna molta més importància a l'àmbit de la infància; si en l'anterior els socialistes dedicaven gairebé el 40% a parlar de la pobresa infantil, en aquest document podríem dir que aquesta xifra ha incrementat més del 5%.

El partit liderat per Pedro Sánchez, té molt clar que <<*los niños necesitan atención prioritaria*>>. Per això el PSOE, té present entre altres objectius:

Més del 30% d'infants viuen sota el llindar de pobresa infantil i exclusió social.

Font: Enquesta de Condicions de Vida

- Eradicar la pobresa infantil, per tal de promoure així la **igualtat d'oportunitats** des de les primeres etapes de vida.
- Reforçar els serveis de protecció infantil.
- Atendre amb especial atenció aquelles famílies que estan sota el llindar de pobresa i exclusió social, i especialment aquelles que tenen més de tres infants.
- Invertir de manera més eficaç i eficient dins de l'àmbit infantil.
- Crear polítiques dirigides a llars amb nens i nenes, per tal que promoure una justícia social i l'equitat, i impulsar així el creixement econòmic; perquè segons els socialistes ***invertir en infància es invertir en futuro***.

Per impulsar els seus objectius una de les mesures a prendre és fomentar, les rentes de treball que permetin a les persones, famílies

dur a terme una vida molt més digna, i elaborar un Pla Estratègic Nacional de la Infància i l'Adolescència.

Per concloure aquesta anàlisi podríem dir que el partit socialista, ha incrementat l'interès i la inversió respecte a les polítiques socials a realitzar per combatre la pobresa general i en particular l'infantil; que és el tema que ens ocupa.

“Invertir en infancia, y en particular en la lucha contra la pobreza infantil, es nuestro principal objetivo.”

PSOE

■ 3. Conclusió

Després d'haver llegit els dos darrers programes electorals dels respectius partits polítics: Partit Popular i Partit Socialista; i d'haver analitzat amb detall tot allò, referent a les famílies i en especial a la pobresa infantil, que és la temàtica principal que ens ocupa, arribo a tres conclusions que posen punt final aquest bloc número III.

- **Pobresa infantil és competència del Govern.** Els responsables de prendre les mesures i/o polítiques relatives a combatre les carències infantils, i a vetllar pel compliment dels drets de l'Infant, són els governants; aquells que la majoria han escollit perquè ens representin i duguin de la millor manera possible, sense posar en perill els drets dels ciutadans, el país.
- **No hi ha temps per a buscar culpables. Cal actuar.** Al llarg dels quatre programes electorals, ambdós partits, es comptabilitzaven mútuament, de les indigències que encara, per desgràcia perduren en el país: atur, pobresa, inquietud familiar, etc. De vegades no és qüestió de culpabilitzar a ningú, ni de discutir sobre qui ha sigut el responsable de tot aquest malestar social; sinó que davant d'aquestes qüestions, tals com: *Com podem combatre la pobresa infantil?*, **UNIR-NOS** i **LLUITAR** junts, **perquè la política no es tracta de retreure tot allò que l'altre fa malament, sinó buscar junts una solució que respongui de manera adequada, davant problemàtiques com aquesta.**
- **Com més alt és el percentatge de pobresa infantil, més credibilitat i/o interès hi haurà per part Govern.** Durant tot el document dels respectius programes electorals, hem pogut notar com l'interès per la temàtica anava augmentant notablement; *sembla que fins que els nostres polítics no han llegit les diverses portades dels diferents diaris, informant que el risc de pobresa infantil ha incrementat gairebé un 9,4% des del 2011*, no s'han conscienciat sobre la veritable situació que estan patint milers d'infants, i és *aleshores quan es donen pressa per redactar més nombre de pàgines que els seus contrincants respecte a la problemàtica.*

"Invertir en medidas contra la pobreza infantil, es igual a invertir en infancia i consecuentement e invertir en un futuro justo i prospero."

Anònim

No haver actuat abans ha portat més d'una conseqüència, com les que ja comentàvem en pàgines anteriors: 1 de cada tres nens viu sota el llindar de pobresa infantil.

L'interès a parer meu, ha d'estar **sempre** present quan es posen en joc qüestions com aquesta; el futur de milers d'infants, i consegüentment de tot un país.

SOM EL QUE CONSTRUÏM

LoboStudioHamburg

“*En cada niño nace la humanidad*”

Jacinto Benavente

■ 1. Introducció

Tant d'important és saber quina visió tenen els polítics respecte a la temàtica que tractem, com saber quines són percepcions que tenen els ciutadans de la nostra societat davant problemàtiques com aquesta; perquè al cap i a la fi som nosaltres els responsables del país que construïm, dia a dia, mitjançant les urnes, diuen que *les eleccions, de vegades, són la venjança del ciutadà*, i també mitjançant les nostres tasques i/o activitats que realitzem per a la nostra nació.

És per això que he decidit realitzar una enquesta a 40 persones; 19 persones majors de 25 anys, i 21 individus menors de 25 anys. El sondeig està compost per sis preguntes, molt senzilles i simples de contestar, que engloben d'una manera general algunes qüestions claus sobre la temàtica que tractem; i que ens ajudaran a saber d'una forma clara les impressions, idees i pensaments de tots aquells que construeixen la nostra societat; perquè tot ciutadà té dret i l'obligació de saber tot allò que està succeint en el nostre país, per tal que després pugui reflexionar, corregir les seves actuacions i en conseqüència actuar correctament.

Un dels assumptes clau d'aquest qüestionari, com ja havíem comentat, era entrevistar a persones de majors edat (més de 25 anys) i a individus de menors edat (menys de 25 anys); perquè els primers són potser, els que tenen més mitjans per actuar i/o intervenir davant d'alguna injustícia com aquesta, i els segons són els que s'estan preparant per dir en alguns aspectes **Ja està bé!**

■ 2. Objectius

L'objectiu del sondeig és plantejar una sèrie de preguntes sobre la pobresa infantil a l'estat espanyol, amb la finalitat de demostrar i/o plasmar els interessos, les percepcions i les opinions dels més joves i dels més adults, respecte a la temàtica plantejada.

Abans però de la seva realització vaig partir d'una hipòtesi inicial, que és la que es plantejarà a continuació:

Els joves d'avui dia no són conscients d'algunes de les problemàtiques del país, com és el cas de la pobresa infantil. Els adults, per contra, tenen molt present les principals preocupacions i/o assumptes del país, però no ACTUEN.

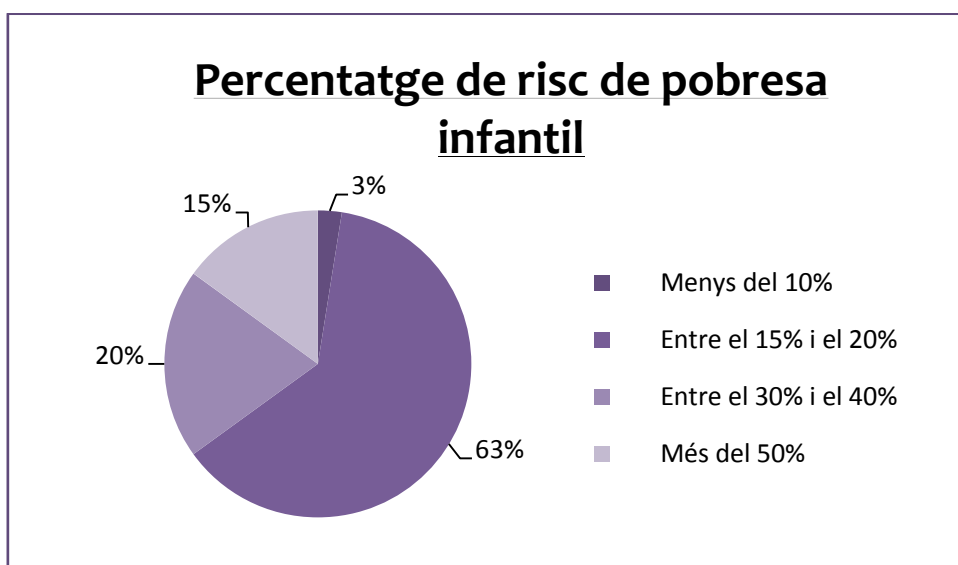
■ 3. Resultats

Els resultats obtinguts de l'enquesta, han estat molt diversos; en alguns casos són definitius perquè hi ha hagut per unanimitat, una resposta clara per part dels participants, en altres hi ha hagut una gran diversitat d'opinions.

A continuació, en les pàgines posteriors es realitzarà una anàlisi de les respostes obtingudes del sondeig elaborat; mitjançant gràfics, i explicacions de les contestes aconseguides.

1. La pobresa infantil i els seus afectats

- **Pregunta realitzada:**
Quin creu què és el percentatge actual sobre el risc de pobresa infantil a l'estat espanyol?
- **Opcions a escollir:**
  - Menys del 10%
  - Entre el 15% i el 20%
  - Entre el 30% i el 40%
  - Més del 50%
- **Resultats obtinguts:**

Gràfic 17. El següent gràfic de sectors mostra les percepcions i/o opinions dels entrevistats respecte al nombre de d'infants que es troben en risc de pobresa infantil.

- **Observacions**
Una vegada contestada la pregunta per part dels diversos participants, concloem que; la majoria dels entrevistats, concretament el 63% considera que hi ha entre un 15% i un 20% de risc de pobresa infantil, és a dir, que més del 60% pensa que a la societat d'avui dia el nombre de menors que estan en perill de viure sota el llindar de pobresa infantil és inferior al 20%; malauradament, el nombre actual d'infants que es troben en risc de viure sota unes condicions de més precarietat, és d'un 35,4% segons l'enquesta realitzada per l'institut Nacional d'Estadística.

2. La pobresa infantil i la visió dels nostres polítics

- **Pregunta realitzada:**

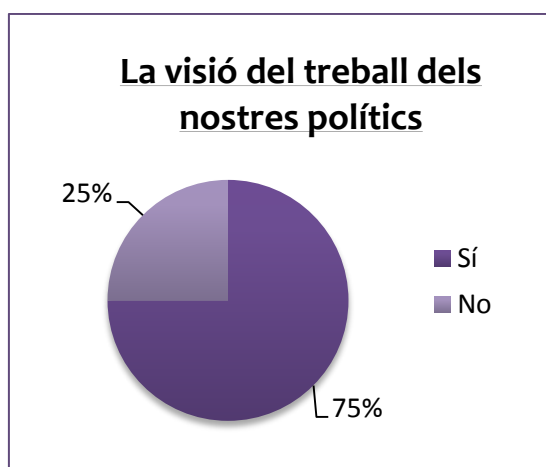
En aquest cas les preguntes realitzades respecte les actuacions i visions dels polítics actuals han estat dues, que són les següents:

1. Creu que la pobresa infantil és una de les principals qüestions per la qual les institucions governamentals han de treballar des d'un l'inici?
2. Creu que el govern espanyol està fent tot el possible per combatre aquesta problemàtica (pobresa infantil)?

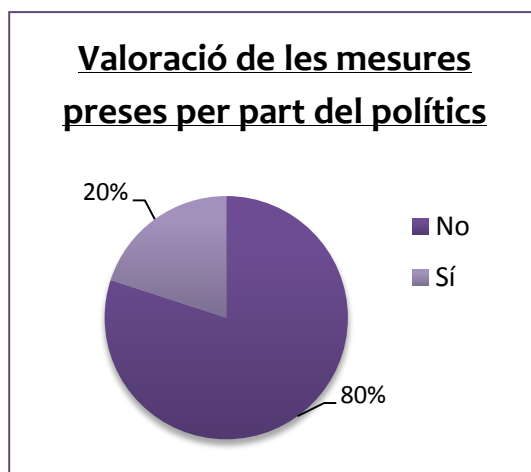
- **Opcions a escollir:**

- Sí, és el principal problema que cal resoldre abans de treballar en altres qüestions./ Sí, està fent tot el possible per eradicar aquesta problemàtica.
- No, hi ha altres temes més importants i/o principals que cal resoldre abans que la pobresa infantil./ No, no està fent tot el possible per acabar amb aquesta problemàtica.

- **Respostes obtingudes:**

Gràfic 18. La següent representació mostra les respostes obtingudes, relatives a la primera qüestió plantejada.

Gràfic 19. La següent representació mostra les respostes obtingudes, relatives a la segona qüestió plantejada.

- **Observacions**

En el cas del gràfic núm. 18; més de la meitat dels entrevistats, concretament el 75%, considera que una de les principals qüestions del país que cal resoldre abans, és la pobresa infantil; la resta opina que hi ha altres qüestions més importants que la plantejada. A més, el 80% dels individus expressen que les mesures preses per intentar pal·liar i/o disminuir el nombre d'infants que es troben en situació de pobresa (gràfic 19) per part dels polítics, no són les suficients.

3. La pobresa infantil i les seves conseqüències

- **Preguntes realitzades**

En aquest cas, de la mateixa manera que en la qüestió anterior, s'han realitzat dues preguntes, referents a les conseqüències que poden patir aquells infants que viuen sota unes condicions molt precàries.

1. Creu que els nens són conscients de la situació que pateixen? Valori-ho del 1 al 5, sent el núm. 1 la puntuació més baixa i el núm. 5 la puntuació més alta.

2. Creu que viure des de petit una situació així pot influir en el seu desenvolupament intel·lectual, en la seva maduresa, o en la seva manera de veure la vida?

- **Respostes a escollir**

Qüestió 1

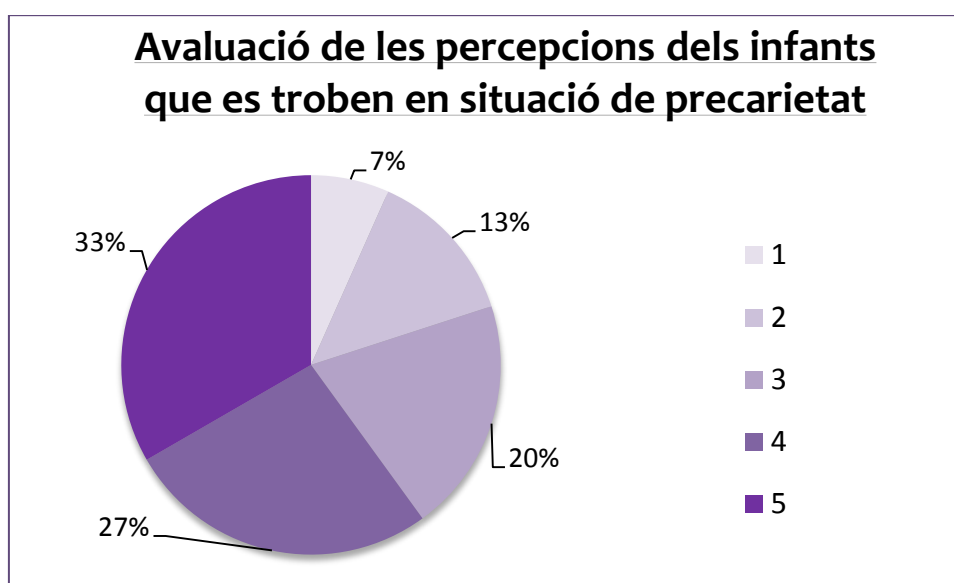
-1   -3   -5
-2   -4

Qüestió 2

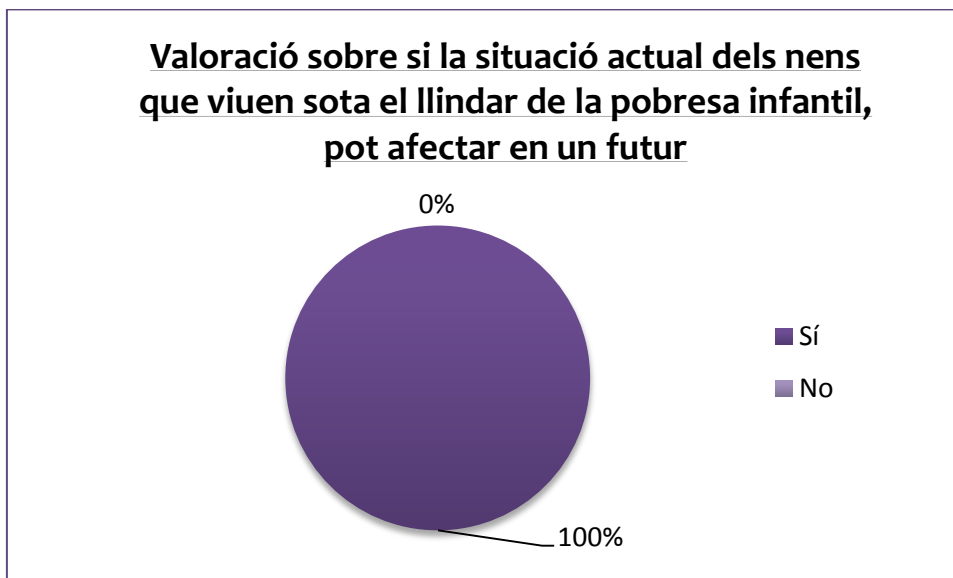
-Sí
-No

- **Resultats obtinguts**

Qüestió 1

Gràfic 20. En aquest gràfic de sectors mostra les respostes obtingudes relatives a la primera qüestió plantejada d'aquest apartat.

Gràfic 21. En aquesta representació es mostra les contestes obtingudes referents a la segona qüestió plantejada.

- **Observacions**

Respecte a la primera pregunta les respostes han estat molt variades; alguns pensen, concretament el 45%, que l'infant és conscient de la situació que pateix, d'altres (55%) no ho tenen tan clar i dubten de la qüestió. Malgrat les grans divergències que s'han plantejat en aquesta pregunta, tots els entrevistats coincideixen en un punt; el menor en major o menor mesura és conscient de la situació que està vivint.

Referent a la segona interpel·lació; aquestes divergències que s'han mostrat en la primera qüestió, no han estat presents en aquesta; el 100% dels entrevistats consideren que tots aquells infants que es troben sota el llindar de pobresa infantil, poden tenir repercussions en el seu desenvolupament intel·lectual, en la seva maduresa, o en la seva manera de veure la vida.

4. La pobresa infantil i l'interès per la temàtica

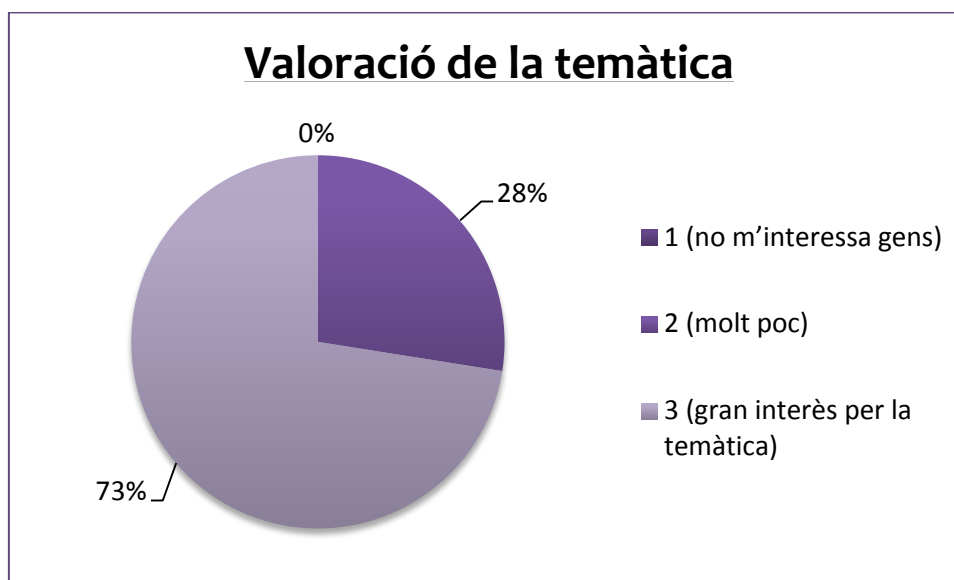
- **Pregunta realitzada**

1. De l'1 al 3 marqui el grau d'interès que té sobre la temàtica plantejada , sent el núm. 1 la puntuació més baixa i el núm. 3 la puntuació més alta.

- **Opcions a escollir**

- 1 (no m'interessa gens)
- 2 (molt poc)
- 3 (gran interès per la temàtica)

- **Resultats obtinguts**

Gràfic 22. La següent representació mostra l'interès que tenen els individus entrevistats relatives a la temàtica.

- **Observacions**

Com hem pogut observar en el gràfic anterior, els entrevistats davant aquesta qüestió tenien molt clara la seva resposta; en menor o major mesura tots els individus diuen tenir un gran interès per la temàtica plantejada.

■ 4. Conclusió

Finalitzada aquesta última etapa de la part pràctica; mitjançant una sèrie de preguntes a persones de diverses edats, per tal de veure les percepcions, idees i opinions respecte a la temàtica, arribo a una única i clara conclusió:

- **De vegades no és suficient amb conèixer; cal actuar.** La majoria de les persones entrevistades han respòs de manera correcta davant les qüestions; i a través de les contestes obtingudes podríem considerar que: la gent és conscient de què en el país la taxa de pobresa infantil és molt alta (més de la que ells creuen); que les circumstàncies que envolten a la família afecten sobretot als infants, i que els poden perjudicar en un futur tant en el seu desenvolupament intel·lectual com físic, i en la manera de veure la vida.

A més tots els individus enquestats, coincideixen en un punt: creuen i opinen que les institucions governamentals no realitzen i/o promouen les mesures necessàries i suficients per a eradicar la pobresa infantil, o almenys disminuir-la.

Malgrat que en les enquestes podríem concloure que, les persones amb major o menor mesura, coneixen el que està succeint al nostre país, això no és suficient; no basta només amb ser conscient de les situacions que es produeixen a la nació, sinó que cal actuar tots junts; des del govern fins als ciutadans, en cas contrari mai acabarem amb aquesta problemàtica, que està afectant des de fa molts anys a centenars de menors.

*“Les coses no es diuen, es fan,
perquè en fer-se es diuen soles”*

Woody Allen

Bloc 3.

CONCLUSIONS GENERALS

Han estat més 194 dies en els quals he treballat i cregut en aquest projecte; dies sencers dedicats exclusivament, com si d'una tesi doctoral es tractés, a aquesta investigació; centenars de correus electrònics enviats a diverses fundacions i associacions del país, i dels quals potser la meitat m'han respost; jornades en les quals les biblioteques de Mataró, s'han convertit en les meves aliades; milions d'espelmes de diversos colors i essències i fragàncies, enceses en la meva cambra, amb la finalitat de relaxar-me, redactar i treballar; Nadals en els que el torro, els polvorons i el massapà han estat substituïts per un bolígraf, infinits papers i per descomptat un ordinador; exàmens, deures, obligacions i treball de recerca; molts obstacles a superar, un rere l'altre, dia rere dia, setmana rere setmana, mes rere mes... Però ha valgut la pena.

Ha valgut la pena conèixer als vint nens que formen el Centre Obert de Rocafonda, plens d'alegria, il·lusions, amor i sobretot innocència, dels quals he après jo més d'ells, que ells de mi. Ha valgut la pena conèixer, a totes aquelles i cascuna de les persones que s'aixequen a les vuit del matí i que malgrat les dificultats, obren la porta del carrer i surten amb un somriure a la boca, burlant així a cadascun dels obstacles de la vida, i donen les gràcies per tenir els fills que tenen; ha valgut la pena conèixer a totes les persones que treballen a la fundació *Ayuda en acción*; i que com diuen els castellanoparlants, *se parten el alma* per al projecte i per cadascun dels nens que acullen; ha valgut la pena conèixer a les diverses directores d'aquells centres de Sant Ildefons, que lluiten dia rere dia, pels seus alumnes i per allò que realment creuen; per tot això i més, ha valgut la pena realitzar aquest treball.

Però aquestes més de vuitanta pàgines plenes d'informació, experiències, cites, preguntes i respostes, m'han servit per anar més enllà de la temàtica, i per saber que:

- Tots aquells organismes socials, que tenen l'objectiu de satisfer les necessitats bàsiques d'aquelles famílies més vulnerables, són essencials pel nostre país, perquè ajuden i col·laboren més del que està al seu abast; i que malgrat que encara hi ha alguns escèptics que dubten del treball realitzat per aquestes associacions, ja que creuen que aquestes persones es lucren del treball executat i d'utilitzar la figura dels infants per aconseguir diners; puc dir fort i ben clar, que segons la meva experiència i coneixement i tracte amb la cooperativa esmentada anteriorment, que no és així.

Article 6

“Tot infant té dret a la vida i l'Estat té l'obligació de garantir la seva supervivència i el desenvolupament”.

Convection of children rights

- Els nens que es troben envoltats sota unes condicions precàries; o que estan en risc de pobresa infantil i exclusió social; la majoria d'aquests són conscients de les situacions en les quals es troben, però malgrat això *ponen al mal tiempo buena cara*, i entenen que hi ha coses que en aquests moments no les poden realitzar, efectuar o comprar, però que dintre d'un temps, confien en què tot si ho podran fer.

A més els infants, com hem pogut observar en el bloc dos de la part pràctica, no són superficials i/o materialistes, perquè la situació en la qual es troben els ha ensenyat que hi ha altres coses més importants en la vida, que tenir l'últim joc per a la *playstation* o tenir la *nancy i el seu scooter 7000*; i això potser és un dels valors més preuats de la vida, que no s'aprenen en els llibres i/o escoles, sinó de les experiències viscudes.

- La majoria dels ciutadans són conscients en general de les problemàtiques que succeeixen en el país, com és el cas de la pobresa infantil. Però la solució no està en només conèixer, sinó que davant aquests esdeveniments tan injustos intervenir.
- La desigualtat ha crescut molt no només dins de l'àmbit nacional, sinó també dins del marc internacional; la globalització de la pobresa ha provocat, tal com deia Azahara que *<<el norte ya no es tan norte, y el sur ya no es tan sur>>*, és a dir, que les desigualtats s'han globalitzat.
- I les institucions governamentals no estan promovent les mesures suficients per pal·liar la problemàtica; de vegades no és una qüestió d'elaborar més plans que al teu adversari, i així acontentar la ciutadania i convèncer-les de què estàs duent unes bones polítiques, sinó de fer que aquests plans vagin més enllà d'uns papers escrits a ordinador; no és qüestió de prometre sinó de complir; no és qüestió de parlar, sinó d'actuar; no és qüestió de compadir-se davant de circumstàncies com aquestes, sinó de ser responsables d'aquestes situacions que succeïen en el país.

Per últim no m'agradaria concloure, sense dir que: aquests “episodis” tan injustos que els ha tocat viure a milers d'infants, no acabaran mai si no actuem tots junts: polítics i residents; perquè no es tracta de qüestions polítiques, ni democràtiques, ni econòmiques; es tracta d'una qüestió de drets.

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

DIARIO EL CORREO,S.A., (2016). *Fundaciones: ¿qué son?, ¿quién puede constituir las?*. Recuperat agost del 2015, des de [http://www.vidasolidaria.com/noticias/2012-10-15/fundaciones-que-son-quien-puede-1701.html].

INE (2015). *Encuesta de Condiciones de Vida (ECV-2014)*. Recuperat agost del 2015, des de [http://www.ine.es/prensa/np908.pdf].

Fundación Tutelar de La Rioja (2008). *¿Qué es una fundación?* Recuperat 2015, des de [http://www.fundaciontutelardelarioja.org/quees.htm].

Jorge Ponce (2015). *Fundación (derecho)*. Recuperat agost 2015 des de [https://es.wikipedia.org/wiki/Fundaci%C3%B3n_(derecho)]

Mans Unides (2016). *La pobreza en el mundo. Causas de la pobreza*. Recuperat setembre 2015, des de [http://www.mansunides.org/es/observatorio/causas-pobreza-en-mundo].

INE (2015). *Encuesta de población activa*. Recuperat setembre del 2015, des de [http://www.ine.es/prensa/epa_tabla.htm].

Elmundo (2015). *La deuda pública sube y se sitúa en 98,3% del PIB en febrero*. Recuperat setembre del 2015, des de [http://www.elmundo.es/economia/2015/04/17/5530c2f622601d462c8b4571.html].

M. Zafra (2014). *Precio Uni. Públic*. Recuperat 09/15, des de [http://elpais.com/elpais/2014/06/20/media/1403284776_956685.html]

Julio Carbó (2014). *España se ha convertido en el país de la UE con mayor esperanza de vida*. Recuperat 10/15, des de [http://www.elperiodico.com/es/noticias/sociedad/espana-convertido-pais-con-mayor-esperanza-vida-3741318].

Marina Valero (2015). *España es el país con más desigualdad de ingresos entre ricos y pobres*. Recuperat 10/15, des de [http://www.elconfidencial.com/economia/2015-07-06/espana-es-el-pais-con-mayor-desigualdad-de-ingresos-entre-ricos-y-pobres_915583/].

Phil Bartle (2009). *La pobreza como problema social*. Recuperat setembre 2015, des de [http://cec.vcn.bc.ca/mpfc/modules/emp-povs.htm].

Cecilia (2010). *Las causas de la pobreza*. Recuperat setembre 2015, des de [http://www.pobrezamundial.com/las-causas-de-la-pobreza/].

Wikipedia (2015). *Terremoto de Haití de 2010*. Recuperat setembre del 2015, des de [https://es.wikipedia.org/wiki/Terremoto_de_Hait%C3%AD_de_2010#Da.C3.B1os].

Wikipedia (2015). *Crisi económicca española (2008-2015)*. Recuperat octubre del 2015, des de [\[https://es.wikipedia.org/wiki/Crisis_econ%C3%B3mica_espa%C3%B1ola_\(2008-2015\)#Inflaci.C3.B3n_de_2008\]](https://es.wikipedia.org/wiki/Crisis_econ%C3%B3mica_espa%C3%B1ola_(2008-2015)#Inflaci.C3.B3n_de_2008).

Francisco José Ocón Galilea (2007). *La crisi económicca española a partir del 2007*. Recuperat octubre del 2015, des de [\[http://biblioteca.unirioja.es/tfe_e/TFE000224.pdf\]](http://biblioteca.unirioja.es/tfe_e/TFE000224.pdf).

Raúl Navas (2014). *La crisis y sus consecuencias: la Educación Pública en peligro*. Recuperat octubre del 2015 [<http://info.nodo50.org/La-crisis-y-sus-consecuencias-la.html>].

El país (2015). *Recortes en sanidad y sus efectos*. Recuperat octubre del 2015, des de [http://elpais.com/elpais/2015/03/13/media/1426282009_899752.html].

Alejandro Carra (2014). *La sanidad española, entre las mejores de la UE, según la mayoría de los indicadores*. Recuperat octubre del 2015, des de [<http://www.abc.es/sociedad/20140906/abci-comparativa-espana-salud-201409052318.html>].

Remo (2012). *Huelga General de 2010: 29s por la reforma laboral de zapatero*. Recuperat octubre del 2015, des de [<http://www.elblogsalmon.com/economia/huelga-general-de-2010-29s-por-la-reforma-laboral-de-zapatero>].

CEOE (2014). *El número de horas perdidas por huelgas en España bajó 62,07% en 2013*. Recuperat octubre del 2015, des de [http://www.ceoe.es/es_ficha_noticia.html?id=8303&].

Javier Bertolín Mora (2014). *La burbuja inmobiliaria Española: causas y sus consecuencias*. Recuperat octubre 2015, des de [<http://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2099.1/25428/Trabajo%20completo.pdf?sequence=1>].

Educo, E. (2014). *Niñas y niños los más vulnerables en todas las comunidades autónomas*. Informe setembre 2014.

Unicef (2014). *La infancia en España 2014; el valor social de los niños: hacia un Pacto de Estado por la Infancia*. Inversiones infancia.

Partido Popular (2011). *Lo que España necesita*. Programa Electoral 2011.

Partido Socialista (2011). *El PSOE*. Programa Electoral 2011.

Partido Popular (2015). *Seguir avanzando*. Programa Electoral 2015.

Partido Socialista (2015). *El cambio que une*. Programa Electoral 2015.

ANNEXOS

Seguidament es presentaran les vuit entrevistes més destacades de la segona part de la part pràctica:

Abrahim, 11 anys

Tot sobre mi

1. **Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).**

M'agrada molt jugar amb les meves joguines: cotxes, ninots, plastilina (m'agrada molt fer escultures), etc.

La veritat és que no realitzo cap activitat especial als caps de setmana; rarament vaig al cinema, o parcs d'atraccions

2. **Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?**

De moment no, però m'agradaria fer atletisme.

3. **Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).**

Atleta

4. **Si poguessis demanar un desig quin seria?**

Tenir més germans; faria molta il·lusió tenir a un germà petit.

5. **Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?**

Amb un cotxe molt gran i una família feliç.

La meva llar

1. **Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...).**

M'agradaria tenir dos llits per als meus dos germans.

2. **Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...)**

Normalment menjo moltes verdures, pasta i algunes vegades carn. El peix, no és un aliment molt freqüent a casa nostra.

3. **Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)**

L'arròs; el menjo cada setmana.

4. **Quin és el teu berenar preferit?**

El pa amb xocolata.

5. **Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**

Més joguines i mobles.

El meu barri

- 1. A quin barri de Mataró vius?**
Rocafonda
- 2. T'agrada el teu barri? Per què?**
No, perquè hi ha molt de soroll i molts bars.
- 3. Què no t'agrada del teu barri?**
El nombre de bars, cafè i que de vegades hi ha "peleas" (baralles)
- 4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...)**
Un camp de futbol molt gran i gratuït per a tots al nens.

A l'escola

- 1. T'agrada anar a l'escola? Per què?**
Sí, perquè estudio molt i coneixes a moltes persones noves.
- 2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?**
L'escola Rocafonda, que està relativament a prop de casa. Aproximadament cinc minuts.
- 3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?**
El que més m'agrada de l'escola són els seus patis tant grans i les meves professores, perquè són molt educades. No hi ha res que no m'agradi del meu col·legi.
- 4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?**
Sí, però només hi vaig quan la meva mare pot pagar-m'ho.
- 5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?**
Ho tinc tot.

Societat i més

- 6. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?**
Sóc del Real Madrid. Aquest és en Cristiano Ronaldo, que cobra més d'un trilió d'euros al mes.
La teva mare que treballa netejant cases cobrarà al voltant d'uns 50€ mensuals.
- 7. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?**
Sí, és en Mariano Rajoy, el president d'Espanya. Segons la meva mare és molt dolent; sí l'hagués de demanar ajuda per a la construcció del meu camp de futbol, crec que no m'ajudaria.
- 8. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?**
Amable i sincera.
- 9. Què és el que no t'agrada del país?**
Que hi hagin moltes persones pobres.
- 10. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?**
Moltes cases per a les persones més pobres.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un país que tingués de tot: cases, torres, parcs, etc. Un país on no existís la pobresa.

Moriba, 8 anys

Tot sobre mi

- 1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions)**
Jugar a futbol.
- 2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?**
No, però m'agradaria jugar a bàsquet.
- 3. Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).**
Jugador de bàsquet o futbol.
- 4. Si poguessis demanar un desig quin seria?**
M'agradaria tenir una habitació molt més gran
- 5. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?**
Doncs amb una vida normal: família, cotxe, casa gran i habitacions, treballant d'allò que realment m'agrada.

La meva llar

- 1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...).**
Una habitació gran amb una llitera.
- 2. Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).**
Sobretot molt d'arròs, perquè a la meva mare i a mi ens agrada molt. Després, a vegades mengem carn i molt poques vegades peix.
- 3. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)**
El pollastre; el menjo només en ocasions especials i quan la meva mare el compra
- 4. Quin és el teu berenar preferit?**
La mortadella.
- 5. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**
Ara mateix, un caga tió.

El meu barri

- 1. A quin barri de Mataró vius?**
Rocafonda
- 2. T'agrada el teu barri? Per què?**
No, perquè hi ha moltes berralles per la nit.

3. Què no t'agrada del teu barri?

Que està molt brut i hi han moltes persones que fumen.

4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).

Com que el camp de futbol ja al tinc al costat de casa meva, em faria molta il·lusió tenir una pista de bàsquet, per poder jugar amb els meus amic, germans i altres persones.

A l'escola

1. T'agrada anar a l'escola? Per què?

Sí, perquè estudio,estic amb els amics i els divendres fem jocs.

2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?

Germanes Bertomeu. No, no està molt lluny de casa.

3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?

M'agrada molt jugar amb els amics, i altres companys; però no m'agrada que en ocasions m'insultin.

4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?

Sí, però moltes vegades no hi puc anar perquè els meus pares no em deixen.

5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?

Un "pati de sorra" molt més gran que el què tenim al col·legi.

Societat i més

1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?

Sóc del Barça. La teva mare que treballa com a netejadora deu cobrar uns 300€ al més, i en Messi, uns 200.000€ mensuals.

2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?

Em sona, però no m'enredorto del seu nom.

3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?

Amable, i que ajudi a les persones.

4. Què és el què no t'agrada del país?

Que hi ha moltes persones que viuen en el carrer.

5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

Un refugi per a les persones que no tenen casa.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un país normal; sense problemes i pobresa, i amb bones persones: on s'ajudessin entre elles.

Marta, 11 anys

Tot sobre mi

1. **Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).**

El que més m'agrada realitzar en el meu temps lliure és cantar. No vaig al cinema perquè és molt car.

2. **Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?**

No, però em faria molta il·lusió anar a classes de cant.

3. **Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).**

Cantant.

4. **Si poguessis demanar un desig quin seria?**

Que ho hi hagués més fam en el país.

5. **Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?**

Amb una família: casada i amb més de tres fills; amb un cotxe i una casa gran, i treballant d'allò que m'agrada, què és cantar.

La meua llar

1. **Què és el que més t'agradaria tenir en la teua habitació? (moble, joguina, ordinador...).**

Un llit, perquè el que tinc és molt petit i incòmode, escriptori, armari i amb molts peluixos.

2. **Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).**

Molta pasta: macarrons, espaguetis, etc. I molta carn. I de vegades, molt rarament, peix.

3. **Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials).**

Espaguetis, normalment el menjo cada setmana.

4. **Quin és el teu berenar preferit?**

Pa amb xocolata.

5. **Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**

Molts peluixos i diners per als meus pares.

El meu barri

1. **A quin barri de Mataró vius?**

Palau

2. **T'agrada el teu barri? Per què?**

Sí, perquè hi viuen la majoria dels meus amics.

3. **Què no t'agrada del teu barri?**

Que hi han moltes baralles i està molt brut.

4. **Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).**

Una piscina gratuïta per a tots els nens.

A l'escola

- 1. T'agrada anar a l'escola? Per què?**
Sí, perquè estic amb als meus amics.
- 2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant triges aprox.?**
A l'escola Rocafonda, que està relativament a prop de casa.
- 3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?**
Que hi han professores que són més estrictes que altres.
- 4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?**
Sí, perquè és molt divertit, però només hi vaig quan puc.
- 5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?**
Una piscina molt gran.

Societat i més

- 1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?**
Sóc del Barça, però m'agrada Cristiano Ronaldo. La teva mare crec que cobra uns 80€ al mes, i als jugadors de futbol més d'un milió d'euros mensuals.
- 2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?**
Sí, és en Rajoy. El conec de veure'l per la televisió, però no sen ben bé quin és el seu càrrec. Sincerament crec que sí l'hagués de demanar ajuda, per a la construcció de la piscina per a l'escola, no ho feria perquè estic segura que no m'ajudaria.
- 3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?**
Bona persona, que ajudi als més pobres i que no mentís.
- 4. Què és el què no t'agrada del país?**
Que hi hagi molta fam.
- 5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?**
Un refugi per a tots als pobres del país.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

El meu món ideal, seria un món sense baralles i sense problemes; on tothom tingués diners, fos feliç i s'ajudessin entre ells.

Biel, 11 anys

Tot sobre mi

- 1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).**
Vaig a la meva habitació a jugar.

2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?

No, fa uns anys que vaig deixar el futbol perquè era molt car. Malgrat això, em faria molta il·lusió, tornar a estar en un equip d'aquest tipus.

3. Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).

Futbolista.

4. Si poguessis demanar un desig quin seria?

Que a Síria no hi haguessin més atemptats.

5. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?

Doncs normal; amb una casa gran, amb una família i amb els diners suficients.

La meva llar

1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...).

Res, la veritat és queho tinc tot en aquest aspecte.

2. Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).

Molta pasta i carn. El peix el mengem només en ocasions especials, com per exemple quan és Nadal, o bé la meva família a dinar a casa o quan...

3. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)

La lasanya, el menjo només quan la meva mare me'l pot fet, és a dir, quan té els ingredients a casa.

4. Quin és el teu berenar preferit?

Pa amb xocolata.

5. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?

Un portàtil per a poder fer els deures.

El meu barri

1. A quin barri de Mataró vius?

L'Havana.

2. T'agrada el teu barri? Per què?

Sí, perquè és molt tranquil.

3. Què no t'agrada del teu barri?

Que està bastant brut.

4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).

Una escola per a que tothom pogués anar-hi.

A l'escola

1. T'agrada anar a l'escola? Per què?

Sí, perquè estic amb els meus amics i aprenc.

2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?

A una que està molt a prop de casa meva.

3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?

El que menys m'agrada d'anar al col·legi és que m'insultin.

4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?

Sí, però no hi vaig molt sovint, perquè de vegades els meus pares no me la poden pagar.

5. Què és el què més t'agradaria tenir al teu col·legi?

El què més m'agradaria tenir seria una sala d'ordinadors, per a tots aquells/es que no disposessin d'aquest aparell a les seves casses, per tal que així no tinguessin problemes per fer els deures.

Societat i més

1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?

Sóc del Barça; suposo que en Messi cobrarà uns sis milions aproximadament. I la teva mare uns 50€ mensuals.

2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?

Sí, és en Mariano Rajoy, el president del país. Sincerament no m'agrada com a dirigent de l'Estat, perquè puja molt els impostos i no ajuda a la gent que ho està passant, realment malament.

3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?

Bona persona, que ajudi a la gent i que no es preocupi només d'ell, sinó que també dels altres.

4. Què és el què no t'agrada del país?

Que hi hagi pobresa i contaminació.

5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

La veritat és que aquesta pregunta és una mica difícil; Suposo que si tingués tots els diners del món el què faria seria construir-me una gran mansió; ja que les persones quan tenen molts diners canvien i es tornen dolentes, així que si jo ho tingués tot, actuaria de la mateixa manera

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

El meu país ideal, seria un Estat on no hi hagués pobresa, ni contaminació, ni conflictes i/o atemptats en altres països; en definitiva un món on les persones s'ajudin les unes a les altres.

Sara, 11 anys

Tot sobre mi

1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).

Jugar amb els meus germans, amigues, cosines, etc.

2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?

Sí, classes d'àrab.

3. **Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).**
M'agradaria ser professora.
4. **Si poguessis demanar un desig quin seria?**
Que tota la meva família visques per sempre amb mi.
5. **Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?**
Amb una casa molt gran, un gat, una família feliç i amb diners.

La meva llar

1. **Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...).**
Un llit, un armari, un escriptori per poder realitzar els deures del col·legi, i un ordinador, encara que no tinc Internet a casa.
2. **Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).**
Normalment, a casa mengem una mica de tot sempre: carn, pasta, verdures, peix, lleguminoses, cada setmana.
3. **Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)**
Els macarrons, que els menjo cada setmana.
4. **Quin és el teu berenar preferit?**
La xocolata.
5. **Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**
Un gat.

El meu barri

1. **A quin barri de Mataró vius?**
Rocafonda/Palau
2. **T'agrada el teu barri? Per què?**
No, perquè hi ha molt de soroll o molta gent.
3. **Què no t'agrada del teu barri?**
_____
4. **Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).**
Un hotel molt gran, per a que les persones pobres que no tenen diners per comparar menjar i/o tenir una casa, puguin viure allà, sense cap tipus de problema.

A l'escola

1. **T'agrada anar a l'escola? Per què?**
Sí, perquè aprenc coses noves, realitzo la meva assignatura preferida que és l'educació física, i estic amb els meus amics.
2. **A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant triges aprox.?**
A l'escola Rocafonda, que està relativament prop de casa meva; aproximadament a uns cinc o vuits minuts del meu barri.
3. **Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?**
El que menys és que m'insultin.

4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?

Sí, participo de gairebé totes les sortides que realitza el centre.

5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?

Res en especial; però si m'agradaria que els llibres que ens hem de comprar cada curs, fossin gratuïts, perquè així tots als nens podrien aprendre de la mateixa manera que els altres.

Societat i més

1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?

No m'agrada el futbol, però crec que Messi cobra més de cent mil euros al mes, i que la teva mare cobra al voltant de 50€, per cada jornada realitzada.

2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?

Sí, és en Mariano Rajoy, el President d'Espanya.

Jo crec que és bona persona, però no bon dirigent perquè no ajuda a les persones que estan vivint males situacions.

3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?

Bona persona, amable, afectuós amb la gent.

4. Què és el que no t'agrada del país?

Que hi hagi molta pobresa.

5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

Unes torres molt altes per a que els pobres poguessin viure de manera gratuïta allà.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un país gran i ric, on no hi existís de la pobresa.

Fátima, 10 anys

Tot sobre mi

1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).

M'agrada molt ballar i escolar música a la meva habitació.

2. Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?

No, però m'agradaria realitzar classes de Karate, perquè els meus companys diuen que és mol divertit.

3. Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).

Professora

4. Si poguessis demanar un desig quin seria?

Que no existissin les persones dolentes.

5. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?

M'imagino una vida sense problemes, tranquil·la, vivint en una casa molt gran, amb piscina i un gat.

La meva llar

1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teva habitació? (moble, joguina, ordinador...).

Un escriptori nou, perquè el que tinc està trencat.

2. Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).

Llenties, mongetes, pasta (macarrons, espaguetis, etc.). En el cas del peix, no és un element molt comú a casa meva; a mi particularment, no m'agrada molts.

3. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)

La paella, però només la menjo en ocasions especials (menjars familiars, festius, estius, etc.)

4. Quin és el teu berenar preferit?

La xocolata, de totes les varietats.

5. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?

En general ho tinc tot, però ara que hi penso a part de l'escriptori que et comentava abans, també m'agradaria tenir una estufa nova.

El meu barri

1. A quin barri de Mataró vius?

Rocafonda

2. T'agrada el teu barri? Per què?

Més o menys; per una banda estic contenta en el barri en el qual visc, perquè tinc dos parcs al costat, però per l'altra banda no m'agrada massa perquè hi transita molta gent fumadora.

3. Què no t'agrada del teu barri?

4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).

Una sala de jocs per a tots als nens i nenes del barri, semblant a la que hi ha al Centre Comercial de Mataró.

A l'escola

1. T'agrada anar a l'escola? Per què?

Sí, perquè aprenc molt i estic amb les meves amigues.

2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?

Germanes Bartomeu, està bastant a prop de casa meva.

3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?

Que de vegades haig de realitzar assignatures que no m'agraden.

4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?

Sí, però no hi vaig normalment perquè és molt car.

5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?

Disposar un pati molt més gran del què tenim.

Societat i més

1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?

Jo crec que Cristiano Ronaldo deu cobrar uns 2000€/mes i la teva mare, uns 100€ mensuals.

2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?

Sí, és en Mariano Rajoy. El conec de veure'l per la televisió i perquè els meus pares parlen molt d'ell a casa.

3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?

Bona persona, que ajudi a les altres persones i afectuós.

4. Què és el què no t'agrada del país?

Que hi ha molta gent dolenta i molta pobresa en el país.

5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?

Una sala de jocs per als pobres, perquè s'ho puguin passar bé.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un país on no existissin les persones dolentes, ni la pobresa; un lloc on tots els ciutadans poguessin ser feliços.

Adriana, 11 anys

Tot sobre mi

1. Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).

O bé estic amb el meu gos al parc i la meva família, o bé estic jugant a l'ordinador.

2. Realitza alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?

No, però m'agradaria realitzar patinatge artístic.

3. Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).

Veterinària.

4. Si poguessis demanar un desig quin seria?

Poder assistir junt amb la meva família a un concert d'Abraham Mateo.

5. Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?

Jo m'imagino una vida normal; amb una casa gran, una família i amb els diners suficients per a no haver-nos de preocupar dels factors econòmics.

La meua llar

- 1. Què és el que més t'agradaria tenir en la teua habitació? (moble, joguina, ordinador...).**
Actualment el què necessito a la meua habitació és un escriptori.
- 2. Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).**
Normalment cada setmana intentem menjar pasta i carn. En el cas del peix, no és un ingredient, molt freqüent a casa nostra.
- 3. Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)**
Espaguetis; usualment me'ls fan quan els demano.
- 4. Quin és el teu berenar preferit?**
La xocolata; la menjo sempre que la meua mare la compra.
- 5. Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**
La *Wii*.

El meu barri

- 1. A quin barri de Mataró vius?**
A prop de Rocafonda; al carrer Freta.
- 2. T'agrada el teu barri? Per què?**
Sí, perquè puc passejar tranquil·la pels carrers, ja que no són conflictius. A més visc al costat de la meua àvia.
- 3. Què no t'agrada del teu barri?**
Res. M'encanta tot.
- 4. Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).**
Un veterinari, ja que no en tenim cap a prop de casa.

A l'escola

- 1. T'agrada anar a l'escola? Per què?**
Sí, perquè faig una de les meves matèries preferides: música.
- 2. A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant triges aprox.?**
Vista Alegre; trigo aproximadament cinc minuts a anar des del meu domicili fins a arribar al meu col·legi.
- 3. Què és el que menys t'agrada d'anar a l'escola?**
Que haig de realitzar assignatures que no m'agraden gens com són les matemàtiques, ja que són unes classes bastant avorrides.
- 4. T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?**
Sí, sobretot quan es tracten de camps d'aprenentatge i/o colònies, ja que m'ho passo especialment bé amb les meves amigues. Malgrat això, ja fa un temps que no hi vaig, perquè són molt cares.
- 5. Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?**
Una sala de música molt gran.

Societat i més

1. **T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?**

Del FC Barcelona. M'encanta jugar a futbol. M'encanta en Messi.

Sincerament que aquest últim guanya 2000€/mes i la teva mare uns 50€ mensuals.

2. **Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?**

Sí, és en Mariano Rajoy; el conec de la televisió, però pel que sé d'ell no sembla ser bona persona, perquè no està d'acord amb la diversitat de cultures.

3. **Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?**

Afectuós, sincer i generós, amb els infants; i sobretot que sigui més tolerant amb la diversitat de cultures.

4. **Què és el què no t'agrada del país?**

Que hi hagi moltes persones que no tenen casa, no poden menjar, perquè no tenen diners...

5. **Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?**

Construiria un refugi per a les persones més necessitades del país.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un món on no existís la violència, la pobresa i on tothom s'ajudés els uns als altres.

Carlos, 10 anys

Tot sobre mi

1. **Què t'agrada fer en el teu temps lliure? (cine, concert, teatre, parc d'atraccions).**

Jugar a futbol amb els meus amics. És molt inusual, que vagi al cinema, a veure alguna obra de teatre o alguna altre activitat per l'estil.

2. **Realitzes alguna activitat extraescolar? En cas contrari quina t'agradaria realitzar?**

No, però m'agradaria fer futbol.

3. **Què t'agradaria ser en un futur? (futbolista, mestre, cuiner/a, advocat, presentador...).**

Metge, per poder salvar a les persones.

4. **Si poguessis demanar un desig quin seria?**

Passar més estona amb el meu pare.

5. **Com t'imagines la teva vida quan siguis més gran?**

Amb una casa molt gran, amb piscina i moltes habitacions; una família i realitzar allò que realment m'agrada.

La meua llar

1. **Què és el que més t'agradaria tenir en la teua habitació? (moble, joguina, ordinador...).**

Una llitera per al meu germà i un escriptori per col·locar al meu ordinador.

2. **Normalment què és el que menges a casa? (peix, carn, pasta, llegums...).**

De tot una mica; de vegades pasta, llegums o mongetes. També menjo carn i arròs. El peix, el mengen molt sovint també: cada dues o tres setmanes.

3. **Quin és el teu menjar preferit? Cada quant el menges? (cada dos dies, cada setmana, cada mes, en ocasions especials?)**

Arròs amb pollastres; normalment el menjo quan la meua mare me'l fa, aproximadament cada mes o potser una mica més.

4. **Quin és el teu berenar preferit?**

El *Croissant* de xocolata, que el menjo molt inusualment, perquè la meua mare no em deixa, excepte si no es tracte d'ocasions especials, ja que diu que són perjudicials per a les dents.

5. **Què és el que més t'agradaria tenir a casa?**

Una TV plasma.

El meu barri

1. **A quin barri de Mataró vius?**

Rocafonda

2. **T'agrada el teu barri? Per què?**

No, perquè hi ha molta gent fumadora, i és un barri bastant brut. L'únic que m'agrada, és que visc al costat dels meus amics i la meua família.

3. **Què no t'agrada del teu barri?**

4. **Què és el que més t'agradaria construir en el teu barri? (Camp de futbol, parc, circ...).**

Una sala de jocs, per a tots els infants del barri.

A l'escola

1. **T'agrada anar a l'escola? Per què?**

Sí, perquè jugo a futbol amb els meus amics a l'hora del pati, i perquè realitza la meua assignatura preferida, que són les matemàtiques.

2. **A quina escola vas? Està molt lluny de casa? Quant trigues aprox.?**

Al col·legi Rocafonda, que està a prop de casa meua.

3. **Què és el que menys t'agrada de l'escola?**

El que menys m'agrada és enfadar-me amb els meus amics de sempre.

4. **T'agrada anar d'excursió amb l'escola? Normalment hi vas?**

Sí, però sovint no hi vaig perquè són molt cares.

5. **Què és el que més t'agradaria tenir al teu col·legi?**

Res en especial. L'escola Rocafonda ho té tot.

Societat i més

- 1. T'agrada el futbol? Ets del Barça o del Madrid? Quant creus que guanya (segon full)? Quant creus que guanya la meva mare (neteja)?**

Del Real Madrid, jo crec de Ronaldo cobra uns dos milions d'euros al mes, i la teva mare que treballa netejant cases, uns 300€ mensuals.

- 2. Coneixes aquest/a persona de la fotografia (altre full)? De què el coneixes?**

Sí, és en Mariano Rajoy, El president d'Espanya.

Jo, crec que mai m'ajudaria aconseguir el que jo vull, com per exemple la sala de jocs, que m'encantaria que estigues en el barri.

- 3. Com creus que hauria de ser la persona que dirigeix el país?**

Generosa, sincera, amable i bona persona.

- 4. Què és el què no t'agrada del país?**

Que hi hagi tanta pobresa i gent malalta.

- 5. Si fossis constructor i tinguessis tots els diners del món, que fabricaries en el teu país?**

Un refugi per a les persones més pobres de l'Estat.

Extra

Com seria el teu país/món/Mataró ideal? (més grans)

Un món on no hi hagués pobresa, on tothom tingués diners; on món on no existís la guerra; un món millor per a tots.

